

ΠΑΝΑΘΗΝΑΙΔΑ

ΕΤΟΣ Γ' 31
ΜΑΪΟΥ 1906

ΠΡΟΣ ΤΟΥΣ ΑΝΑΓΝΩΣΤΑΣ ΜΑΣ

Α πό τινος τὸ βιβλίον διέρχεται κρίσιν καθ' δλον τὸν κόσμον εἰς βαθμὸν ἀνησυχητικόν. Εἶνε ἐλάττωμα τάχα τῶν συγγραφέων μὴ δυνάμενων νὰ ἐπιτύχουν τὴν προσοχὴν τοῦ μεγάλου δημοσίου; Εἶνε τὸ πνεῦμα τὸ πρακτικόν, τὸ ἐμπορικὸν καὶ παραπολὺ γῆγον τοῦ καιροῦ μας; Βέβαια εἰς τὴν Ἑλλάδα τὸ βιβλίον ποτὲ δὲν ἐστάθη εἰς τὴν θέσιν του. "Ωστε δὲν πρόκειται περὶ πραγματικῆς κρίσεως· πολὺ περισσότερον πρόκειται περὶ ἀντιπαθείας πρὸς τὸ διάβασμα δυσεξήγητον.

Τὰ «Παναθήναια» θέλοντα νὰ ἐπιχύσουν κάποιο φῶς εἰς ζήτημα μεγάλης ἡθοκοινωνικῆς σημασίας, ἀπευθύνονταν μερικάς ἐρωτήσεις εἰς τοὺς ἀναγνώστας των, εἰς τὰς δύοις αὐτοὶ παρακαλοῦνται ν' ἀπαντήσουν. Ἐπίσης θὰ ἐρωτηθοῦν διὰ τὸ ζήτημα ἰδιαιτέρως καὶ οἱ συνεργάται μας, οἱ συγγραφεῖς, οἱ καλλιτέχναι, οἱ δημοσιογράφοι δοσοι, ως ἐκ τῆς ἰδιότητός των, ἡμποροῦν νὰ μᾶς πληροφορήσουν πόσο διαβάζει διάσμος, τί συνήθως διαβάζει, ἐπαρκῶς, ή ἀνεπαρκῶς. Πῶς θὰ ἔνισχυθῇ η ἀγάπη πρὸς τὸ διάβασμα τῶν νεοελλήνων κ.τ.λ.

Θέτομεν λοιπὸν τὰ κατωτέρω ἐρωτήματα εἰς τοὺς ἀναγνώστας μας, εἰς τὰ δύοια θὰ τοὺς παρακαλέσωμεν ν' ἀπαντήσουν. "Οσαι ἀπαντήσεις περισσότεροι συγκεντρωθοῦν, τόσον θὰ μᾶς εἴνε δυνατὸν νὰ ἔξαγάγωμεν πορίσματα χρήσιμα μᾶλλον. Ἀπαντήσεις δεχόμεθα μέχρι τῆς 1 Ιουλίου. Τὰ «Παναθήναια» ἐπιφυλάσσουν εἰς ἔαντά τὸ δικαίωμα νὰ δημοσιεύσουν τὰς μᾶλλον χαρακτηριστικὰς ἀπαντήσεις. Παρακαλοῦμεν ἐκείνους οἱ δύοιοι θὰ λάβονταν τὴν καλωσύνην ν' ἀπαντήσουν, νὰ περιορισθοῦν εἰς δλίγα καὶ περιεκτικὰ λόγια. Τὰ «Παναθήναια» θ' ἀνστέσονταν εἰς συνεργάτην των τὴν ἐκτίμησιν τῶν ἀπαντήσεων, διάποιος καὶ θὰ γράψῃ τὸ συμπέρασμα τῆς δλης ἐρεύνης.

- α) Διαβάζετε πολὺ η δλίγον; Καὶ τί συνήθως;
- β) Τὰ ἀναγνώσματά σας ζητεῖτε εἰς ἐφημερίδας, εἰς περιοδικά, η μήπως εἰς βιβλία;
- γ) Εἰς τὰς ἐφημερίδας, εἴτε εἰς τὰ περιοδικά, τί σᾶς ἐνδιαφέρει περισσότερον; Κατὰ συνέπειαν, τί διαβάζετε; Ἐκ τῶν ἀναγνώσμάτων σας ποῖον ήτο ποῦ σᾶς ἔκαμε τὴν μᾶλλον διαρκῆ ἐντύπωσιν;
- δ) Διατί διαβάζετε; μήπως διότι ἀπολαύετε, η μήπως διότι νομίζετε διτὶ ὀφελεῖσθε;
- ε) Διαβάζετε κατὰ προτίμησιν Ἑλληνικά η ξένα — ἐφημερίδας, βιβλία η περιοδικά —;

ΤΑ «ΠΑΝΑΘΗΝΑΙΑ»

Ο ΕΡΡΙΚΟΣ ΙΨΕΝ

Ο Έρρικος "Ιψεν απέθανε την 11/24 τού μηνὸς τούτου εἰς ήλικιαν 78 χρόνων, ἀφοῦ πρὸ καιροῦ ἔπαυσεν ἡ καλλίτερος ἐτελείωσε τὸ μέγα φιλολογικὸν ἔργον του. Καὶ μαζὶ μὲ τὴν συναίσθησιν τῆς ἀξίας καὶ τὴν ἱκανοποίησιν τῆς ἐκτελέσεως, καὶ ἀκόμη μαζὶ μὲ τὴν νίκην καὶ τὴν δόξαν ἐνώθη τώρα ἡ εὐθανασία, τῶν ἀγαθῶν τὸ θειότερον, διὰ νὰ πλεχθῇ ὁ ἀτίμητος στέφανος διὰ τὸν ἔξαιρετικὸν ἀνθρωπὸν, ποὺ νικητὴς ἐπανῆλθεν εἰς τὸν κόλπους τοῦ αἰώνιου. Ὁλίγοι ἀπὸ τὸν ὑπερόχους ἡμπόρεσαν ὡσὰν ὁ "Ιψεν, νὰ ἐπιδιάξουν ἀδιάκοπα τὴν πραγματοποίησιν τοῦ μεγάλου ἰδανικοῦ των καὶ νὰ τὴν ἐπιτύχουν, καὶ ἀκόμη διηγώτεροι ἔφθασαν ὡσὰν αὐτὸς νὰ ἴδουν ἀναγνωρισμένον καὶ πολύδοξον τὸ τελειωμένον ἔργον αὐτῶν, νικηταὶ ἀπαλλαγμένοι ἀπὸ κάθε τύψιν ἐκ τῆς νίκης καὶ ἀσφαλισμένοι ἀπὸ κάθε τῆς τύχης ἀντίδρασιν.

"Ἐγεννήθη τὸ 1828 εἰς τὴν Skien, μικρὰν πολιτείαν τῆς Νορβεγίας. Ὁ πατέρας του, ὅπως ὅλοι σχεδὸν οἱ πρόκριτοι τῆς Skien, ἦτον ἔνδειμος καὶ φαίνεται ὅτι εὐδοκιμοῦσεν, ὡστε νὰ ζῇ ἄνετα. Ἡτον φαιδρὸς πάντοτε καὶ ἀγαποῦσε νὰ σατυρίῃ. Ἀπ' ἐναντίας ἡ μητέρα τοῦ "Ιψεν ἦτο σιωπηλή, σκυθρωπὴ καὶ μὲ πολλὴν λουθηρανικὴν αὐστηρότητα, ὅπως πολλοὶ εὑρίσκονται ἔκει, διότι ἡ Skien εἶναι ἡ πατρίδα τοῦ Lammers, τοῦ αὐστηροτέρου διαμαρτυρομένου θεολόγου, καὶ ζοῦν ἀκόμη ἔκει μὲ τὰς ἀναμνήσεις του.

"Ολίγον γνωστὴ λεπτομέρεια διὰ τὴν καταγωγὴν τοῦ "Ιψεν εἶναι ὅτι αὐτός, ὁ καὶ ἡ Νορβεγὸς ποιητής, ὁ ἀντιπροσωπεύων παραπάνω ἀπὸ κάθε ἄλλον τὸ νορβεγικὸν αὐσθημα καὶ τὴν νορβεγικὴν ἔμπνευσιν (διότι ἡ σκέψις του εἶναι γενικωτέρα καὶ κοσμοπολιτικὴ) δὲν εἶχε μέσα του ρανίδα κανν νορβεγικοῦ αἴματος. Ὁ τρίτος πάππος του ἦτο Δανὸς ναυτικός καὶ εἰς τὸ Βέργεν, τὴν παράλιον νορβεγικὴν πόλιν, ἐνυμφεύθη τὸ 1726 μίαν Γερμανίδα. Ὁ νίδος αὐτοῦ "Έρρικος Πέτερσεν "Ιψεν, πλοίαρχος ἐπίσης, ἐνυμφεύθη τὴν δεσποινίδα Ντίσιγκτον ἀπὸ τὴν Σκωτίαν, καὶ ὁ νίδος αὐτοῦ "Έρρικος, πάππος τοῦ "Ιψεν, ἐπῆρε γυναῖκα γερμανίδα εἰς τὸ Σκίεν, πλοίαρχος δὲ ἐπτήγη εἰς Γκρίμσταδ. Ἀπὸ τὴν παράδοσιν τοῦ ναυαγίου αὐτοῦ ὁ "Ιψεν ἐνεπνεύσθη

τὸ πλέον δυνατὸν ποίημά του, τὸ Terje-Vigen¹.

Τέλος δ πατέρας τοῦ ποιητοῦ, Κνοῦδ "Ιψεν, ἐνυμφεύθη τὴν Μαρίαν - Κορνηλίαν "Αλτεμπούργη, θυγατέρα πλουσίου γερμανοῦ ἐμπόρου.

Αἱ πνευματικαὶ ἰδιότητες εἶναι κληρονομία, κατὰ τὸν λεγόμενον νόμον τοῦ ἀταβισμοῦ, ἀπὸ τὰς γυναικείας προγόνους, καὶ οἱ βιογράφοι τοῦ "Ιψεν, ἀκολουθοῦντες τὸν συρμὸν τῆς κληρονομικότητος, εὐρίσκουν πᾶς δ ποιητὴς ἔχοντας προγόνους Σκωτίας καὶ Γερμανίδας, ἐκληρονόμησεν ἀπὸ τὰς πρώτας τὸν πουριτανισμὸν καὶ τὸν ἰδεαλισμόν, ποὺ χαρακτηρίζει τὸν Σκώτους, καὶ ἀπὸ τὰς δευτέρας τὴν κλίσιν του εἰς τὸν ορειβασμὸν καὶ εἰς τὴν μεταφυσικήν, τὴν ἔξαιρετικὰ ἀγαπητὴν εἰς τὸν Γερμανούς. Ἀπὸ τὸν ἀρσενικὸν προγόνον του — λέγουν — ἐκληρονόμησε τὴν ἀγάπην τῶν ταξειδῶν, τὴν ἐνεργητικότητα καὶ τὸν κοσμοπολιτισμόν, ποὺ τὸν ἔκαμε νὰ ὑπομείνῃ εἴκοσι χρόνων ἀπομάκρυνσιν ἀπὸ τὴν πατρίδα του. Τὸ βέβαιον εἶναι ὅτι ὁ "Ιψεν εἶχεν ὅλα αὐτὰ τὰ Σκωτικὰ καὶ τὰ Γερμανικὰ καὶ τὰ Δανικὰ χαρίσματα, καθὼς καὶ πολλὰ ἄλλα, ποὺ ἔδωκαν εἰς τὸ ἔργον του τὴν σφραγίδα τῆς μεγαλοφυΐας, μάλιστα δὲ ἰδιαιτέρως εἶχε τὴν ἀρμονικήν καὶ φωτισμένην λιτότητα τοῦ ἀρχαίου ἐλληνικοῦ πνεύματος.

"Ἡ οἰκογένειά του εἶχε καλὴν ὑπόληψιν. Ὁ "Ιψεν ὡς πρὸς αὐτὸς καὶ ὡς πρὸς τὸν παιδικὸν χρόνον του γράφει τὰ ἔξῆς εὐθυμα εἰς τὸν βιογράφον του "Έρρικον Jaeger, ποὺ τοῦ ἔζητησε πληροφορίας.

« "Οταν ἔδω καὶ μερικὰ χρόνια οἱ δρόμοι τῆς γενεθλίου μου πολιτείας ἐβαπτίσθησαν ἡ ξαναεβαπτίσθησαν, ἔνας δρόμος ἐπῆρε τὸ ὄνομά μου. "Οχι μόνον ἐφημερίδες μοῦ τὸ ἀνήγγειλαν, ἄλλα καὶ ταξειδῶται ἀξιόπιστοι μοῦ ἔφεραν τὴν εἰδησιν. Εἶναι, ὃς μοῦ εἶσταν, ὁ δρόμος ποὺ πηγαίνει ἀπὸ τὴν ἀγοράν εἰς τὸν λιμένα. "Αν αὐτὸς εἶναι, ἀδικα τοῦ ἔδωκαν τὸ ὄνομά μου, διότι οὔτε ἐγεννήθηκα οὔτε ἐκατοίκησα ποτὲ ἔκει. 'Απ' ἐναντίας εἶδα τὸ φῶς κοντὰ εἰς τὴν ἀγοράν, εἰς ἓν σπίτι ποὺ λέγεται τοῦ Στόκμανν. Τὸ σπίτι μας ἦταν κοντά

¹ Ibsen: Poésies complètes: μετάφρασις Colleville et Zepelin: ἔκδοσις τῆς «Plume» 1903.

'Έρρικος "Ιψεν.

καρατομημένου, χωρὶς νὰ ἐνθυμηθῶ τὸ ἀνεβοκατέβασμα τῶν πριονιῶν εἰς τὰ σχιστήρια ἔκεινα.

« Ἡ σπουδαιοτέρᾳ οἰκοδομὴ τῆς πόλεως ἥτον ἡ ἐκκλησία. . . . Τὸ μαῦρον μορμολύκειον ἐνὸς σκύλου ἐπάνω εἰς τὸν πύργον τῆς ἐκκλησίας, διὰ τὸ δόπιον μοῦ εἶχαν διηγηθῆ κάποιαν παράδοσιν, ἐκεντοῦσε περισσότερον ἀπὸ κάθε ἄλλο πρᾶγμα τὴν φαντασίαν μου. Ἐξοῦσε, λέγουν, δ σκύλος ἀλλοτε μὲ τὸν νυκτοφύλακα τῆς ἐκκλησίας, ποὺ ψηλὰ ἀπὸ τὸν πύργον ἔλεγε τὰς ὁρας τὸ βράδυ, ωτίτοντάς τας εἰς τὸ κενὸν τῆς νυκτός. Ὁ κόσμος τὸν ἔβλεπε σπανιώτατα. Μάλιστα μόνον μίαν φοράν. Μίαν νύκτα τοῦ τέλους τοῦ Δεκεμβρίου, τὴν στιγμὴν ποὺ ἐφώναζε τὴν πρώτην ὥραν τοῦ χρόνου, βλέποντας ποὺ δ σκύλος ἀπὸ κάτω τὸν ἐκύτταζε μὲ τὰ κόκκινα μάτια του προσηλωμένα ἐπάνω του, ἔπεισε κάτω καὶ ἐσκοτώθηκε, καὶ ἀπὸ τότε κανένας νυκτοφύλακας δὲν φωνάζει ἀπὸ τὸ μέρος ἐκείνο τὰς ὥρας. . . . Ἡ ὑπηρέτια μας, κάποιαν ἡμέρα μὲ εἶχεν ἀνεβάσει ἔκει ἐπάνω καὶ κρατῶντας με ἀπὸ πίσω, μοῦ ἔδωκε τὴν ἀδειάν νὰ κρεμασθῶ πρὸς τὸ κενόν. Θυμοῦμαι πόσον μοῦ ἐπαραξιοφάνη ποὺ ἔβλεπα τὸ ἀποτάνω μέρος τῶν καλυμμάτων τῶν διαβατῶν. . . . Αἴφνης εἶδα ὅλον τὸν κόσμον νὰ τρέχῃ πρὸς τὸ σπίτι μου. . ." Ἐλησμόνησα τί ἔγινε κατόπιν. Ἄργοτερα μοῦ εἴταν πῶς ἡ μητέρα μου βλέποντάς με ἔκει ὑψηλὰ ἐτρόμαξε δυνατὰ καὶ ἐλίποθύμησε καὶ πῶς ξαναβλέποντάς με κοντά της μὲ ἀγκάλιασε μὲ κλάματα. Ἀπὸ τότε δὲν ἡμποροῦσα νὰ ὑπάγω πρὸς τὴν ἀγοράν χωρὶς νὰ κυττάξω σὰν ὑπνωτισμένος τὸ παραθυρόκι τοῦ καμπαναριοῦ ὑψηλά, καὶ μοῦ ἐφαίνετο πῶς εἶχε δι' ἐμὲ αὐτὸς καθὼς διὰ τὸν μαῦρον σκύλον κάποιαν ἰδιαιτέραν σημασίαν.

« Ἐχω ἀκόμη ἄλλην μίαν ἐνθύμησιν ἐκείνου τοῦ καιροῦ. Εἰς ἀνάμνησιν τῆς βαπτίσεως μου εἶχα λάβει ἐν ἀσημένιο μετάλλιον ποὺ εἶχεν ἐπάνω τὴν κεφαλὴν ἀνθρώπου μὲ ὑψηλὸν μέτωπον, ἀετώδη μύτην, γυμνὸν λαιμὸν καὶ ποὺ μοῦ ἔκανεν ἐκπληξιν. Ἡ ὑπηρέτια μας μοῦ ἔμαθε πῶς τὸ μετάλλιον εἶχεν ἐπάνω τὸν Φρειδερίκον Ρέξ. Μιὰ φορά, ποὺ ἔπαιζα μὲ τὸ μετάλλιον, μοῦ ἐξέφυγε καὶ ἐχάθη εἰς μίαν τρύπαν τοῦ πατώματος. Πιστεύω πῶς οἱ γονεῖς μου ἔκριναν ὃς ἀπαίσιον οἰωνὸν τὸ χάσιμον τοῦ βαπτιστικοῦ μου μετάλλιον καὶ ἐβγαλαν τὰς σανίδας καὶ μὲ πολλὴν ἐπιμέλειαν τὸ ἀναζήτησαν. Μάταια δμως. Ὁ Φρειδερίκος Ρέξ δὲν ξαναῆλθεν εἰς τὸ φῶς.

«Διὰ πολὺν καιρὸν κατόπιν ἐνόμιζα τὸν ἔαυτόν μου μεγάλον ἔνοχον, καὶ ὅταν ἔβλεπα τὸν ἀστυφύλακα ἔτρεχα νὰ κρυφθῶ ἀπὸ κάτω ἀπὸ τὸ κρεββάτι εἰς τὸ μικρὸν δωμάτιόν μου.

«Δὲν ἐμείναμεν πολὺ εἰς τὸ σπίτι αὐτὸ τῆς πλατείας. Ο πατέρας μου ἀγόρασε πλέον εὐρύχωρον σπίτι, ὅταν ἥμουν τεσσάρων χρόνων. Τὸ σπίτι αὐτὸ εἶχε προαύλιον ἐπάνω εἰς τὸν δρόμον καὶ ἦταν εἰς τὸ ὑψηλότερον μέρος τῆς πολιτείας. Τὰ δωμάτιά του ἥσαν ευρύχωρα καὶ πολλά, καὶ ἐπειδὴ ἥρχετο πολὺς κόσμος ἥμεῖς τὰ παιδιά δὲν ἐμείναμεν πολὺ εἰς τὸ σπίτι. . . »

Καὶ ὁ Ἰψεν ἐξακολούθει τοιουτούρπως διηγούμενος τὰ τῶν παιδικῶν του χρόνων, ποῦ δὲν εἶχαν τίποτε τὸ ἔξαιρετικὸν οὔτε ὡς πρὸς τὴν οἰκογένειάν του οὔτε ὡς πρὸς αὐτόν.

Ἐν τούτοις ἀπὸ τὴν κοινοτοπίαν ἐκείνην τῆς παιδικῆς ζωῆς του, ἀπὸ τὸ ἀσφυκτικὸν καὶ πεξὸν περιβάλλον τῆς μικρᾶς πολιτείας, εὐρήκεν ὁ ποιητὴς ἔπειτα ὥλην διὰ τὰ τρία του ἔργα: τὸν «Brand» ποῦ παρουσιάζει τὰς αὐστηρὰς λουνηρανικὰς ἰδέας τοῦ συμπατριώτου του πάστορος Λάμμερς, τὸν «Peer Gynt» ποῦ ἔχει λεπτομερείας τῆς πολυτελοῦς πατρικῆς οἰκίας καὶ τὴν «Ἐνωσιν τῶν νέων» τὴν Αριστοφάνειον σάτυραν, ποῦ γελοιοποιεῖ τὰς μικρότητας τῶν προγονοτίσκων τῆς Σκίεν.

Τὸ 1836 — ἥτο τότε ὁ Ἰψεν ὀκτὼ ἔτῶν — συνέβη εἰς τὴν οἰκογένειάν του καταστοφή. Ο πατήρ του ἐπτώχευσε καὶ ἔκαμε συμβιβασμόν, κατόπιν τοῦ ὅποιου ἥναγκάσμησαν νὰ μετοικήσουν εἰς μικρὸν ἴδιοκτηιον σπίτι τῶν περιχώρων. Η ζωὴ ἔκει ἐπέρασε πιωχικὰ καὶ ὁ Ἐρρίκος, πρωτότοκος τῆς οἰκογένειας, αἰσθάνθη περισσότερον τὴν μετατροπὴν τῆς τύχης. Ἀπέφευγε τὸν κόσμον. Κατεγίνετο, δπως γράφει ἡ ἀδελφὴ του, εἰς τὸ διάβασμα βιβλίων, περιηγήσεων καὶ ταξιδίων καὶ εὗρισκε κάποιες εὐχαρίστησιν εἰς τὸ νὰ κατορθώῃ παγινίδια ταχυδακτυλουργίας. Συχνὰ ἐξωγράφιζεν ἀνθρώπους καὶ ἔκαμεν χάρτινα ἀνδρείκελα, εἰς τὰ δόπια ἔδιδεν ἔκφρασιν μεγάλης χαρᾶς ἡ μεγάλης λύπης, στάσιν δροχοντιᾶς ἡ τυπεινότητος — πρῶται αὐταὶ ἀπόπειραι τοῦ μέλλοντος σκηνοθέτου τῆς Βέργεν, ὡς γράφει ὁ Jaeger. Τὸ 1842 ἐγγρίσεν ἀπὸ τὴν ἔξοχήν ἡ οἰκογένεια Ἰψεν εἰς τὴν Σκίεν, καὶ ὁ ποιητὴς ἐμβῆκεν εἰς μίαν θεολογικὴν σχολήν. Ἔκει ἐμελετοῦσε μὲ ζῆλον τὴν ἴστορίαν καὶ τὰ θεολογικά, μάλιστα τὴν Βίβλον, τῆς ὅποιας αἱ ἀναμνήσεις φαίνονται ζωηραὶ εἰς τὰ ἔργα του.

Μετὰ τρία ἔτη ἡ οἰκογένειά του ἔκρινεν ὅτι

ὁ Ἐρρίκος ἔπρεπε νὰ καταγίνῃ εἰδικῶς εἰς κανέν επάγγελμα, καὶ αὐτὸς ἐδιάλεξε τὴν ζωγραφικήν. Καμμία εἰκὼν ἀπὸ ὅσας ἐξωγράφισε δὲν σώζεται, ἀλλ’ ὁ παλαιὸς βιογράφος του Botten Hansen¹ ἴσχυροῦται διὰ τὸ ποιητὴς ἔδειξε ζωγραφικὸν τάλαντον ἴσχυροτατον. Ο πωσδήποτε βέβαιον εἶναι διὰ εἰχε μεγάλην ἀγάπην καὶ βαθεῖαν γνῶσιν τῆς ζωγραφικῆς, ὡς φάνεται ἀπὸ τὴν πινακοθήκην εἰκόνων τῆς Ἀναγεννήσεως, ποῦ ἐσχημάτισε κατόπιν μὲ πολλὴν ἐπιμέλειαν καὶ πολλὰς δατάνας καὶ ποῦ τὴν μετέφερε δπου ἐπήγαινε. Ο Γεώργιος Brandès, ὁ μέγας κριτικὸς φιλολόγος καὶ φίλος τοῦ Ἰψεν, ποῦ ἔχει κάμει τὴν καλλιτέχναν Ἰσως βιογραφίαν αὐτοῦ, γράφει διὰ τὴν πινακοθήκην αὐτήν. «Τὴν τελευταίαν φρονά, ποῦ τὸν εἶδα εἰς τὴν Δρέσδην, τὸν ἔρωτησα ἀν κανέν ἀπὸ τὰ ἔπιπλα ποῦ ἥσαν ἔκει ἥτον ἴδικόν του καὶ μοῦ ἔδειξε τότε τὰς εἰκόνας κρεμασμένας γύρω· καὶ βλέποντας αὐτὰς μὲ ἀγάπην μοῦ ἀπήντησε: ἴδου δὴ μου ἡ περιουσία».

Ἐν τούτοις εἰς ήλικιαν δεκαεξή χρόνων παρήγησε τὴν ζωγραφικήν, διότι ενδῆκε θέσιν ὡς βιοθήδος φαρμακέου εἰς τὸ Grimstad, ἔνα παράλιον χωρίον μὲ 800 κατοίκους, δπου ἐπέρασε πέντε διάληκρο χρόνια. Ο Ἰψεν ὑπέφερε πολὺ ἀπὸ τὴν περιωρισμένην ἐκείνην ζωὴν καὶ διεσκέδαξε γράφοντας στίχους καὶ μελετῶντας ἱατρικὰ βιβλία. Διότι οἱ πόδοι του εἶχαν μεταβληθῆ καὶ ὁ σκοπός του ἥτον νὰ λάβῃ δίπλωμα ἱατροῦ. Συγχρόνως ἡ πολιτικὴ ἄρχισε νὰ τὸν συγκινῇ. Τὴν Νορβεγίαν τότε εἶχαν οἱ Δανοί, ἀλλὰ κάποιον αἴσθημα ἀνεξαρτησίας εἶχεν ἀρχίσει νὰ φανερώνεται ἀπὸ τοὺς νέους, καὶ ὁ Ἰψεν εἰς τὸ χωριδάκι ἥταν δὲ θερμότερος κῆρυξ τοῦ αἴσθηματος αὐτοῦ.

Οταν τὸ 1848 ἡ Οὐγγαρία ἔκαμεν ἐπανάστασιν κατὰ τῆς Αὐστρίας, ὁ Ἰψεν εἶκοσι χρόνων μόλις ἐγράψε μακρὸν θαυμάσιον ποίημα ἐνθαρρύνοντας τὴν ἐπανάστασιν. Καὶ τὸν ἐπόμενον χρόνον ἀφοῦ ἡ ἐπανάστασις ἐκείνη ἐπνίγη μέσα εἰς τὸ αἷμα, πάλιν ἐγράψεν ἐμπνευσμένους στίχους διὰ τοὺς νικηθέντας. Τότε ἐγράψε καὶ δώδεκα σοννέτα διὰ τὸν Δανο-γερμανικὸν πόλεμον μὲ τὸν τίτλον «Ἐυπνήσατε, Σκανδινανοί».

Υστέρα τοῦ ἔτους νὰ μελετήσῃ τὴν βιογραφίαν τοῦ Κατιλίνα ἀπὸ τὸν Σαλούστιον καὶ τοὺς σχετικοὺς λόγους τοῦ Κικέρωνος, καὶ

Illustreret Nyhedsblad (1863).

ἀπὸ τὴν μελέτην αὐτὴν ἔλαβε τὴν ἐμπνευσιν τοῦ πρῶτου δραματικοῦ ἔργου του, ποῦ ἐγράψε κατόπιν καὶ ποῦ παρουσιάζει τὸν διεφθαρμένον Ρωμαῖον ἐπαναστάτην μὲ ψυχικὴν ἀξίαν καὶ μὲ πόθον τῆς ἐλυθερείας — διὸ διόλου διαφρετικὸν ἀπὸ τὴν ἴστορικὴν παράδοσιν. Τότε ἐγράψε καὶ ἐν λυρικὸν διὰ τὸν Oehlenschlöeger ποίημα, τὸ δποῖον, δπως πολλὰ ἄλλα ἔργα του ἐκείνης τῆς ἐποχῆς, δὲν ἐτυπώθη. Τὸ χαρακτηριστικὸν τῶν ποιημάτων ἐκείνων — ἀπὸ τὰ δοποῖα εὐρῆκεν εἶκοσι ἔξι ἀνέκδοτα καὶ ἐτύπωσεν διὰ τὸν Ιαέγερ — εἶναι διὰ δὲν ἀκολουθοῦν τὸν μεσαιωνικὸν ρομαντισμόν, ποῦ ἐπικρατοῦσε τότε καὶ εἰς τὴν Νορβεγίαν, ἀλλὰ πραγματεύονται διὰ τὰ νέα γεγονότα καὶ τὰς νέας ἰδέας. Εἶναι δὲ ἀποκλειστικῶς σχεδὸν ὑποκειμενικά, ἐλεγειακὰ μᾶλλον παρὰ σατυρικά, ἀπαισιόδοξα περισσότερον παρὰ φαιδρά. Η βαθεῖα ἀντιληφτικὴς τοῦ Ἰψεν, ποῦ κυριαρχεῖ εἰς τὰ κατόπιν ἔργα του, πῶς ἡ εὐτυχία ἔγκειται εἰς τὸν ἀγῶνα καὶ δχι εἰς τὴν νίκην, εἰς τὴν ἐνέργειαν καὶ δχι τὴν πραγματοποίησιν τοῦ ἐπιδιωκομένου, εὐρίσκεται ἀδροστος ἀκόμη εἰς τὰ νεανικά του ἐκεῖνα ποιήματα. Εἰς τοὺς στίχους, ποῦ ἀπευθύνει πρὸς τὸ ἔθνος του, δὲν διμεῖ διὰ τὸ παρὸν παρὰ διὰ νὰ ἐπικαλεσθῇ τὰς ἡρωϊκὰς ἀναμνήσεις τοῦ παρελθόντος, λέγοντας πῶς ἔνας λαὸς δταν χάσῃ τὴν ὑπερηφάνειαν καὶ τὴν χαρὰν ἀπὸ τὴν ἐνθύμησιν ἐνδόξου παρελθόντος, εἶναι λαὸς ἀξιολύπητος! «Καὶ δταν δλα χαθοῦν — λέγει κάποιον — ἡ ἐνθύμησις αὐτῶν εἶναι κτῆμα αἰώνιον, κάτι εξευγενισμένον καὶ ἀπαλλαγμένον ἀπὸ τὴν σύντομον διάρκειαν».

Τὰ χαρακτηριστικὰ τοῦ μεγάλου τραγικοῦ, δ σκοτεινὸς φόβος καὶ ἡ θλιβερὰ φρίκη — αἰσθηματικὴ φανέρωσις τῶν γενικωτέρων ἀντιλήψεων περὶ τοῦ συνόλου τῶν πραγμάτων — καὶ ἀκόμη κάποιος μύχιος σεβασμὸς τοῦ μοιραίου ἐπικρατοῦν καὶ εἰς τὰς πρώτας ἐκείνας ἐμπνεύσεις τοῦ ποιητοῦ. Ζωηρὰ μυθοπλαστία, χαρακτηριστικὴ τῆς σκέψεως τῶν λαῶν, ποῦ ζοῦν εἰς τὰ πολὺ θερμὰ καὶ τὰ πολὺ ψυχρὰ κλίματα — διότι τὴν ἀρμονίαν τῶν χρωμάτων καὶ τῶν σχημάτων καὶ τῶν μύθων μόνον οἱ προνομιοῦχοι τῆς Μεσογείου λαοὶ ἐπαρουσιάσαν — μυθοπλαστία βγαλμένη ἀπὸ τὴν αἰσθητίαν καὶ τὴν σκληρότητα τοῦ περιβάλλοντος — ὑπάρχει εἰς τὰ ποιήματα καθώς καὶ εἰς πολλὰ τῶν κατόπιν δραματικῶν ἔργων τοῦ Ἰψεν. Εἶναι τραγοῦδι του «τῆς νύχτας» λέγει:

«Μεσάνυχτα κτυπᾶν καὶ εἰς τὸ κοιμητῆρι
Βγάνουν οἱ νεκροὶ καὶ ἀρχίζουν νὰ χρεύνουν.
Μιαν ὥρα δλάκερη τὰ κόκκαλα τους κινοῦνται
[ρυθμικὰ]
Καὶ ἔνας κρότος σὰν τυμπάνω ἡχολογεῖ ἀπὸ τὰ
καύκαλά των.

Εἰς ἄλλο του τραγοῦδι, ἀμφιβάλλοντας ἀκόμη διὰ τὴν ἀξίαν του, λέγει :

«Μοιάζει η σκέψη μου τὸ ζωηρὸ κῦμα
Ποῦ σπάζει ἐπάνω στὸ βράχο τὸν ἀκάνητο
Καὶ κανένα ἀχράρι δὲν ἀφήνει καὶ καμμιάν ἐν-
[ρυθμησιν].

Μετὰ τὴν διαμονὴν πέντε χρόνων εἰς τὸ Grimstad ἐπήγειν δ Ἰψεν εἰς τὴν Χριστιανίαν τὸ 1853 διὰ νὰ τελειώσῃ τὰς σπουδάς του. Θέλοντας νὰ προετοιμασθῇ γρήγορα δι’ ἐξετάσεις, ἐπήγειν οἰκότροφος εἰς ἔν φροντιστήριον. Εκεὶ ἐγνώρισε συμφοιτητὰς τὸν κατόπιν μεγάλον συγγραφέα Βγίρδονσον καὶ τὸν Ὄλαφον Βίγνιες, μὲ τοὺς δποίους ἔγεινε φίλος. Καὶ ἐπειδὴ δὲν εἶχε τὰ χρηματικὰ μέσα νὰ παρακολουθήσῃ διὰ πολὺν καιρὸν τὰς φροντιστηριακὰς ἀσκήσεις, ἔδωκεν ἔπειτα ἀπ’ διλγόσυς μῆνας ἐξετάσεις, δχι μὲ πολλὴν ἐπιτυχίαν.

Ἐν τῷ μεταξὺ εἶχε γράψει εἰς στίχους τὸν «Κατιλίνα», τὸ πρῶτον δρᾶμα του, καὶ πατόπιν τὸν «Τούμουλον», μονόπρακτον ἔργον, εἰς τὸ δποῖον ἐμπιμήθη κάπως τὸν Δανὸν ποιητὴν Oelenschlöeger, παρουσιάζων εἰς τὴν σκηνὴν τοὺς Βίκιγκς — τοὺς ἀρχαίους δηλαδὴ Νορμανδοὺς ήρωας. Ο Χριστιανισμὸς καὶ ἡ παλαιὰ θρησκεία τοῦ Ὄδεν, ἥτοι ὁ προμεσαιωνικὸς θρύλλος καὶ ἡ μεσαιωνικὴ παράδοσις εὐρίσκονται ἀντιμέτωποι εἰς τὸ δραμάτιον αὐτὸ τοῦ Ἰψεν, τὸ δποῖον ἐστάλη εἰς τὴν διεύθυνσιν τοῦ μεγάλου θεάτρου τῆς Χριστιανίας καὶ ἔγινε δεκτόν, παρασταθὲν τὴν 26 Σεπτεμβρίου τοῦ 1850 διὰ πρώτην φοράν.

Μαζὶ μὲ τὸν στενὸν φίλον του καὶ θαυμαστὴν Schulernd, ποῦ τὸν εἶχε βοηθήσει χορηματικῶς διὰ τὴν ἐκδοσιν τοῦ Κατιλίνα, ἐκατοικοῦσε τότε δ Ἰψεν εἰς ἔνα δωμάτιον πτωχικῆς συνοικίας τῆς Χριστιανίας. Τὰ κέρδη ἀπὸ τὴν παραστασιν τοῦ Tumulus ήσαν μετριώτατα καὶ τὸ Schulernd τὰ χορήματα ήσαν πολὺ δλίγα, ωστε οἱ δύο φίλοι ζοῦσαν μὲ στεργήσεις. Συχνά, δπως βεβαιόνει δ βιογράφος τοῦ Ἰψεν κ. Botten Hansen, ἐξηροδειπνοῦσαν.

"Ενας άλλος άκομη έκαμε παροδικήν έντυπωσιν εἰς τὸν Ἰψεν." Ο φοιτητής Θεόδωρος Alidgaard, σοσιαλιστής και διπάδος τοῦ ἔργατον κού κόμματος. "Έλαβε μέρος τότε εἰς τὴν σύνταξιν τῆς σοσιαλιστικῆς ἐφημερίδος και ἐπήγαινεν εἰς τὰς συνελεύσεις τοῦ σοσιαλιστικοῦ συλλόγου, χωρὶς ἐν τούτοις γὰ δεῖξῃ ποτὲ σοσιαλιστικὰ φρονήματα. Ή ἀστυνομία ἐπὶ τέλους κατέσχε τὴν ἐφημερίδα, και τὰ φιλολογικὰ χειρόγραφα τοῦ Ἰψεν, χωρὶς νὰ εἶναι ἐπιλήψιμα, δλίγον ἔλειψε νὰ χαθοῦν μαζὶ μὲ τὰ ὅλα τῆς ἐφημερίδος εἰς τὰ ἀστυνομικὰ ὑπόγεια.

Ο ποιητής εἶχε πρὸς τούτοις φύλους τὴν ἐποχὴν ἔκεινην τὸν Botten Hansen και τὸν συγγραφέα Olafson Vinje μὲ τοὺς δποίους συνεταιρικῶς ἔξεδωκε μικρὰν φιλολογικὴν ἐφημερίδαν ὑπὸ τὸν τίτλον Manden. Οι δύο σύντροφοί του ἥσαν μεγαλείτεροι τὴν ἡλικίαν, και μιολονότι δὲν εἶχαν ὅπως ὁ Ἰψεν φιλολογικὴν ἐπιτυχίαν, ἥσαν πλέον μορφωμένοι και συνετοί. Καὶ οἱ δύο ἐπέδρασαν πολὺ εἰς τὴν πνευματικὴν ἀνάπτυξιν του. "Ως φιλολόγος κριτικὸς τότε δὲν εἶχαν ὅπως ὁ Ἰψεν φιλολογικὸς καὶ βίαιος ἐναντίον τῶν συντηρητικῶν και ἀκόμη ἐναντίον τῶν φιλοσοπαστῶν. "Οπως εἰς τὴν πολιτικὴν εὑρισκε και εἰς τὴν φιλολογίαν δὲν ἔλειπεν ἡ τόλιη, ἡ ἄκρα ἐλευθερία τῆς σκέψεως και ἡ εἰλικρίνεια. Καὶ τότε, προκειμένου περὶ τῶν λεγομένων φιλελευθέρων, ἔγραψε εἰς στίχους διὰ μελόδραμα τὴν Νόρμαν ἡ «τὸν ἔρωτας ἐνὸς πολιτικοῦ» κατὰ τὴν παρῳδίαν τῆς Νόρμας τοῦ Bellini.

Εἰς τὴν Manden ἐδημοσιεύθησαν και τὰ πρῶτα τραγούδια τοῦ Ἰψεν, τὰ περισσότερα λυρικά. Εἰς τὰ παλαιότερα μιμεῖται τὸν δανὸν Oehlenschloeger και εἰς τὰ μετέπειτα τὸν Ralludan - Müller και εἰς «τὸν Κύκνον» του τὸν Νορβηγὸν Munch.

"Υστερός ἀπ' δλίγον μῆνας ἡ Manden ἐβαπτίσθη μὲ ἄλλον τίτλον «Andhrimmer» και ἔγεινεν ἐπιθεώρησις πολιτικοφιλολογικὴ, χωρὶς νὰ ἔχῃ περισσοτέραν ἐπιτυχίαν, διότι ποτὲ δὲν ἀπέκτησε περισσοτέρους τῶν ἑκατὸν συνδρομητάς· ἔως οὐ μετὰ ἐννέα μῆνος ἔπαυσεν ἡ ἀκόδοσίς της.

"Ητο τότε ἐνάμισυ χρόνον εἰς τὴν Χριστιανίαν δὲν Ἰψεν και διαδοχικῶς έκαμε τὸν δραματικὸν συγγραφέα, τὸν λυρικὸν ποιητήν, τὸν ἀρθρογράφον, τὸν χρονογράφον, τὸν σατυρικόν, τὸν κριτικόν, χωρὶς νὰ δυνηθῇ νὰ ἔξασφαλίσῃ τοισυτορόπως τὰ μέσα τῆς ζωῆς. "Ολα αὐτὰ δμως ἐπροκάλεσαν κάποιον ψόφυθον και

τὸν ἔκαμεν φιλολογικὴν προσωπικότητα μικρᾶς πόλεως, ὥστε δταν τὸ νέον θέατρον τῆς Βέργεντον ἀνάγκην ἐνὸς διευθυντοῦ τῆς σκηνῆς, ἀπετάθησαν εἰς αὐτόν.

"Ανέλαβε τὸ ἐπάγγελμα αὐτὸν τὸν Νοέμβριον τοῦ 1851 και τὸν ἐπόμενον χρόνον τοῦ ἐδόθη 1000 φράγκων ἀποζημίωσις διὰ νὰ ταξιδεύσῃ και νὰ διδαχθῇ εἰς ἔνα θέατρο τὴν σκηνοθεσίαν. Ἐπῆγε τρεῖς μῆνας εἰς Κοπεγχάγην, εἰς Δρέσδην και εἰς Βέρολινον και ἔξαναγγούσεν εἰς τὴν Βέργεν μὲ τὴν ὑποχρέωσιν νὰ μείνῃ πέντε χρόνους διευθυντὴς τῆς σκηνῆς τοῦ θέατρου μὲ τὸν πτωχὸν μισθὸν 1500 φρ. ἐτησίως. Ωφελήθη δμως ἀλογάριαστα δως δραματικὸς συγγραφεὺς ἀπὸ τὸ ἐπάγγελμα τοῦ ἔκεινο, ποὺ τὸ ἔκαμε δέκα χρόνια εἰς διάφορα θέατρα τῆς Νορβεγίας, διότι ἀπέκτησε τελείως τὴν γνῶσιν τῆς σκηνῆς, ὥστε δλα τὰ ἔργα του κατόπιν νὰ εἶναι σκηνικῶς τεχνικώτατα.

Τὴν ἐποχὴν ἔκεινην εἰς τὴν Νορβεγίαν εἶχε γεννηθῆ ἴσχυρὰ φοπὴ διὰ κάθε τι ἐθνικὸν— τὰς ἐθνικὰς παραδόσεις, τὰ ἐθνικὰ τραγούδια, τὴν ἐθνικὴν μουσικὴν — ποὺ ἐφανέρωνε κάποιον σωβινισμόν, σχεδὸν γελοῖον. Ο Ἰψεν θέλοντας νὰ ἐκμεταλλευθῇ τὸν ἐνθουσιασμὸν αὐτὸν. ἔγραψεν ἐπάνω εἰς ἐθνικὸν παραμύθι ἐν τοῦ «Η νύκτα τοῦ Ἄγιου Ιωάννου» μίμησιν κατὰ τὸ πλεῖστον τοῦ «Ονείρου θεορίνης νυκτὸς» τοῦ Σαιέπηρ. Παρεστάθη εἰς τὸ θέατρον τῆς Βέργεν τὴν 2 Ιανουαρίου 1853 και οὔτε ἐπέτυχεν οὔτε κατόπιν ἐτύπωθη.

"Υστερα ἀπὸ δύο χρόνια ἔδωκεν εἰς τὸ αὐτὸν θέατρον τὸ πρῶτον ἀρτιον δράμα του «Madame Inger à Ostraat», εἰς τὸ δποίον ζωγραφίζει συγκινητικὰ τὴν παρακμὴν τῆς Νορβεγίας εἰς τοὺς χρόνους τῆς Ἀναγεννήσεως και δμιγεὶ μὲ ἐνθουσιασμὸν διὰ τοὺς ἀγῶνας τῶν Νορβεγῶν τοῦ 14ου αἰῶνος διὰ τὴν ἀνεξαρτησίαν των.

Τὸ 1856 ἔγραψε δύο ἄλλα δράματα «Η ἐορτὴ εἰς Σολχώγκη» ἡ «ἐορτὴ τοῦ ἡλιολούστου βουνοῦ» ποὺ βασίζεται εἰς ἀρχαῖα δημοτικὰ τραγούδια τῆς Νορβεγίας και τὸν «Ολάφ Λίλλη Κράνς» κωμῳδίαν ἐπὶ τῶν Νορβεγικῶν ἐπίσης παραδόσεων μὲ κάποιον δμως φιλοσοφικὸν πνεῦμα.

Τὴν ἐποχὴν ἔκεινην δὲν Ἰψεν ἀγάπησε ζωηρὰ τὴν θυγατέρα τοῦ πάστορος Thoresen, και ἀπὸ τὴν ἀγάπην αὐτὴν ἐμπνευσμένος ἔγραψε τὴν «Ἐορτὴν εἰς τὸ Σολχώγκη» ποὺ φανερώνει ἔκει τύπους κτηνωδίας συνάμα και ἀγάπης, τελειόνοντας μὲ αἰσιοδοξίαν ἀσυνείθιστον εἰς

τὴν σκέψιν του. — Τὸ δρᾶμα εἶχε μεγάλην ἐπιτυχίαν. Τὸ θέατρον ἦτον γεμάτο και ὁ ἐνθουσιασμὸς τῶν θεατῶν ἀκρατητος. Ο Ἰψεν εἰς τὸν πρόλογον τῆς δευτέρας ἐκδόσεως αὐτοῦ γράφει. «Σὰν ἐτελείωσεν ἡ παράστασις μ' ἐκάλεσαν πολλὰ φοράς εἰς τὴν σκηνήν. Ἐπειτα ἡ δράχηστρὰ και πολὺς κόσμος μοῦ ἔκαμαν διαδήλωσιν εἰς τὸ σπίτι μου. Πιστεύω μάλιστα πῶς ἡ εὐγνωμοσύνη μ' ἔκαμε νὰ βγῶ εἰς τὸ παράθυρον και νὰ μιλήσω πρὸς τὸν λαόν».

Τὸ δρᾶμα αὐτὸν παρεστάθη ἐπανειλημμένως εἰς τὴν Βέργεν, ἐπειτα εἰς τὴν Χριστιανίαν και εἰς τὴν Στοκχόλμην, ἔκαμε δὲ γενικήν τὴν φήμην τοῦ Ιψεν εἰς δλην τὴν Σκανδινανίαν.

"Υστερα ἀπὸ τὴν ἐπιτυχίαν αὐτὴν ἀφοσιώθη δλος εἰς τὸν ἔρωτα του και μετὰ ἔνα χρόνον ἐνυφεύθη τὴν ἀγάπην του, ἀφοῦ ἐν τῷ μεταξὺ ἔψαλεν εἰς ὁραῖα λυρικὰ ποίηματα τὸν ἔρωτα του.

Μετὰ τὴν παράστασιν και τοῦ «Ολάφ Λίλη Κράνς» δὲν θέατρον τῆς ιέργεν, ἔψυγε διὰ τὴν Χριστιανίαν και εἰς τὴν Στοκχόλμην, ἔκαμε δὲ γενικήν τὴν φήμην τοῦ Ιψεν εἰς δλην τὴν Σκανδινανίαν.

Εἰς τὴν Χριστιανίαν ἔφερε μαζὶ του τελειωμένον ἐν νέον ἔργον, ἀρτιον καὶ φοπὴ διὰ τὴν ζωῆς τοῦ Ιψεν. «Οι πολεμισταὶ εἰς Ἐλγολάνδ» μὲ μῆνον βγαλμένον ἀπὸ τὰ ἐπικὰ ποίηματα τῶν Σαγκάς και τῶν Ἐδδάς — ποὺ τόσον πολὺ ἐνέπνευσαν τὴν φιλολογίαν τῶν βορειῶν λαῶν τοὺς τελευταίους αὐτοὺς χρόνους — μὲ γλῶσσαν ἀπλῆν και σύντομον, δμοίαν μὲ τὴν γλῶσσαν τῶν δημοτικῶν τραγουδιῶν ὃς θὰ ἐλέγαμεν ἡμεῖς) είναι θαῦμα τέχνης, διότι ἀποδίδουν πιστὰ και ζωτανὰ και μὲ τὴν περασμένην ἔκεινην γλῶσσαν και μὲ τρόπον σκέψεως ἀνάλογον τῆς παλαιᾶς ἔκεινης ἐποχῆς, τοὺς ἡρωϊκοὺς μεσαιωνικοὺς χρόνους. — Ορομαντισμὸς δμως, ποὺ ἐπικρατοῦσε τότε, ἔχοινεν ὡς πτωχὸν και χυδαῖον τὸ ἔργον, και τοιούτορόπως δὲν τὸ ἐδέχθησαν πρὸς παράστασιν οἱ διευθυνταὶ τῶν θέατρων τῆς Κοπεγχάγης και τῆς Χριστιανίας.

Και δὲν ἦτο δυνατὸν νὰ ἔχῃ καλητέραν τύχην διέρροχος ποιητής εἰς τὴν Χριστιανίαν,

ὅπου, καθὼς εἰς δλας τὰς νεοσυστάτους κοινωνίας και εἰς δλας τὰς μικρὰς πρωτευούσας, ἐπικρατοῦσεν δι πιθηκούσ, η στενοκεφαλια

και τῆς Κοπεγχάγης δὲν ενδέθη νὰ τὸν ὑπερασπίσῃ. Τότε πρὸς στιγμὴν δὲν ἀπευθαρύβητη και ἀπεγοητεύθη. Τὰ ποίηματα ποὺ ἔγραψε τὴν ἐποχὴν ἔκεινην φανερώνουν ἀμφιβολίαν εἰς τὸ τάλαντόν του και μελαγχολίαν.

Έδω μάλιστα δὲν είναι ἵσως ἀσκοπον νὰ παραθέσω τὴν περιγραφὴν τῆς πνευματικῆς και ἡμικῆς Χριστιανίας, ποὺ ἔκαμαν οἱ βιογράφοι τοῦ Ιψεν κ. κ. Colleville και Zepelin, διότι ἐκτὸς ποὺ παρέχεται ίδεα τῶν προσκομμάτων ποὺ ἀπήντησεν δι ποιητής, παρουσιάζονται και κά-

¹ Ibsen et Maeterlinck.

ποια ζωηραί ἀναλογίαι μὲ τὰ ἴδια μας ἐδῶ καὶ παρέχεται κάποια παρηγορία εἰς τοὺς εἰλικρινεῖς. "Ἐλλήνας ἔργάτας τῆς σκέψεως καὶ τῆς τέχνης.

"Πρὸ δύοδηντα-ἐννεανταχρόνων ἡ Χριστιανία ἔιχε μόλις ἔξχιλιάδας κατοίκους. Μὲ ἀμερι κανικήν ταχύτητα ἔφθασε νὰ ἔχῃ τώρα 160 χιλ. ἀλλὰ δὲν ἔλειψεν ἀπ' αὐτὴν αἱ μικρότητες, αἱ ἀκαταστασίαι, αἱ χυδαιότητες, αἱ φραδιούργιαι, αἱ φευτοεπιδείξεις καὶ ἡ ἀγνωτικὴ ματαιοδοξία συντροφιασμένη μὲ ἔσωτερικήν ἀμάθειαν. Λιβανίζουν καὶ ἔκει τὰς μετριότητας καὶ ἀρνοῦνται κάθε σεβασμὸν εἰς τὴν πραγματικὴν ὑπεροχήν".

"Ο Βεργκελανδ ἀκόμη, ὁ πατριωτικῶτευος τῶν Νορβεγῶν συγγραφέων, παραπονεῖται διότι ἔγεννήθη εἰς τὴν Χριστιανίαν. Ο Βγιόρνσον ἐπίσης. Ο Ιωνᾶς Λὶ καὶ ἡ κυρια Κόλλε ὑβρίζουν σχεδὸν τὸ κοινὸν τῆς Χριστιανίας, τὴν πνευματικὴν νωθρότητα, τὴν ἀκαλαισθησίαν του καὶ τὴν ἔλειψιν φιλολογικῆς κρίσεως. Αξιοσημείωτον εἶναι δὲτι κανεὶς ἀπὸ τοὺς πραγματικοὺς ποιητὰς καὶ τεχνίτας δὲν ἡμπόρεσε νὰ μείνῃ ἔκει. Ο Kielland εἶναι πάρεδρος κάποιου χωριοῦ, ὁ Gunnar Heiberg, ὁ Krogh καὶ ὁ Lie ζοῦν εἰς τὸ Παρίσι, καὶ ἄλλοι καλλιτέχναι Νορβεγοὶ μένουν εἰς τὸ Μόναχον καὶ εἰς τὴν Ρώμην.

"Ο Ἰψεν ἀκολούθησε τὸν γενικὸν κανόνα. Η παραγνώρισις τὸν ἔκαμε νὰ φύγῃ. Ἀκολούθων τὸ παράδειγμα τὸ Björnson καὶ τὸ Lie ὁ Ἰψεν, πάμπτωχος τότε, ἔζήτησεν ἀπὸ τὴν Νορβεγικὴν Βουλὴν τὸ Digter - Gage, ὑποτροφίαν διδομένην εἰς τοὺς καλλιτέχνας διὰ τὴν σπουδὴν των εἰς τὸ ἔξωτερικόν. Μὲ πολλὴν δυσκολίαν τοῦ ἔψηφίσθη ἔνα πολὺ μικρὸν ποσὸν διὰ νὰ ταξιδεύῃ ἀνὰ τὴν Νορβεγίαν. Δὲν τοῦ ἔμενε παρὰ νὰ ζήσῃ ἀπὸ τὰ ἔργα του. Καὶ διὰ «Τὴν Κωμῳδίαν τοῦ Ἐρωτος» ἐπῆρε 500 φράγκα, διὰ τὴν «Κυρίαν Inger» 250 καὶ ἄλλα τόσα διὰ «τοὺς πολεμιστὰς εἰς τὸ Ἐλγολάνδ». Ἐπεινοῦσε τότε κυριολεκτικῶς. Οἱ φίλοι του ἔζητούσαν νὰ τὸν διορίσουν ὑποεισπράτορα τελωνειακόν.

Τὸ 1864 ἔγινεν ὁ Δανο-Πρωσικὸς πόλεμος, καὶ ὁ Ἰψεν ἔγραψεν ἐνθυσιασμένην ἐκκλησιν πρὸς τοὺς Σουηδο-Νορβεγοὺς νὰ βοηθήσουν τοὺς ἀδελφοὺς των Δανούς. Η ἀποτυχία τῆς ἐκκλήσεως τὸν ἀπεγοήτευσε περισσότερον καὶ τὸν ἐδυνάμωσεν εἰς τὴν ἀπόφασίν του νὰ φύγῃ ἀπὸ τὴν πατρίδα του. Μετὰ πολλοὺς ἀγῶνας ἐπέτυχε νὰ τοῦ δοθῇ μισὴ ὑποτροφία καὶ ἄλλην μισὴ κατώρθωσε νὰ λάβῃ ἀπὸ τὴν Ἐκκλησιαστικὴν Διοίκησιν. Πρὸν φύγῃ ἐδημοσίευσε μερικὰ λυρικὰ ποιήματα, τοιληρὰ

εἰς τὴν ἔμπνευσιν καὶ θαυμαστὰ εἰς τὴν τέχνην, μεταξὺ τῶν δοπίων εἶναι καὶ ὁ Eider.

Πηγαίνοντας εἰς τὴν Ρώμην ἐσταμάτησεν εἰς τὴν Βενετίαν διὰ μερικὰς ἡμέρας, ἡ ἐντύπωσίς του δὲ ἀπὸ τὴν θαλασσοχαρῆ πόλιν καὶ ἀπὸ τὰ μνημεῖα τῆς φαίνεται ζωηρὰ εἰς ὅσα ἔγραψε μετέπειτα. Ἐκεῖθεν διέβη εἰς τὴν Φλωρεντίαν, καὶ τὸν Ιούνιον τοῦ 1864 ἐγκατεστάθη εἰς τὴν Ρώμην. Τότε ἡ Αἰωνία πόλις ἦταν ἀκόμη ἡ Παππικὴ Ρώμη, γεμάτη καλλιτεχνικὴν ζωὴν καὶ ἀπαλλαγμένη ἀπὸ τὴν συνταγματικὴν πολιτικομανίαν, ἐθεωρεῖτο δὲ ὡς ἡ Γῆ τῆς Ἐπαγγελίας τῶν Σκανδινανῶν καλλιτεχνῶν, ποῦ τόσον πολλοὶ ἦσαν, ὥστε εἶχαν καὶ λέσχην. Ἐσύχναζαν δὲ μαζὶ μὲ τοὺς Γερμανοὺς εἰς τὸ «Ἐλληνικὸν καφενεῖον»¹. Ἐκεὶ ἐπήγαινε ταπικὰ καὶ ὁ Ἰψεν καθὼς καὶ εἰς τὴν λέσχην τῶν Νορβεγῶν, ὅπου διεκρίθη διὰ τὸ ἀτίμασσον τῶν ἰδεῶν του. Ο νέος κόσμος μέσα εἰς τὸν δοπίον ἐνθρόνη, τὸ γλυκὺ κλῖμα, ἡ πλουσία εἰς βλάστησιν φύσις, τὰ ἔρεπτα καὶ τὰ μνημεῖα, ποῦ εἰς κάθε βῆμα συναντᾶ κανεὶς εἰς τὴν παλαιὰν καὶ τὴν μεσαιωνικὴν κοσμοκράτειραν, ἔδωκαν εἰς τὸν ποιητὴν πλοῦτον νέων ἐντυπώσεων καὶ σφρῆγος ἐμπνεύσεως. Τὸ 1865 ἔγραψε τὸν »Μπράντ« καὶ τὸν ἔστειλε εἰς τὸν τακτικὸν ἀπὸ τὸ τότε ἐκδότην του Hegel εἰς τὴν Κοπεγχάγην. Τὸ ἔργον ἔγινε δεκτόν, ἐπιπλέον τοῦ διεῖς μῆνας εἶχε τέσσαρας ἐκδόσεις. Ο Ἰψεν ἐπὶ τέλους ἔγινεν ἔνδοξος.

Μετὰ δύο ἔτη εὑρισκόμενος εἰς τὴν Ἰσκιαν καὶ ἔπειτα εἰς τὸ Σορρέντον ἔγραψε τὸν «Peer Gynt», ὁ δοπίος ἔλαβεν ἐπίσης μεγάλην ἐπιτυχίαν.

"Η οἰκονομικὴ ἀνεξαρτησία ἐβοήθησε τότε τὸν ποιητὴν εἰς τὸ ν' ἀρχίσῃ τὸ κύριον ἔργον του, τὰ κοινωνικὰ καὶ ψυχολογικὰ δράματα, ποῦ τὸν ἀνέδειξαν ἀδιαφιλονείκητα τὸν μεγαλείτερον δραματουργὸν τῶν νεωτέρων χρόνων ἀπὸ τὴν ἔποχής του Σαιξῆπη.

Τὸ 1869 ἔγραψεν εἰς Δρέσδην «Τὴν Ἐνωσιν τῶν Νέων» τὸ πρῶτον τῆς νέας σειρᾶς ἔργον του. Ἐξετάζει εἰς αὐτὸ τὰς κοινωνικὰς ροπὰς καὶ τὰ λαϊκὰ ἰδανικὰ καὶ ἀμειλίκτως ἐπιτίθεται κατὰ τῶν συντηρητικῶν συνάμα καὶ κατὰ τῶν φιλελευθέρων. Ο Δανιὴλ Χαίρ, ἥρως τοῦ δράματος, ἐκδηλῶν τὴν ἀηδίαν τοῦ ποιητοῦ δι' ὅλην τὴν ἀτελεσφόρητον αὐτὴν κοινωνικὴν πάλην, λέγει: «Εἴτε ὁ χοίρος φάγη τὸν σκύλον εἴτε ὁ σκύλος φάγη τὸν σκύλον λίγο μὲ μέλει». Τὸ ἔργον παρεστάθη εἰς τὴν

¹ Τὸ καφενεῖον αὐτὸ ὑπάρχει ἀκόμη Via Condotti.

Χριστιανίαν τὸν Ὁκτώβριον τοῦ 1869, καὶ ὁ Ἰψεν εἰς τὴν Αἴγυπτον εὑρισκόμενος τότε, ἔμαθεν δὲτι ἐσφυρίχθη.

"Αγανακτημένος ἔπαιπεν ἀπὸ τότε ἐπτὰ χρόνια νὰ δίδῃ ἔργα εἰς τὸ θέατρον. Κατέγινεν ἐν τούτοις εἰς τὴν συγγραφὴν τοῦ μεγάλου φιλοσοφικοῦ δράματός του «Ἀντοκράτωρ καὶ Γαλιλαῖος». Δὲν εἶχε δὲ πλέον ἀνάγκην καὶ νὰ γράψῃ διὰ νὰ ζῇ διότι τὰ ἐκδοθέντα ἔργα του τοῦ ἀπέφεραν κέρδη, καὶ ἡ Νορβεγικὴ Βουλὴ ἐπὶ τέλους ἐψήφισε δι' αὐτὸν ἐτησίαν ἐπιχορήγησιν. Συγχρόνως εἰς τὸ θέατρον τῆς Χριστιανίας τοῦ ἐπροσφέρθη θέσις θεατρικοῦ συμβούλου, ἀλλ' ἡρνήθη ἀποφασισμένος νὰ ζήσῃ μαχράν. Τὸ 1869 μόνον ἐπῆγεν εἰς τὴν Στοκχόλμην, καὶ τὸ 1874 εἰς τὴν Χριστιανίαν, ὅπου τοῦ ἔγινε πανηγυρικὴ ὑποδοχή. Τὸ 1873 εἶχεν ἐκδοθῆ ἀπὸ τὸ μέγα δρᾶμα του «Ἀντοκράτωρ καὶ Γαλιλαῖος» τὸ διποίον μόλις τὸ 1869 παρεστάθη εἰς τὴν Λειψίαν διασκευασμένον, διότι εἶναι δυσκολωτάτη ἡ σκηνοθεσία του, καὶ οἱ διάλογοι του ἀπρόσιτοι εἰς τὸ πολὺ κοινόν.

Νέον κοινωνικὸν του δρᾶμα «τὰ στηρίγματα τῆς κοινωνίας» ἔγραφη τὸ 1877 εἰς τὸ Μόναχον καὶ ὡσὰν συνέχεια κοινωνικῆς ἀναλύσεως «τὸ σπίτι τῆς Κούκλας» εἰς τὴν Ἰταλίαν τὸ 1879, καὶ «οἱ Βρυκόλακες» τὸ 1881 εἰς τὸ Σορρέντον. Τὸ ἔργον τοῦτο ἀπέρριψαν ὡς ἀνήθικον καὶ τὰ τρία Σκανδινανικὰ θέατρα. Τότε ἀγανακτημένος ὁ Ἰψεν καὶ συνδέων μαζὶ μὲ τὴν κοινωνικὴν παρατήρησιν καὶ τὴν φιλοσοφικὴν ἀδειάν του μὲ θαυμαστὴν ἀκρίβειαν. Διότι ἡ παρατηρητικότης του ἦτο ἐπιληπτική. Τὰς ίδεας του, ποῦ ἔχουν μεγάλην φιλοσοφικὴν βαθύτητα καὶ συνάμα ζωντανὴν ἀφοσιώσαν—συναίσθησιν δυνατὸν εἰπεῖν τῆς σχετικότητος τῆς ἀληθείας—ἔβασανεν ἐπίμονα, ποὺν ἀποφασίση νὰ τὰς διατυπώσῃ. Καὶ εἰς τὴν σκηνικὴν σύνθεσιν ἐπροσωροῦσε μὲ προσοχὴν καὶ μὲ πεῖραν, ὥστε πολλάκις νὰ ἐπεξεργάζεται πολλοὺς μῆνας ἐν ἔργον του τελειωμένον.

Τοιουτοτρόπως ἐπέρασεν δῆλην τὴν ζωὴν του ἔργαζόμενος — ζωὴν οἰκογενειακῶν εύτυχη καὶ κοινωνικῶν ἀνευ σημαντικῶν περιπτετεῖν. Φύσει δὲν ἦτο διαχρητικός καὶ δὲν ἀγαποῦσε τὰς συναναστροφὰς, ἐπροσπάθει δὲ νὰ ζῇ μέσα εἰς τὸν κόσμον ἀπαραθήτος ἡ καλλιτερα ἀνενόχλητος. Η φήμη καὶ ἡ ἀναγνώρισις καὶ δόξα, μολονότι ἀργησαν νὰ τοῦ ἔλθουν, ἐλάμπρυναν τὸ μέγα ἔργον του, καὶ εἰς τὴν πατρίδα του, διότι γέρων ἔργων εἴπεσε, τὸν τριανταρικήν ἀναγνώρισεν εἰς τὴν Αἴγυπτον, εἴπει τὸν τριανταρικήν της ζωῆς — ζωὴν οἰκογενειακῶν εύτυχη καὶ κοινωνικῶν ἀνευ σημαντικῶν περιπτετεῖν. Φύσει δὲν ἦτο διαχρητικός καὶ δὲν ἀγαποῦσε τὰς συναναστροφὰς, ἐπροσπάθει δὲ νὰ ζῇ μέσα εἰς τὸν κόσμον ἀπαραθήτος ἡ καλλιτερα ἀνενόχλητος. Η φήμη καὶ ἡ ἀναγνώρισις καὶ δόξα, μολονότι ἀργησαν νὰ τοῦ ἔλθουν, ἐλάμπρυναν τὸ μέγα ἔργον του, καὶ εἰς τὴν πατρίδα του, διότι γέρων ἔργων εἴπεσε, τὸν τριανταρικήν της ζωῆς του.

"Ἴδον ἐν τούτοις σημείωσις τῶν τίτλων μὲ τὰς χρονολογίας τῆς παραστάσεως ἢ τῆς ἔκδοσεως τῶν δραμάτων τοῦ Ἰψεν.

Πρῶτα δράματα (ρομαντικά) Κατιλίνας, 1850. Ο Τούμουλον, 1850. Ολάφ Λύλη Κράνς 1856. Η ξορτή εἰς Σολχώγη 1856. Κυρία Τινζερ εἰς Όστρατ, 1857. Οι πολεμισταὶ εἰς Ἐλγολάνδ, 1858. Οι μητηρίδες τοῦ στέμματος, 1864. Αντοκράτωρ καὶ Γαλιλαῖος 1873.

Δευτέρα (τριλογία λυρικοῦ-φιλοσοφικοῦ) Η ποιωμάδια τοῦ ἔρωτος, 1862. Μπράντ, 1866. Πέρερ Γύντ, 1868.

Τρίτα (νεώτερον δρᾶμα) Η ἔνωσις τῶν νέων, 1869. Τὰ στηρίγματα τῆς κοινωνίας 1877. Σπίτι τῆς Κούκλας, 1879. Οι Βρυκόλακες 1881. Ο ἔχθρος τοῦ λαοῦ, 1882. Η ἀγριόπαπια, 1884. Ροσμερχόλμ, 1886. Η γυναικα τῆς θάλασσας, 1888. Εδδα Γκάμπλερ, 1890. Σόλνερς ὁ οἰκοδόμος, 1892. Ο μικρὸς Εὐόλφ, 1894. Σὰν ξυπνήσωμε ἀπὸ τὸν νεκροὺς 1899.

"Ολη ἡ κολοσσιαία αὐτὴ ἔργασία—ποῦ τὴν ἀξίαν καὶ τὴν ἔκτασίν της θὰ χρειασθῇ καιρὸς νὰ τὴν ἐννοήσῃ καλὰ ὁ κόσμος—ἔγεινεν ἀπὸ τὸν ποιητὴν τακτικῶς, ἡμπορεῖ κανεὶς νὰ εἰπῇ μεθοδικῶς. Τὰς κινήσεις, τὰ πρόσωπα, τὰ συμβάντα καὶ τὸ περιβάλλον ἀκόμη ἔπαιρνεν ἀπὸ τὸν κόσμον γύρω του μὲ θαυμαστὴν ἀκρίβειαν. Διότι ἡ παρατηρητικότης του ἦτο ἐπιληπτική. Τὰς ίδεας του, ποῦ ἔχουν μεγάλην φιλοσοφικὴν βαθύτητα καὶ συνάμα ζωντανὴν ἀφοσιώσαν—συναίσθησιν δυνατὸν εἰπεῖν τῆς σχετικότητος τῆς ἀληθείας—ἔβασανεν ἐπίμονα, ποὺν ἀποφασίση νὰ τὰς διατυπώσῃ. Καὶ εἰς τὴν σκηνικὴν σύνθεσιν ἐπροσωροῦσε μὲ προσοχὴν καὶ μὲ πεῖραν, ὥστε πολλάκις νὰ ἐπεξεργάζεται πολλοὺς μῆνας ἐν ἔργον του τελειωμένον.

Τοιουτοτρόπως ἐπέρασεν δῆλην τὴν ζωὴν του ἔργαζόμενος — ζωὴν οἰκογενειακῶν εύτυχη καὶ κοινωνικῶν ἀνευ σημαντικῶν περιπτετεῖν. Φύσει δὲν ἦτο διαχρητικός καὶ δὲν ἀγαποῦσε τὰς συναναστροφὰς, ἐπροσπάθει δὲ νὰ ζῇ μέσα εἰς τὸν κόσμον ἀπαραθήτος ἡ καλλιτερα ἀνενόχλητος. Η φήμη καὶ ἡ ἀναγνώρισις καὶ δόξα, μο

ΤΟ ΖΕΥΓΑΡΙ ΤΑ ΡΟΔΑ

Απὸ τὴν συλλογὴν τῶν Δημοτικῶν Τραγουδιῶν τῆς Ρόδου
τοῦ κ. Παύλου Γρεντοῦ.

Μιὰ κόρη ἀνθοὺς ἐμάδενε καὶ ρόδα ἐκαρπολόα
Καὶ τῆς καρδιᾶς της τὰ κρυφὰ στὸν κόρφο της τὰ λέει.
Καὶ στὰ καρπολοήματα ὁ βασιλῆς ἐπέργα,
Ζευγάρι ρόδα τῆς ζητᾷ καὶ τέσσερα τοῦ δίνει.
«Η μάνα τῆς ἐβίγλιζε ἀπὸ τὸ παναθύρο.
—Κόρη σκύλλα, κόρη ἄνομη, κόρη γεβεντισμένη.
«Κόρη ποῦ δὲν ἐντράπηκες νὰ πιάσῃς δαχτυλίδι
«Όπούχεις δώδεκ' ἀδερφοὺς καὶ δεκαφτὰ ξαδέρφια
«Κ' ἔχεις κι' ἀρραβωτικὸ ποῦ λείπει στὸ ταξεῖδι.
«Ἐννοια σου νάρτουν νὰ τὰ πᾶ νὰ δῆς τί ἀ σὲ κάμον».«
«Ἐρχονται δώδεκ' ἀδερφοὶ καὶ δεκαφτὰ ξαδέρφια.
Ποῖτι κ' ἐμισοφάσι κινᾶ καὶ τοὺς τὸ λέει.
Δέρνουν· τὴν δώδεκ' ἀδερφοὶ καὶ δεκαφτὰ ξαδέρφια
Κ' ἡ μάνα της κι' ἀφέντης της μὲ τὰ σιδεροσταύρια.
Κατὰ τὸ ἥμιοβασίλεμα ἡ κόρη ἐψυχομάχειε.
«Ο κύρης της τὴν ἀρωτᾶ κ' ἡ μάνα της τῆς λέει.
—«Ἐσὺ κόρη ψυχομαχᾶς, τί ροῦχα νὰ σὲ βάλω;
«Θέλεις τ' ἀμπά¹ θέλεις τ' ἀνθὰ θέλεις τὰ βελονδένια;
«Θέλεις τὰ χρουσοποράσινα ποῦ σοῦφερεν ὁ Γιάννης;
—«Μήτε τ' ἀμπά μήτε τ' ἀνθὰ μήτε τὰ βελονδένια.
«Μήτε τὰ χρουσοποράσινα ποῦ μοῦφερεν ὁ Γιάννης.
«Μό² θέλω νὰ μὲ θάψετε μ' αὐτὰ τὰ ματωμένα.
«Γιὰ νὰ τὸ μάδη ὁ Βασιλῆς νὰ τὸ γροικήσῃ ἡ χώρα
«Πῶς μ' ἀδικοσκοτώσετε γιὰ νὰ ζευγάρι ρόδα».

¹ Εἶδος ὑφασμάτων τῆς Πόλης γνωστὰ μὲ τὸ ὄνομα ἀμπαδίκια.

ΤΟ ΣΠΙΤΙ ΤΗΣ ΖΩΗΣ

ΧΩΡΙΣΜΕΝΟΙ ΕΡΑΣΤΑΙ

Δύο σιωπαὶς ἔρημαις καὶ χώριαις, ποῦ ἐνω-
μέναις θὰ εἶναι μία λαλὶα γεμάτη ἀγάπη.
Δύο ματιαὶς, ποῦ ἐνωμέναις θὰ εὑφραίνονται
ἀπὸ ἀγάπη, χαμέναις τόρα ώσταν ἀστρα δο-
σω ἀπὸ σκοταδερὰ κλαριά.

Δύο χέρια χωρισμένα, ποῦ καὶ μόνο μὲ τὸ
ἄγγιγμα θὰ ἔτρεμαν ἀπὸ εὐτυχία. Δύο καρ-
διαις, ποῦ ἡ ίδια λαύρα θὰ τῆς ἔνονε σ' ἔνα
ἀγκάλιασμα. Δύο ψυχαὶς, — περιγιάλια ποῦ τὰ
δέρονται τὰ κύματα ἀπὸ πέλαγα ποῦ ἀντιπαλέ-
βονται.

Νά, τί εἴμαστε τόρα. Ἄχ, καὶ νὰ μᾶς ἐπρο-
μηνοῦσε ἡ ἐλπίδα μας στὰ βέβαια μία ώρα ἀ-
κόμα ποῦ εἰς τὸ σκοτεινιασμένο αὐτὸ δέμα θὰ
λάμψῃ καὶ πάλι τῆς Ἀγάπης τὸ φῶς!

Μία ώρα ποῦ ἀργεῖ τόσο νὰ ὅρῃ καὶ ποῦ
περνάει τόσο γρήγορα, — ποῦ ἀνθίζει καὶ μα-
ραίνεται, — καὶ δὲν ἀφίνει παρὰ μία ἐνθύμησι
ξεθωριασμένη, διαπεραστικὴ ώσταν τὸ ἄρωμα
ἀνθῶν ποῦ ἐμαράθηκαν.

ΕΛΠΙΔΑ ΣΑΝΑΖΩΝΤΑΝΕΜΕΝΗ

Ἐπίστεψα πῶς τὰ ἐνδύματά σου, ὡς Ἐλπί-
δα μόνη, ἥσαν σταχτερά, τόσῳ σ' ἔβλεπα
μακριὰ ἀπὸ ἐμένα. Τόρα σιμόνεις, καὶ στὰ
ὅλολωρα ἐνδυμένη, μοῦ προβάλλεις σήμερα
ὅπως καὶ πρῶτα.

«Ἄχ, Θεέ μου! ἀν δὲν ἥταν αὐτὴ ἡ μαύρη
βαρυεστησά ποῦ σέρνεται, σ' ὅλο τὸν δρόμο,
μὰ σὲ ὅλο τὸν δρόμο, τὰ βήματά μας πάντα
θὰ ἔταιριαζαν, καὶ ὁ κόσμος θὰ ἔβλεπε τῆς δύο
σκιαίς μας νὰ γίνωνται ἔνα ἐπάνω στοὺς
φράχτες καὶ στὰ τρεχούμενα νερά.

«Ως Ἐλπίδα μου, ποῦ τὰ μάτια σου είνε

διοιζώντανη ἡ ἀγάπη, — δὲν εἶνε τάχα τὰ μά-
τια τῆς πολυαγαπημένης μου; — Ὡς Ἀγάπη
καὶ Ἐλπίδα ποῦ εἶσθε ἔνα καὶ τὸ αὐτό!

Γύρε δόσο μπροεῖς πειδὸν ἀπάνω μου, γιατὶ
ὅ ἥλιος ποῦ ἔψυχε, ἐκεῖ ποῦ μᾶς ἔζεσταινε τὰ
πόδια, μόλις τόρα μᾶς χρυσώνει τὰ μαλλιά.

«Η φωνή σου εἶνε ἡ φωνή της, καὶ ἀλη-
θινὰ τὸ ὄνομά σου εἶνε τὸ ὄνομά της! Ἀλλοί-
μονο, ἀγκάλιασέ με, γιατὶ πάει πειὰ τῆς ἡμέ-
ρας τὸ φῶς.

Ο ΘΑΝΑΤΟΣ ΕΝ ΤΩ ΕΡΩΤΙ

Στὴ μεγαλόπερη πομπὴ τῆς ζωῆς ἐπέρασε
ἔνα πλάσμα ποῦ εἶχε τῆς φτερούγας τοῦ
Ἐρωτος καὶ κρατοῦσε μία Σημαία. Λαμπρό-
τατο ἥταν τὸ ὑφασμα τῆς Σημαίας, καὶ ἐπά-
νω σ' αὐτὸ εὐγενικὰ ὑφασμένη ἥταν ἡ δψι
σου καὶ τὰ χρώματά σου, ὡς πρόσωπο χωρὶς
ψυχή.

«Ἄχοι μυστηριώδεις, δόμοιοι μὲ ἐκείνους ποῦ
συνοδεύουν τὸν ἔρχομό τοῦ Ἐαρος, ἀνέμιζαν
τῆς πτυχαὶς τῆς Σημαίας σου, καὶ μέσα ἀπὸ
τὴν καρδιά μου περνοῦσε ἡ δύναμι τῆς βια-
στικὰ καὶ χωρὶς ν' ἀφίνη κανένα ἔχονς ώσταν
τὴν ώρα τὴ λημονημένη ποῦ ἔτριξε ἡ σκοτει-
νή πύλη τῆς γεννήσεως καὶ ποῦ ὅλα ἔξαφνα
γύρω ἔγιναν καινούργια.

Μὰ ἔνας ἀνδρας κουκουλωμένος ἐρχότανε
τὸ κατόπι, ἐτύλιξε αὐτὸς τὴν Σημαία τριγύρῳ
στὸ κοντάρι γιὰ νὰ τὴν μαζέψῃ καὶ νὰ τὴν
δέσῃ, καὶ ἐτράβηξε ἔνα φτερὸ ἀπὸ τὴν
φτερούγα τοῦ Σημαιοφόρου καὶ τὸ κράτησε
ἐμπρὸς σ' αὐτουνοῦ τὰ χεῖλη. Τὰ χεῖλη δὲν τὸ
ἔκουνταν καν.

Καὶ μοῦ εἶπε: «Κύτταξε, δὲν ὑπάρχει πνοή.
Ἐγὼ καὶ ὁ Ἐρως αὐτὸς εἴμαστε ἔνα καὶ τὸ
αὐτὸ καὶ εἴμαι ὁ Θάνατος,»

Μετάφρ. Χ. Θ. Δ. ΔΑΝΤΕ ΓΑΒΡΙΗΛ ΡΟΣΣΕΤΙ

Η ΙΣΤΟΡΙΑ ΤΟΥ ΤΡΙΣΤΑΝΟΥ ΚΑΙ ΤΗΣ ΙΖΟΛΔΗΣ*

ΤΟ ΠΗΔΗΜΑ ΑΠΟ ΤΟ ΕΡΗΜΟΚΛΗΣΙ

« Ή είδησις, μέσα είς τὴν μαύρην νύκτα διατρέχει τὴν πόλιν : ὁ Τριστάνος καὶ ἡ βασίλισσα ἔχουν δεθῆ, καὶ ὁ βασιλεὺς θέλει νὰ τοὺς σκοτώσῃ. Πλούσιοι καὶ πτωχοὶ δῦλοι μαζὶ κλαίνε.

« Άλλοιμον ! Πρέπει νὰ κλάψωμε πολὺ. Τριστάνε, ἀνδρεῖς βαρῶνε, θ' ἀποθάνης προδομένος ; Καὶ σὺ βασίλισσα εἰλικρινής, τιμημένη, σὲ ποιὸν τόπον θὰ γεννήθῃ μία βασιλοπούλα ἔμορφη σὰν ἐσένα, καὶ σὰν ἐσένα λατρευτή ; Εἶνε λοιπὸν, βρωμοκαμπούρη, ἔργον τῆς μαγείας σου ! » Ας μὴν ἵδη ποτὲ Θεοῦ πρόσωπον ἔκεινος ποῦ δὲν θὰ σὲ τρυπήσῃ πέρα καὶ πέρα μὲ τὸ μαχαῖρι του ἀν' σ' εὗρο ! Τριστάνε, ἀγαπημένε καὶ ἀκριβὲ φίλε, δταν ὁ Μορχόλι τῆλθε ν' ἀρπάξῃ τὰ παιδιά μας κ' ἐβγῆκε στὸ ἀκρογιάλι μας, κανεὶς ἀπὸ τοὺς βαρώνους μας δὲν ἐτόλμησε νὰ τὰ βάλῃ μαζὶ του καὶ δῦλοι ἐσιωποῦσαν ὥσταν νὰ εἴχαν βουβαθῆ. « Ομως ἐσύ, Τριστάνε, ἀγωνίσθηκες γιαὶ δῦλους ἐμᾶς τοὺς Κορνουαγέζους, κ' ἐσκότωσες τὸν Μορχόλι κ' αὐτὸς σὲ ἐλλήγωσε ποῦ λίγο ἔλειψε ν' ἀποθάνης. Σήμερα πρέπει τάχα νὰ σὲ ἵδοῦμε σκοτωμένον » ;

Οἱ θρῆνοι καὶ αἱ κραυγαὶ γεμίζουν τὴν πόλιν δῦλοι τρέχουν πρὸς τὸ παλάτι. Ἀλλὰ τέτοια εἰνε ἡ δργὴ τοῦ βασιλέως, ποῦ δὲν ὑπάρχει τόσο τολμηρὸς καὶ περήφανος βαρῶνος ὥστε νὰ τολμᾷ νὰ διακινδυνεύσῃ μίαν λέξιν διὰ νὰ τὸν καταπραύῃ.

« Η ἡμέρα ἐγγίζει, ἡ νύκτα φεύγει. Πρὸν βγῇ ὁ ἥλιος, ὁ Μάρκος ἀνέβῃ στ' ἄλογό του κ' ἐπῆγε ἔξω ἀπὸ τὴν πόλιν εἰς τὸ μέρος ὃπου ἐδίκασε. Δίδει διαταγὴν ν' ἀνοίξουν ἔναν λάκκον καὶ νὰ συνάξουν κλαδιὰ μὲ ρόζους καὶ μυτερὰ ἀσπρὰ καὶ μαυρὰ ἀγκάθια, βγαλμένα μὲ τὶς φίλες τῶν.

Τὴν πρώτην πρωινὴν ὥραν ἐκάλεσε νὰ συναχθοῦν δῦλοι οἱ εὐγενεῖς τοῦ Κορνουάγη. Ἐμαζεύμησαν μὲ πολὺν θόρυβον κανεὶς δὲν εἶνε ποῦ νὰ μὴ κλαίῃ ἐκτὸς ἀπὸ τὸν Φροκίνον. Τότε ὁ βασιλεὺς τοὺς ὑμίλησε ἔτσι :

« Ἰππόται, ὑψωσα τὸν σωρὸν αὐτὸν ἀπὸ ἀγκάθια γιὰ νὰ βάλω ἐπάνω τὸν Τριστάνον καὶ τὴν βασίλισσαν. Διότι ἔκαμαν αἰσχρὰν πρᾶξιν.

« Ομως δῦλοι ἐφώναξε :

« Κρίσιν, βασιλεῦ, τὴν κρίσιν προτύτερα. Νὰ τοὺς σκοτώσῃς χωρὶς κρίσιν εἶνε κρίμα κ' ἐντροπὴ μαζὶ. Βασιλεῦ, λάβε οἴκτον ! »

« Ο Μάρκος ἀπεκρίθη ὠργισμένος :

« Ὁχι, οὔτε ἔλεος, οὔτε οἴκτος, οὔτε δίκη, οὔτε κρίσις. Εἰς τὸ ὄνομα τοῦ δημιουργοῦ ποῦ ἔκαμε τὸν κόσμον, ἀν' κανεὶς τὸλμήσῃ νὰ μὲ ἀποτρέψῃ, θὰ καῇ πρῶτος ἐπάνω σ' αὐτὴν τὴ φωτιά ! Δίδει διαταγὴν ν' ἀνάψουν φωτιὰ καὶ νὰ φέρουν ἀπὸ τὸν πύργον τὸν Τριστάνον πρῶτα

Τ' ἀγκάθια φλέγονται, δῦλοι σιωποῦν, δ βασιλεὺς περιμένει.

Οἱ δοῦλοι ἔτρεξαν ἔως εἰς τὸν θάλαμον ὃπου εὑρίσκοντο δεμένους οἱ δύο ἔρασται. Τραβοῦν τὸν Τριστάνον ἀπὸ τὰ χέρια. Θεέ ! τί αἰσχος νὰ τὸν σέργουν ἔτσι. Κλαίει δύμως τὶ τὸν ὀφελοῦν τὰ κλάματα ; Ἡ βασίλισσα φωνάζει τρελλὴ σχεδὸν ἀπὸ τὴν ἀγωνίαν.

« Ἄσ ἀπέθαινα, ἀγαπημένε μου, γιὰ νὰ ζήσῃς ἐσύ ! θὰ ἔτον ἡ χαρά μου ! » Οδηγοῦν τὸν Τριστάνον εἰς τὸ μέρος ποῦ ἔκαιεν τ' ἀγκάθια ἔξω ἀπὸ τὴν πόλιν. Ἀλλ' ὅπισω τους ἔνας ἵπποτης τρέχει, τοὺς φιθάνει, κατεβαίνει ἀπὸ τ' ἄλογό του, ἐνῷ αὐτὸς τρέχει ἀκόμη : εἶνε ὁ δ Ντινάς, δ καλὸς σενεσκάλος. Ἐσπευδεῖς νὰ φιθάσῃ ἀπὸ τὸν πύργον του, καὶ τ' ἄλογό του ἀφοίζει κ' ἔπλεε στὸν ἴρωτα.

« Παιδί μου, τρέχω πρὸς τὸ μέρος ποῦ θὰ δικάσῃ ὁ βασιλεὺς ὁ Θεός θὰ θελήσῃ ἵσως νὰ δώσω τέτοιαν συμβουλὴν ποῦ νὰ σώσῃ καὶ σένα καὶ τὴν βασίλισσαν. Τὴν στιγμὴν αὐτὴν μοῦ ἐπιτρέπει τοὐλάχιστον νὰ σου κάμω τὴν μικρὰν αὐτὴν χάριν. « Φίλοι, λέγει στὸὺς δούλους, θέλω νὰ τὸν ὀδηγήσετε μὲ ἔλευθερα τὰ χέρια — καὶ δ Ντινάς ἀπέσπασε τὰ δεσμὰ τῆς ἐντοσῆς — « μήπως ἀν ἐπικειροῦσε νὰ φύγῃ, δὲν ἔχετε τὰ σπαθιά σας » ;

Φίλει τὸν Τριστάνον ἐπάνω στὰ χεῖλη, ἀνεβαίνει ξανὰ στ' ἄλογό του . . .

Λοιπὸν ἀκούσατε πόσο πολυεύσπλαχνος εἶνε ὁ Θεός. Αὐτός, ποῦ δὲν θέλει τὸν θάνατον τοῦ ἀμαρτωλοῦ, εἰσήκουσε τοὺς θρήνους καὶ τὰς κραυγὰς τῶν πτωχῶν ἀνθρώπων ποῦ τὸν παρακαλοῦσαν νὰ λυπηθῇ τὸν Τριστάνον καὶ τὴν βασίλισσαν.

Σιμὰ εἰς τὸν δρόμον ἀπὸ τὸν δρόμον ἐπερνοῦσε ὁ Τριστάνος, ἐπάνω εἰς τὴν κορυφὴν

ἐνὸς βράχου καὶ βλέπουσα πρὸς βορρᾶν μία ἐκκλησοῦλα ὀρθιώνετο ἐνώπιον τῆς θαλάσσης.

« Ο Τριστάνος εἶπε σ' ἐκείνους ποῦ τὸν ὀδηγοῦσαν :

« Ἀφήσετε με σᾶς παρακαλῶ νὰ μπῶ σ' αὐτὴν τὴν ἐκκλησίαν. Ο θάνατός μου εἶνε ἐγγύς, θὰ παρακαλέσω τὸν Θεόν νὰ μὲ συγχωρήσῃ ἐμένα ποῦ τόσο τὸν ἔχω δυσαρεστήσει. Ἡ ἐκκλησία, βλέπετε, δὲν ἔχει ἄλλην ἔξοδον ἀπὸ αὐτὴν καθένας σας ἔχει τὸ σπαθί του· ἔρετε καλὰ διὰ μόνον ἀπὸ αὐτὴν τὴν πόρτα μπροστὰν νὰ περάσω καὶ, δταν προσευχῆθῶ, θὰ ἔλθω πάλι στὰ χέρια σας.

« Μπόρουμε νὰ τὸν ἀφήσωμε.

Τὸν ἀφησαν λοιπὸν νὰ μπῇ στὴν ἐκκλησίαν τὴν διασχίζει, περνᾶ τὸν χορόν, φθάνει εἰς τὸ μεγάλο ὑελωτὸ παράθυρον τῆς ἀψίδος, ἔργον ἐνὸς ἀγίου, τὸ ἀνοίγει καὶ ἀφίνεται . . . Καλύτερα ἔνα τέτοιο πέσιμο, ἀπὸ τὸν θάνατον ποῦ τοῦ ἐτοίμαζαν ἔκει κάτω.

« Ομως, πρέπει νὰ ἔρετε διὰ τοῦ θεοῦ τὸν ἐλπίθη : ὁ ἀνεμος τὸν σηκώνει ἀνεμιζοντας τὰ ροῦχα του, ἔπειτα τὸν ἀπιθώνει ἐπάνω εἰς μίαν πλατειὰν πέτραν στὰ πόδια τοῦ βράχου. Οἱ Κορνουαγέζοι ὁνομάζουν ἀκόμη τὴν πέτραν αὐτὴν τὸ « πήδημα τοῦ Τριστάνου ».

Κ' ἐμπρὸς εἰς τὴν ἐκκλησίαν οἱ ἄλλοι τὸν ἐπεριμέναν ἀκόμη. « Ομως μάταια διότι δ Θεός τὸν ἔχει πλέον εἰς τὴν προστασίαν του. Φεύγεις ἡ ἀμφορεύουσα φεύγει ἐπίσης κάτω ἀπὸ τὰ βήματά του. Πέφτει, στρέφεται δπίσω, βλέπει ἀπὸ μακριὰ τὴν φωτιά : ή φλόγα θορυβεῖ, δ καπνὸς ἀνεβαίνει. Φεύγει.

Ζωσμένος τὸ σπαθί του, μὲ τὸ χαλινάρι ἀφημένο, δ Γκορνεβάλ εἰχε φύγει ἀπὸ τὴν πόλιν δ βασιλεὺς θὰ ἔκαιε αὐτὸν ἀντὶ τοῦ αὐθέντου του. Ενδρῆκε τὸν Τριστάνον εἰς τὸν ἔοημον κάμπον καὶ δ Τριστάνος ἐφώναξε :

« Διδάσκαλε ! Ο Θεός μοῦ ἔκαιε αὐτὸν τὸ καλό. « Α ! τι δυστυχής ! γιατί λοιπόν ; Αφοῦ δὲν ἔχω τὴν Τζόλδην, τί ἀξίζει δηλαδή μου ; Καλλίτεφα νὰ ἐγκρεμιζόμουν καθὼς ἔπεφτα. Ἐγώ διέφυγα, Τζόλδη, δυμως ἐσένα πᾶνε νὰ σὲ σκοτώσουν. Τὴν καῖνε γιὰ μένα γ' αὐτὴν ἐπικειροῦσε νὰ φύγῃ, δὲν ἔχετε τὰ σπαθιά σας » ;

« Διδάσκαλε ! Ο Θεός μοῦ ἔκαιε αὐτὸν τὸ καλό. « Α ! τι δυστυχής ! γιατί λοιπόν ; Αφοῦ δὲν ἔχω τὴν Τζόλδην, τί ἀξίζει δηλαδή μου ; Καλλίτεφα νὰ ἐγκρεμιζόμουν καθὼς ἔπεφτα. Ἐγώ διέφυγα, Τζόλδη, δυμως ἐσένα πᾶνε νὰ σὲ σκοτώσουν. Τὴν καῖνε γιὰ μένα γ' αὐτὴν ἐπικειροῦσε νὰ φύγῃ, δὲν ἔχετε τὰ σπαθιά σας » ;

« Ωραῖε μανιογελῶντας ἔλεγε :

δοκίζομαι εἰς τὸν Θεόν, τὸν νῖὸν τῆς Μαρίας, πῶς δὲν θὰ πλαγιάσω κάτω ἀπὸ στέγη σπιτιού, πρὶν ἐκδικήσω τὸν θάνατόν της.

— Ωραῖε μου διδάσκαλε, δὲν ἔχω τὸ σπαδί μου.

— Ίδιού, σοῦ τὸ φέρεα.

— Καλά, διδάσκαλε δὲν φοβοῦμαι πλέον τίποτε ἔκτος ἀπὸ τὸν Θεόν.

— Παιδί μου, ἔχω κάτω ἀπὸ τὸν μανδύν κατί ποῦ θὰ γειτούσῃ χαρά δ στερεός αὐτὸς κ' ἐλαφρὸς θώραξ ημπορεῖ νὰ σοῦ χοησιμένη.

— Δῶσε μου, ωραῖε διδάσκαλε. Μὰ τὸν Θεόν ποῦ πιστεύω, πηγαίνω νὰ γλυτώσω τὴν ἀγαπημένη μου.

— Οχι, μη σπεύδης, καθόλου, λέγει δ Γκορνεβάλ. Ο Θεός σοῦ ἐπιφυλάττει ἵσως ἐκδίκησιν μᾶλλον ἀσφαλῆ Συλλογίσου διὰ δὲν εἶνε εἰς τὴν ἔξουσίαν σου νὰ πλησιάσῃς τὴ φωτιάς οι χωρικοὶ τὴν περιτριγυροῦσουν καὶ φοβοῦνται τὸν βασιλέα κ' ἐκείνος ποῦ θὰ ηθελε τὴν ἀπελευθέρωσίν σου, θὰ σὲ κτυπήσῃ πρῶτος. Παιδί μου, η παροιμία λέγει τὸ γὰρ εἶναι παράτολμος δὲν εἶνε παλληκαρία. Περίμενε . . .

Λοιπόν, δταν δ Τριστάνος ἔπεισε ἀπὸ τὴν ἀπότομη ἀκτὴν, ἔνας ἀνθρώπος τοῦ λαοῦ τὸν εἶδε ποῦ ἀνηγέρθη καὶ ἔφυγε. Εἶχε φέξει στὸ Τινταγκέλ κ' ἐγλίστρησε ἔως εἰς τὸν θάλαμον τῆς Τζόλδης :

— Βασίλισσα, μὴν κλαῖς πιά ! Ο ἀγαπημένος σου τὸν ἔφυγε !

— Ο Θεός διὰ εἶνε εὐλογημένος, εἶπε. Τόρο διὰ δένονταν καὶ διὰ λύνονταν, διὰ σκοτώσονταν διὰ μὲρούσουν, δὲν φροντίζω πλέον !

Οι πανούργοι βαρῶνοι τὴν εἴχαν σφίξει μὲ τὰ δεσμὰ τόσο σκληρὰ ποῦ τὸ αἷμα της έρρεε, έρρεε. « Ομως χαμογελῶντας ἔλεγε :

— Αν ἐκλαια γιὰ τὴν συμφορὰν αὐτὴν, τόρο ποῦ δ Θεός ἐγλύτωσε τὸν ἀγαπημένον μου ἀπὸ τὸν πανούργον αὐτούς, βέβαια δὲν δ' ἀξίζει τὴν εὐεργεσίαν του αὐτήν.

— Οταν διὰ εἶδησις ἐφθασε ἔως εἰς τὸν βασιλέα διὰ τοῦ Τριστάνος ἔφυγε, ἔγεινε κατάχλωμος ἀπὸ τὸν θυμόν του καὶ διέταξε εἰς τὸν ἀνθρώπον τοῦ νὰ τὸν φέρουν τὴν Τζόλδην.

Τὴν φέρουν ἔχω ἀπὸ τὴν σάλαν ἐπάνω εἰς τὸ κατῶφλι φαίνεται τείνει τὰ λεπτὰ χέρια της ἀπὸ τὸ δποῖα ρέει ποτάμι τὸ αἷμα. Μία κραυγὴ ἀνεβαίνει ἀπὸ τὸν δρόμον : « Ὅ Θεέ ! εὐσπλαχνίσου τὴν βασίλισσα. Κατάρα σ' ἐκείνους ποῦ ἔρριξαν τέτοια λύπη στὸν τόπο μαθουν, καὶ ἀν τύχη καὶ κάψουν τὴν Τζόλδην,

* Συνέχεια — « Παναθήναια » 15 Μαΐου.

διά την έξηφανίσθησαν δπίσω ἀπό τὰ φυλλώματα.

Ακούσατε ἔνα ώραιο περιστατικόν. Ο Τριστάνος εἶχε θρέψει ἔνα σκυλλί, ώραιο, ζωηρό, γλίγωρο οὔτε κόμης, οὔτε βασιλεὺς εἶχε καλλίτερο γιὰ τὸ κυνῆγι του. Τὸ ἔλεγαν Χουσδέντ. Τὸν εἶχαν κλείσει σ' ἔνα μέρος τοῦ πύργου ἀπό τὴν ήμέραν ποῦ εἶχε παύσει νὰ βλέπῃ τὸν ἀφέντη του, δὲν ἔτρωγε τίποτε, ἔσκαβε τὴν γῆν μὲ τὸ πόδι, ἔκλαιε, οὐρλιάζε. Πολλοὶ ἔλαβαν οἴκτον.

«Χουσδέντ, ἔλεγαν, κανένα ζῶν δὲν ἀγάπησε δπῶς ἐσύ ναί, δ Σολομὼν εἶπε σοφά: «Ἀληθινός μου φύλος εἶνε τὸ λαγωνικό μου».

Καὶ δι βασιλεὺς Μᾶρκος, ἐνθυμούμενος τὰς παλαιὰς ήμέρας, ἐσυλλογίζετο: «Ἄντὸ τὸ σκυλλὶ δὲν ἔχει ποῦ νὰ κλίνῃ τὴν κεφαλήν; Ἀνάμεσα ἀπὸ τοὺς κάμπους καὶ ἀνάμεσα ἀπὸ τὰ δάση, ἀπὸ δῆλην τὴν χώραν δι βασιλεὺς μᾶς καταδίκει: δ Χουσδέντ θὰ μᾶς προδώσῃ μὲ τὰ γανγίσματά του. »Α! πρέπει νὰ τὸ σκοτώσω τὸ εὐγενὲς ζῆφον; Τί νὰ κάμω. Πρέπει νὰ φυλαχθῶμε».

«Ἄνθέντα, εἶπαν, πῆτε νὰ λύσουν τὸν Χουσδέντ: θὰ μάθωμε κατ' αὐτὸν τὸν τρόπον ἀν κλαίη γιὰ τὸν Τριστάνον· ἀν δχι, τότε θὰ τὸν ιδῆς νὰ πάρῃ ἀπὸ πίσω ζῶα καὶ ἀνθρώπους γιὰ νὰ τὸν δαγκάσῃ».

Τὸν ἔλυσαν. Ἐπήδησε ἀπὸ τὴν θύραν καὶ τρέχει εἰς τὸν θάλαμον ποῦ εῦρισκε ἄλλοτε τὸν Τριστάνον. Μονυγκούζει, στενάζει, ψάχνει, ἀνακαλύπτει τέλος τὰ ἵχνη τοῦ κυρίου του. Διατρέχει βῆμα πρὸς βῆμα τὸν δρόμον ποῦ δ Τριστάνος εἶχε περάσει πηγαίνων εἰς τὸν τόπον τῆς καταδίκης. «Ολοι ἀκολουθούν. »Αφίνει φωνὴν καὶ σκαλώνει εἰς τὴν ἀπόκρημνην ἄκτην. Νά τον εἰς τὴν ἐκκλησίαν ποῦ πηδᾷ ἐπάνω εἰς τὸν βωμὸν ἀλφινδίως φίπτεται ἀπὸ τὸ παράθυρον, πέφτει εἰς τὸ κάτω μέρος τοῦ βράχου, παίρνει τὸν δρόμον εἰς τὸ ἀκρογιάλι, σταματᾷ μίαν στιγμὴν εἰς τὸ ἀνθισμένο δάσος δπον εἶχε κυρφῆ δ Τριστάνος, ἐπειτα φεύγει πρὸς τὸ μέρος ποῦ ήτον δ Τριστάνος. Κανεὶς δὲν εἶνε ποῦ νὰ μὴ συγκινθῇ.

«Βασιλεῦ, εἶπον τότε οἱ ἵπποται, ἀς παύσωμε νὰ τὸ ἀκολουθοῦμε· θὰ μᾶς ἔφερνε ἵσως σὲ μέρος ἀπὸ τὸ δποῖον δὲν θὰ ήτον εὔκολο νὰ γυρίσωμε».

«Αφήσαν λοιπὸν τὸν Χουσδέντ κ' ἐπέστρεψαν. Εἰς τὸ δάσος, κάτω ἀπὸ τὰ δένδρα, δ σκύλλος ἀφήσει φωνὴν ἀπὸ τὴν δποίαν ἀντήχησε δλο τὸ μέρος γύρω. Ἀπὸ μακρὰ δ Τριστάνος, ή βασίλισσα καὶ δ Κορονεβάλ τὸν ἀκουσαν: «εἶνε δ Χουσδέντ! Τρομάζουν χωρὶς ἄλλο δ βασιλεὺς τὸν καταδιώκει. Τοὺς ἀναζητοῦσε λοιπὸν μὲ τὰ λαγωνικά

τοῦ ὁσάν νὰ ήσαν ἔλαφι ή ζαρκάδια. Κρύπτονται μέσα σ' ἔνα πυκνὸ μέρος τοῦ δάσους. Ομως δ Χουσδέντ κατώρθωσε νὰ ἰδῃ τὸν Τριστάνον καθὼς ὡρθώντο μὲ τεντωμένο τὸ τόξον του, καὶ σκιρτῶν ἀπὸ τὴν χαράν του ἔτρεξε: ἀρχισε νάνακινή τὴν κεφαλήν, νὰ σείη τὴν οὐράν, νὰ κλωθογυρίζεται. Ποιος εἶδε ποτέ τὸν παρομοίαν χαράν; »Ἐπειτα ἔτρεξε πρὸς τὴν Ιζόλδην τὴν ξανθήν, πρὸς τὸν Γκορθενάλ, πρὸς τὸ ἄλλο τὸν Τριστάνον. Ο Τριστάνος ἐσυγκινήθη.

«Άλλοιμόνο! Τί δυστύχημα αὐτὸν νὰ μᾶς εὔρῃ! Τί νὰ κάμη κανεὶς αὐτὸν τὸ σκυλλὶ δὲν ἔχει ποῦ νὰ κλίνῃ τὴν κεφαλήν; Ἀνάμεσα ἀπὸ τοὺς κάμπους καὶ ἀνάμεσα ἀπὸ τὰ δάση, ἀπὸ δῆλην τὴν χώραν δι βασιλεὺς μᾶς καταδίκει: δ Χουσδέντ θὰ μᾶς προδώσῃ μὲ τὰ γανγίσματά του. »Α! πρέπει νὰ τὸ σκοτώσω τὸ εὐγενὲς ζῆφον; Τί νὰ κάμω. Πρέπει νὰ φυλαχθῶμε».

«Η Ιζόλδη ἐθώπευσε τὸν Χουσδέντ μὲ τὸ χέρι της καὶ εἶπε:

«Ἄνθέντα! Λυπήσου το. Ἐχω ἀκούσει πῶς ἔνας εἶχε συνηθίσει τὸ σκυλλί του νάκολουθῇ χωρὶς φωνὲς τὰ σίματωμένα χνάρια τῶν πληγωμένων ἔλαφων. Ἀγαπημένε Τριστάνε, τί καλὸ θὰ ήτον ἀν δημορούσαμε νὰ συνηθίσουμε τὸν Χουσδέντ νὰ μὴ γανγίζῃ!»

Ἐσυλλογίσθη μίαν στιγμήν, ἐνῷ δ Χουσδέντ ἔγλυφε τὰ χέρια τῆς Ιζόλδης. Ἐπὶ τέλους ἔλαβε οἴκτον καὶ εἶπε:

— Θὰ δοκιμάσω εἶνε πολὺ σκληρὸ νὰ τὸν σκοτώσω.

Αμέσως λοιπὸν δ Τριστάνος πηγαίνει νὰ κυνηγήσῃ, εῦρισκε ἔνα ἔλαφι, τὸ πληγώνει μὲ μία σαϊτιά. Ο Χουσδέντ θέλει νὰ τρέξῃ κατόπι του, καὶ φωνάζει τόσο δυνατά ποῦ τὸ δάπος ἀντηχεῖ ἀπὸ τὴν φωνὴν του. Ο Τριστάνος κάμνει τὸ σκυλλὶ νὰ σιωπήσῃ κτυπῶντας το. Ο Χουσδέντ σηκώνει τὴν κεφαλήν πρὸς τὸν ἀφέντην του, ἔξαφανίζεται, δὲν τολμᾷ πλέον νὰ φωνάξῃ, καὶ διστάζει νὰ τρέξῃ εἰς τὰ ἵχνη τοῦ ἔλαφιον δ Τριστάνος τὸν βάζει ἀπὸ κάτω του, κτυπᾷ τὸ ὑπόδημά του μὲ τὸ φαρδί του δπως κάμνουν οἱ κυνηγοὶ δταν θέλουν νὰ ἔξεγειρούν τοὺς σκύλλους εἰς τὸ σημεῖον αὐτὸν δ Χουσδέντ θέλει νὰ φωνάξῃ ἀκόμη καὶ δ Τριστάνος τὸν κτυπᾷ πάλιν. Κατ' αὐτὸν τὸν τρόπον μόλις ὑστερα ἀπὸ ἔνα μῆνα κατώρθωσε νὰ μάθῃ τὸν Χουσδέντ νάνιχνεύη χωρὶς γανγίσματα δταν ή σαΐτα του ἐπλήγωνε κανένα ζαρκάδι ή κανένα ἔλαφι, δ Χουσδέντ

χωρὶς καμμίαν φωνὴν ἀκολουθοῦσε τὰ ἵχνη ἐπάνω εἰς τὰ χιόνια, τοὺς πάγους ή τὰ χόρτα: ἀν εῦρισκε τὸ θήριον κάτω ἀπὸ δένδρα, ἐκόμιζε εἰς τὸν Τριστάνον κλαδιά εἰς ἔνδειξην ἀν τὸ εῦρισκε εἰς τὸν κάμπον, ἐσώρευε χόρτα ἐπάνω εἰς τὸ θήραμα κ' ἐγύριζε ν' ἀνεύρῃ τὸν κύριον του.

Τὸ θέρος ἐπέρασε, καὶ ήλθε δι χειμῶνας. Ο δύνο ἐρασταὶ ἔζησαν χωμένοι εἰς τὸ κούλωμα ἐνὸς βράχου κ' ἐπάνω εἰς τὸ ἔδαφος, ἀποξηραμένον ἀπὸ τὸ ψῦχος, κ' ἐπάνω εἰς τὸν πάγοντος ἔστρωναν τὴν κοίτην τους μὲ πεθαμένα φύλλα. Μὲ τὴν δύναμιν τοῦ ἔρωτος οὔτε δ ἔνας οὔτε δ ἄλλος αἰσθάνθησαν τὴν δυστυχίαν τους.

Ομως, δταν ήλθε δ καλὸς καιρός, ὡρθωσαν κάτω ἀπὸ τὰ μεγάλα δένδρα τὴν καλύβα τους ἀπὸ πρασινισμένους πάλι κλάδους. Ο Τριστάνος ἔζησε ἀπὸ τὰ παιδιά του χρόνια τὴν τέχνην νάποιμηται τὸ τραγοῦδι τῶν πουλιῶν τοῦ δάσους δταν ἥθελε, ἔκαμνε τὸν σπῖνον, ή τὸ ἀηδόνι ή δποιο ἄλλο πουλί καὶ, κάποτε, ἐπάνω εἰς τὰ κλαδιά τῆς καλύβας τὰ πουλιὰ ἔρχονται εἰς τὴν πρόσκλησιν, ἀνάριθμα πουλιὰ μὲ φουσκωμένους τὸν λαιμόν, νὰ πούν τὰ τραγούδια τους μέσα στὸ φῶς.

Ο δύνο ἀγαπημένοι δὲν ἔφευγαν πλέον ἀναμέσα ἀπὸ τὸ δάσος, διότι κανεὶς ἀπὸ τοὺς βαρώνους δὲν ἐρριψικινδύνευε νὰ τὸν καταδιώξῃ ἐπειδὴ ἔζευραν δτι δ Τριστάνος θὰ τὸν ἐκρεμοῦσε ἀπὸ τὰ κλαδιά τῶν δένδρων.

Μίαν ήμέραν δμως, δ ἔνας ἀπὸ τὸν τέσσαρας προδότας, δ Γκενελόν, ποῦ δ Θεόδος νὰ τὸ σπαθὶ αὐτὸν. Παιδί μου, ήτον ἔχθρος σου! Καὶ δ Τριστάνος ἔγινε δλος καρά: ἐκενος ποῦ ἐμισοῦσε, δ Γκενελόν, εἶνε σκοτωμένος.

Τοῦ λοιποῦ, κανεὶς δὲν ἐτόλμησε πλέον νὰ πατήσῃ τὸ πόδι του μέσα στὸ ἄγριο δάσος.

δ φόβος φυλάττει τὴν εἰσοδόν του καὶ οἱ δύνο ἐρασταὶ εἶνε οἱ κύριοι του. Τότε εἶνε ποῦ δ Τριστάνος ἔκαμε τὸ τόξον ποῦ δὲν ἐλάθενε, ποῦ πάντοτε ἐκτυποῦσε δτι εἶβαζε στὸ σημάδι, ἀνθρωπον ή θηρίον, εἰς τὸ μέρος ποῦ θὰ ήθελε.

Μίαν θερινὴν ήμέραν, τὸν καιρὸν ποῦ θερίζουν, δλίγον δτερα στὴν Πεντηκοστήν, ἐνῷ τὰ πουλιὰ ἐτραγουδοῦσαν μὲ τὴ δροσιά, ποὺν ἀκόμη ημερώσῃ, δ Τριστάνος ἐβγῆκε ἀπὸ τὴν καλύβα του, ἔζωσθη τὸ σπαθὶ του, ἐπῆρε τὸ τόξο ποῦ δὲν ἐλάθενε καὶ μόνος ἐπῆγε νὰ κυνηγήσῃ στὸ δάσος. Πρὶν βραδύνασῃ, μία μεγάλη κόπωσις τὸν κατέλαβε. Όχι, ποτὲ καμμία ἀγάπη δὲν ἐπληρώθη τόσον ἀκριβά.

Οταν δ Τριστάνος ἐγύρισε ἀπὸ τὸ κυνηγι βαλαντωμένος ἀπὸ τὴν ζέστην, ἐπῆρε τὴν βασίλισσαν εἰς τὴν ἀγκαλιά του:

μένος δπίσω ἀπὸ ἔνα δένδρο δ Γκορνεβάλ τὸν παραφυλάττει ἔρχεται γλίγωρα, θὰ εἶνε δλιγώτερο γλίγωρος δταν θα γυρίσῃ.

Περονᾶ. Ο Γκορνεβάλ πηδᾶ ἀπὸ τὴν κρύπτην του, δραπάζει τὸν καλινὸν καὶ, ἀναπολῶν τὴν στιγμὴν αὐτὴν δλον τὸ κακόν τοῦ δποίου ὑπῆρξεν αἴτιος δ ἀνθρωπος αὐτὸς, τὸν κτυπᾶν, τὸν διαμελίζει, καὶ φεύγει ἀποκομίζων κομμένην τὴν κεφαλήν του.

Ἐκει κάτω, ἐπάνω εἰς τὴν ἀνθισμένην χλόην, δ Τριστάνος καὶ ή βασίλισσα ἐκοιμῶντο ἀγκαλιασμένοι. Ο Γκορνεβάλ ήλθεν ἀθόρυβα, μὲ τὴν κεφαλήν τοῦ σκοτωμένου εἰς τὰ χέρια.

Οταν οι κυνηγοί εῦρηκαν κάτω ἀπὸ τὸ δένδρον τὸ σῶμα χωρὶς κεφαλήν, ἀρχισαν νὰ φρύγουν μὴ γνωρίζοντες ποῦ πηγαίνουν δσάν νὰ τὸν κατεδίωκεν δ Τριστάνος. Ἐφευγαν, ἔφευγαν νὰ σωθοῦν. Εκτοτε δὲν ἔξαναηλθαν νὰ κυνηγήσουν εἰς τὸ δάσος αὐτό.

Διὰ νὰ εὐχαριστηθῇ δ ἀνθέντης δταν ἐξυπνοῦσε, δ Γκορνεβάλ ἐκρέμασε ἀπὸ τὰ μαλλιὰ τὴν κεφαλήν εἰς ἔνα πάσαλον τῆς καλύβας τὰ πράσινα κλαριά τὴν ἐπερικύλωσαν.

Ο Τριστάνος ἔζηπνησε κάτω ἀπὸ τὸ δάσος χωρὶς καρόζοντας ποῦ πηγαίνει μισοχρυμένην δπίσω ἀπὸ τὸ φύλλο τὴν κεφαλήν της προσκλησίαν, ἀνάριθμα πουλιὰ μὲ φουσκωμένους τὸν λαιμόν, νὰ πούν τὰ πράσινα πουλιά της πριχτὰ κ' ἐκοιμῶντο αὐτὸς κ' ἐκείνη.

«Πίστευσέ με, εἶνε πεθαμένος. Τὸν ἐσκότωσα μὲ τὸ σπαθὶ αὐτὸν. Παιδί μου, ήτον ἔχθρος σου! Καὶ δ Τριστάνος ἔγινε δλος καρά: ἐκενος ποῦ ἐμισοῦσε, δ Γκενελόν, εἶνε σκοτωμένος.

Τοῦ λοιποῦ, κανεὶς δὲν ἐτόλμησε πλέον νὰ πατήσῃ τὸ πόδι του μέσα στὸ ἄγριο δάσος. δ φόβος φυλάττει τὴν εἰσοδόν του καὶ οἱ δύνο ἐρασταὶ εἶνε οἱ κύριοι του. Τότε εἶνε ποῦ δ Τριστάνος ἔκαμε τὸ τόξον ποῦ δὲν ἐλάθενε καὶ μόνος ἐπῆγε νὰ κυνηγήσῃ στὸ δάσος. Πρὶν βραδύνασῃ, μία μεγάλη κόπωσις τὸν κατέλαβε. Όχι, ποτὲ καμμία ἀγάπη δὲν ἐπληρώθη τόσον ἀκριβά.

Οταν δ Τριστάνος ἐγύρισε ἀπὸ τὸ κυνηγι βαλαντωμένος ἀπὸ τὴν ζέστην, ἐπῆρε τὴν βασίλισσαν εἰς τὴν ἀγκαλιά του:

«Αγαπημένε μου, ποῦ ήσουν;
— 'Εκυνηγοῦσα ἔνα ἐλάφι καὶ μ' ἐκούρασε'
ιδὲς πῶς εἶμαι ἴδρωμένος' θέλω νὰ πέσω νὰ
κοιμηθῶ». Κάτω ἀπὸ τὴν καλύβαν τὴν πλεγ-
μένην μὲ πράσινα κλαδιά, στρωμένην μὲ δρο-
σερὰ χορτάρια, ἡ Ἱζόλδη ἐπλάγιασε πρώτη.
Ο Τριστάνος ἔπεσε σιμά της καὶ ἀπίθωσε τὸ
σπαθί του γυμνὸ ἀνάμεσα στὰ δύο κορμιά
τους. Εὐτυχῶς ποῦ δὲν εἶχαν βγάλει τὰ φοῦντα
τους. Ἡ βασιλίσσα εἶχε στὸ χέρι τὸ χρυσὸ
δακτυλίδι μὲ τὰ ὄφαιότατα σμαράγδια ποῦ ὁ
βασιλεὺς Μᾶρκος τῆς εἶχε χαρίσει τὴν ἡμέραν
τοῦ γάμου των. Τὰ δάκτυλά της ἦσαν ἀδυνα-
τισμένα, τόσο ποῦ τὸ δακτυλίδι μόλις ἐστέκετο.
Ἐκοιμῶντο ἔτσι τὸ ἔνα χέρι τοῦ Τριστάνου
ἡτον περασμένο κάτω ἀπὸ τὸν λαιμὸν τῆς ἀ-
γαπημένης του, τὸ ἄλλο ἐπάνω στὸ ὄφαιο κορμὶ¹
της, σφιγκταγκαλιασμένοι· διμως τὰ χεῖλη τῆς
βασιλίσσης δὲν ἥγγιζαν τὰ χεῖλη τοῦ Τριστά-
νου. Οὕτε μιὰ ἀύρας πνοή, οὕτε κίνημα φύλ-
λου. 'Ανάμεσα ἀπὸ τὰ φύλλα μία ἀκτίνα ἥλιου
κατέβαινε στὸ πρόσωπο τῆς Ἱζόλδης ποῦ ἔ-
λαμπε σὰν κρύσταλλο.

Λοιπόν, πρέπει νὰ σᾶς πῶ διτὶ ἔνας ἀνθρωπὸς τοῦ δάσους εὐρῆκε μέσα στὸ δάσος ἔνα μέρος ποῦ τὰ χόρτα ἥσαν πατημένα· τὴν προηγουμένην οἱ δύο ἀγαπημένοι εἶχαν κατακλιθῆ ἐκεῖ ἀκολούθησε τὰ ἵχνη κ' εὑρῆκε τὸ μέρος ποῦ ἐκοιμῶντο· τοὺς ἀνεγνώρισε κ' ἔφυγε φροβούμενος μὴν ἔξυπνήσῃ δι Τριστάνος. Ἐφυγε κ' ἐπῆγε στὸ Τινταγκέλ δύο λεύγας μακριά, ἀνέβη τὰ σκαλιὰ τῆς σάλας, κ' εὑρῆκε τὸν βασιλέα ἀνάμεσα εἰς τοὺς μαζευμένους βασάλους του.

«Φίλε, τί συμβαίνει καὶ εἶσαι λαχανιασμένος ἔτσι; Θά ἔλεγε κανεὶς πᾶς εἶσαι κανένας ὑπηρέτης τῶν λαγωνικῶν, ποῦ τρέχει δπίσω τους. Θέλεις κ' ἐσύ νὰ ζητήσῃς μήπως δικαιούσνην; Ποιός σ' ἐκυνήγησε, ποιός σ' ἔδιωξε ἀπὸ τὸ δάσος μου»;

Ο ἄνθρωπος τοῦ δάσους ἐπῆρε τὸν βασιλέα κατὰ μέρος καὶ σιγὰ σιγὰ τοῦ εἶπε:

«Εἶδα τὴν βασίλισσαν καὶ τὸν Τριστάνον.
Ἐξουμῆντο ἐποβύθηκαν.»

Ελευθερίας, εφοριατική
— Σὲ ποιὸ μέσον;

— Σέ μία καλύβα τοῦ Μορουά. Κοιμῶνται ἀγκαλιασμένοι. "Ελα γλίγωφα, ἂν θέλης νὰ ἔκδικηθῆς.

— Πήγαινε νὰ μὲ περιμένης εἰς τὴν εἴσοδον τοῦ δάσους, εἰς τὰ πόδια τοῦ Κόκκινου Σταυροῦ. Μήν σε πῆγε σὲ κανένα γιὰ δι, τι είδες·

Θὰ σοῦ δώσω χρυσάφι καὶ ἀσημί ὅσο θελήσῃς.

‘Ο ἄνθρωπος αὐτὸς λοιπὸν ἐπῆγε κ' ἐκάθισε στὰ πόδια τοῦ Κόκκινου Σταυροῦ. Καταραμένος νὰ είνε! ‘Αλλὰ θ' ἀποθάνη αἰσχρὸν θάνατον δπως ή ἴστορία αὐτὴ θὰ τὸ δεῖξῃ.

Ο βασιλεὺς εἶπε νὰ σελλώσουν τ' ἄλογό του, ἔξωσθη τὸ σπαδί του, καὶ χωρὶς καμμιὰ συντροφιὰ ἔφυγε κρυφὰ ἀπὸ τὴν πόλιν. Καλπάζων, μόνος ἐνθυμήθηκε τὴν νύκτα ποῦ ἔπιασε τὸν ἀνεψιόν του ποίαν τρυφερότητα εἰχε δεῖξει τότε διὰ τὸν Τριστάνον Ἰζόλδῃ ἡ ὥραιά μὲ τὸ φωτεινὸ πρόσωπο! "Αν τοὺς εῦρῃ, θὰ τοὺς τιμωρήσῃ διὰ τὸ μέγα ἀμάρτημα: θὰ τοὺς ἐκδικηθῇ, αὐτοὺς ποῦ ἐντρόπιασαν... Εἰς τὸν Κόκκινον· Σταυρὸν εὑρῷκε τὸν ἄνθρωπον ἐκεῖνον:

«Προχώρει· ὁδήγησέ· με εὐθύνς».

‘Η μαύρη σκιά τῶν μεγάλων δένδρων τοὺς καλύπτει. Ὁ βασιλεὺς ἀκολουθεῖ τὸν ἄνθρωπον αὐτὸν. Ἐμπιστεύεται στὸ σπαθί του ποῦ ἄλλοτε ἐθαυματούγγησε. ’Α! ’Αν ἔξυπνοῦσε ὁ Τριστάνος, ὁ ἔνας ἀπὸ τοὺς δύο, ὁ Θεός ξέρει ποιός, θὰ ἔμενε στὸν τόπο! Τέλος ὁ δδηγὸς τοῦ λέγει χαμηλοφώνως:

«Βασιλεῦ, πλησιάζομε».

Ἐπῆρε κ' ἔδεσε τὸ ἄλιογο ἀπὸ τὰ κλαδιὰ μιᾶς πράσινης μηλιᾶς. Ἐπλησίασαν καὶ ἔξαφνα εἰς ἔνα ἔφεωτο τοῦ δάσους εἰδάν τὴν καλύβα. Ὁ βασιλεὺς ἀποβάλλει τὸν χρυσοπάρυφον μανδύαν του, καὶ τὸ ὡραιό σῶμα του φαντάζει στὸ φῶς. Σύρει τὸ σπαθί του ἔξω ἀπὸ τὴν θήκην καὶ συλλογίζεται κατάβαθμα ὅτι καλλίτερα νάποθάνη παρὰ νὰ μὴ τοὺς σκοτώψῃ. Ὁ ἀνθρωπός τοῦ δάσους τὸν ἀκολουθοῦσε τοῦ νεύει νὰ γυρίσῃ διπίσω.

Χώνεται μόνος του κάτω ἀπὸ τὴν καλύβα
μὲ τὸ γυμνό του σπαθὶ καὶ τὸ κραδαίνει...
"Α ! θὰ τοὺς κτυπήσῃ ! "Ομως παρατηρεῖ ὅτι
τὰ στόματά των δὲν ἐγγίζουν τὸ ἔνα τὸ ἄλλο
καὶ ὅτι ἔνα γυμνὸ σπαθὶ χωρίζει τὰ κορμιά
των ;

« Θεέ! είπε, τί βλέπω! πρόπει νὰ τοὺς σκοτώσω; Τόσον καιρὸν τόρα ποῦ ζοῦν εἰς αὐτὸ τὸ δάσος, ἀν ἀγαποῦσε δὲνας τὸν ἄλλον τρελλά, θὰ ἥτον αὐτὸ τὸ σπαθὶ νὰ τοὺς χωρίζῃ; Καὶ δὲν καθεῖς δὲν ἥξερει τάχα δὲν ἔνα σπαθὶ γυμνό, ποῦ χωρίζει δύο σώματα, εἶνε ὡσὰν ἀγρυπνος φύλαξ τῆς ἀγνότητος; "Αν ἀγαποῦσε δὲνας τὸν ἄλλον μὲ τρελλὸν ἔρωτα, θ' ἀνεπαύσοντο τόσον ἀγνὰ τόρα; "Οχι, δὲν θὰ τοὺς σκοτώσω· θὰ ἥτον μεγάλο κρῖμα νὰ τοὺς σκοτώσω· καὶ

ἄν ἔξιπνονσα αὐτὸν ποῦ κοιμᾶται ἐδῶ, κ' ἕνας
ἀπὸ τοὺς δύο μας ἔπειτε νεκρός, θὰ μιλοῦσαν
πολὺν καιρὸν γι', αὐτὸν καὶ γιὰ ἐντροπήν μας.
Ἄλλὰ θὰ κάμω ὥστε μόλις ἔξιπνίσουν, νὰ
καταλάβουν ὅτι τοὺς εὑρῆκα νὰ κοιμῶνται
μαζί, ὅτι δὲν ἡθέλλησα τὸν θάνατόν τους, καὶ
ὅτι ὁ Θεός τοὺς ἐλυπήθη».

Ο ήλιος διασκίζων τὴν καλύβα ἐφιλόγιζε τὴν ξανθήν ὄψιν τῆς Ἰζόλδης· ὁ βασιλεὺς ἐπῆρε τὰ γάντια του τὰ πολύτιμα: « Εἶνε αὐτή, ἐσυλλογέστο, ποῦ ἄλλοτε μοῦ τὰ ἔφερε ἀπὸ τὴν Ἰδανδίαν! . . . » Τὰ ἑτοποθέτησε μεταξὺ τῶν φύλλων ποῦ ἐσκέπαζαν τὴν καλύβα εἰς τὴν τρύπαν ποῦ ἀφῆνε νὰ κατεβαίνῃ τὸ φῶς ἔως εἰς τὸ πρόσωπον τῆς Ἰζόλδης ἔπειτα ἀπέσυρε σιγά τὸ δακτυλίδι μὲ τὶς σμαραγδόπετρες ποῦ εἶχε δώσει ἄλλοτε εἰς τὴν βασίλισσαν ἄλλοτε θὰ ἔχοιειάστο κάποιος κόπος νὰ τῆς περδάσῃς τὸ δακτυλίδι στὸ χέρι τόρα τὰ δάκτυλά της ἥσαν τόσο ἀδύνατα, ποῦ τὸ δακτυλίδι ἔβγηκε χωρὶς καμμίαν προσπάθειαν εἰς τὴν θέσιν του, ὁ βασιλεὺς ἔβαλε τὸ δακτυλίδι ποῦ ἡ Ἰζόλδη ἄλλοτε τοῦ εἶχε χαρίσει. « Επειτα ἐπῆρε τὸ σπαθί ποῦ ἔχωριζε τοὺς δύο ἀγαπημένους, ἐκεῖνο — τὸ ἀνεγνώρισε — ποῦ εἶχε τσακισθῆ εἰς τὸ κρανίον τοῦ Μορχόλτ ἔβαλε τὸ ἰδιόκ του εἰς τὴν θέσιν αὐτήν, ἔβγηκε ἀπὸ τὴν καλύβα, ἐκαβαλίκεψε καὶ εἶπε εἰς ἐκεῖνον ποῦ τὸν εἶχε δόηγησει ἐκεῖ:

«Φύγε τόρα καὶ σῶσε τὸ κορμί σου, ἵν τὴ μπορῆς»!

Λοιπόν, ἡ Ἱζόλδη εἶδε ἔνα ὄντειρον καθὼς
ἔκοιματο· ἥτον κάτω ἀπὸ μίαν πλουσίαν σκη-
νὴν εἰς τὸ μέσον ἐνὸς μεγάλου δάσους. Δύο
λεοντάρια ἐμάλωναν γύρω της ποιόν νὰ τὴν
κάμῃ ἰδική του... "Αφησε φωνὴν κ' ἔξυπνησε
τὰ γάντια ἔπεσαν εἰς τὸ στῆθος της. Εἰς τὴν
φωνὴν της δὲ Τριστάνος ἐσηκώθη ὅρθις, ἥθε-
λησε νὰ πάρῃ τὸ σπαθί του καὶ ἀνεγγνώρισε τὸ
σπαθὶ τοῦ βασιλέως. Καὶ ἡ βασίλισσα εἶδε στὸ
χέρι της τὸ δακτυλίδι τοῦ Μάρκου. Ἐφώ-
ναξε:

«Δυστυχία μας! ο βασιλεὺς μᾶς εὗρηκε.

— Ναί, είπεν δ Ὑριστάνος, ἐπῆρε τὸ σπαθὶ¹
μου· ἥτον μονάχος, ἐφοβήθη ἐπῆγε νὰ ζητήσῃ
ἐνίσχυσιν· θὰ ξαναέλθῃ, καὶ θὰ διατάξῃ νὰ
μᾶς καύσουν ἐνώπιον ὅλου τοῦ λαοῦ. "Ἄς φύ-
γωμε! . . . »

Καὶ συνοδευόμενοι ἀπὸ τὸν Γκοργεβᾶλ ἔφυγαν πρὸς τὴν χώραν τῶν Γάλλων εἰς τὰς ἐσχατιὰς τοῦ δάσους τοῦ Μορουά. Τί βάσανα τοὺς ἔκαμε νὰ ὑποφέρουν ἡ ἀγάπη!

Ο ΕΡΗΜΙΤΗΣ ΟΓΡΙΝΟΣ

Τρεῖς δέ τοι μέρας ἔπειτα, καθὼς δὲ Τριστάνος ἐκυνηγοῦσε ἔνα πληγωμένο ἐλάφι, ἣ νύκτα ἦλθε, καὶ κάτω ἀπὸ τὸ σκοτεινὸν δάσος ὅρχισε νὰ σκέπτεται :

΄Οχι, δὲν είνε απὸ φόβον ποῦ μᾶς ἐλυπήθη
ὅ βασιλεύς. Έπηρε τὸ σπαθί μου, ἑκοιμώμουν,
ἥμουν εἰς τὴν διάθεσίν του, ἥμποροῦσε νὰ
κτυπήσῃ. Γιατί νὰ ζητήσῃ βοήθειαν; Γιὰ νὰ
μὲ πιάσῃ ζωντανόν; "Αν ἥθελε αὐτό, γιατί,
ἀφοῦ μὲ ἀφώπλισε, νὰ μ' ἀφήσῃ τὸ σπαθί του;
"Α! Σὲ ἀνεγνώρισα, πατέρα· ὅχι απὸ φόβον,
ἀλλὰ απὸ εὐγένειαν ψυχῆς καὶ απὸ οἴκτον ἥδε-
λησες νὰ μᾶς συγχωρήσῃς. Νὰ μᾶς συγχωρήσῃς;
Ποιὸς λοιπὸν θὰ ἥμποροῦσε χωρὶς ἐντοπήν νὰ
συγχωρήσῃ ἔνα τέτοιο αἰσχος; "Οχι, δὲν ἐσυγ-
χώρησε, ἀλλὰ ἐννόησε. Έκατάλαβε ὅτι στὴ φω-
τιά, στὸ πήδημα απὸ τὴν ἐκκλησία, παντοῦ δ
Θεός μᾶς ἔλαβε ὑπὸ τὴν προστασίαν του. Ε-
θυμήθηκε τὸ παιδί ποῦ ἄλλοπε ἔπαιξε τὴν ἀρ-
παν εἰς τὰ πόδια του, καὶ τὴν γῆν μου τοῦ
Λουνοὰ ποῦ ἐγκατέλειψα πρὸς χάριν του, καὶ
τὸν Μοργόλτ καὶ τὸ αἷμα ποῦ ἔχυσα νὰ σώσω
τὴν τιμήν του. Εδυμήθηκε ὅτι δὲν ἀνεγνώρισα
τὸ ἄδικόν μου, ὅτι μάταια ἔζήτησα νὰ δικα-
σθῶ, ἢ νὰ πολεμήσω, καὶ ἡ εὐγένεια τῆς καρ-
δίας του τὸν ἔκαμε νὰ καταλάβῃ τὰ πράγματα
ποῦ δλόγυρά του οἱ ἄνθρωποι δὲν καταλαβαί-
νουν· ὅχι ὅτι ξέρει οὔτε μπορεῖ ποτὲ νὰ γνω-
ρίσῃ τὴν ἀλήθειαν τῆς ἀγάπης μας· ἀλλ' ἀμ-
φιβάλλει, ἔλπιζει, αἰσθάνεται ὅτι δὲν λέγω ψέ-
ματα, ἔπιθυμει νάποδεξω ὅτι ἔχω δίκαιον
κατόπιν κρίσεως. "Α! ὠραῖε θεῖε, νὰ νικήσω
μὲ τὴν βοήθειαν τοῦ Θεοῦ εἰς μάχην τοὺς
ἄντιπάλους μου, νὰ εἰρηνεύσωμε, νὰ ἐνδυνθῶ
τὸν ἄλυσιδιωτὸν θώρακα καὶ νὰ βάλω τὴν
περικεφαλαίαν γιὰ σένα! . . . Τί ἐσκέφθηκα; Θὰ
ἔπαιρνε ἔκανα τὴν Ἱζόλδην θὰ τοῦ τὴν παρέ-
διδα; Γιατί δὲν μ' ἔσφαξε καλλίτερα καθὼς ἑ-
κοιμώμουν; "Άλλοτε, ὅταν μὲ κατεδίωκε, μπο-
ροῦσα νὰ τὸν μισῶ καὶ νὰ τὸν λησμονῶ· εἶχε
ἀφήσει τὴν Ἱζόλδην εἰς τοὺς λεπρούς δὲν ἦ-
τον πλέον ἴδιακή του, ἥτον ἴδιακή μου. Ήδον ποῦ
μὲ τὴν εὐσπλαχνίαν του ἔξύπνησε τὴν ἀγάπην
μου κ' ἐπανέκτησε τὴν Ἱζόλδην. Τὴν βασίλισ-
σαν; "Ητον βασίλισσα κοντά του καὶ μέσα σ'
αὐτὸ τὸ δάσος ζῇ σὰν σκλάβα. Τί ἔκαμα τὴν
νεότητά της; 'Αντὶ γιὰ τοὺς θαλάμους τοὺς
μεταξοντυμένους τῆς δίνω τὸ ἀγριον αὐτὸ δά-
σος· μία καλύβα ἀντικαθιστᾶ τὶς ὠραῖες κουρ-
τίνες· καὶ πρὸς χάριν μου ἀκολουθεῖ τὸν κα-

κὸν αὐτὸν δρόμον. Παρακαλῶ τὸν "Υψιστὸν Θεὸν νὰ μὲ συγχωρήσῃ καὶ νάποδώσῃ τὴν Ἰζόλδην εἰς τὸν βασιλέα Μάρκον. Δὲν εἶνε γυναικα του, δὲν τὴν ἑνυμφεύμη σύμφωνα μὲ τὸν νόμον τῆς Ρώμης, ἐνώπιον δὲν τῶν πλουσίων ἀνθρώπων τῆς χώρας του";

"Ο Τριστάνος στηρίζεται ἐπάνω στὸ τόξον του καὶ θρηνεῖ ἐπὶ πολλὴν ὥραν μέσα εἰς τὴν νύκτα.

Μέσα εἰς τὴν πυκνόδα τῶν βάτων ποῦ τοὺς ἔχογησίμευε γιὰ κρεββάτι, Ἰζόλδη ἡ ξανθὴ ἐπερίμενε τὴν ἐπιστροφὴν τοῦ Τριστάνου. Εἰς τὴν λάμψιν μιᾶς ἀκτίνας τοῦ φεγγαριοῦ βλέπει νὰ λάμπῃ στὸ δάκτυλό της τὸ χρυσὸ δακτυλίδι ποῦ δ Μάρκος εἶχε ἀπιθάσει. Ἐσυλλογίσθη:

«Ἐκεῖνος ποῦ μὲ τόσο εὐγενικὴ εὐχαρίστησι ἔδωκε τὸ χρυσὸ αὐτὸν δακτυλίδι, δὲν εἶνε ἐκεῖνος ποῦ ὁργισμένος μὲ παρέδιδε στοὺς λεπρούς; ὅχι εἶνε δ ἀνδρέντης δ καλὸς ποῦ τὴν ἡμέραν τοῦ ἔρχομοῦ μου εἰς τὴν χώραν του μὲ ἐδέχθη καὶ μὲ ἐπροστάτευσε. Πῶς ἀγαποῦσε τὸν Τριστάνον! Ἀλλὰ ἡλθα, καὶ τί ἔκαμα; Ο Τριστάνος δὲν ἐπρεπε νὰ Ἰζῇ στὸ παλάτι τοῦ βασιλέως μὲ ἑκατὸν νέους εὐγενεῖς ποῦ τὸν ὑπηρετοῦσαν γιὰ νὰ γείνουν ἵππόται; Δὲν ὠφειλε τρέχοντας ἀνάμεσα ἀπὸ αὐλὰς καὶ βαρωνίας νὰ ζητήσῃ τύχην; Ἀλλὰ πρὸς χάριν μου λησμονεῖ καθετεῖ, ἔξοριστος ἀπὸ τὴν αὐλήν, μέσα σ' αὐτὸν τὸ δάσος περνῶντας μιὰ τέτοια ζωὴ . . .»

"Ηκουσε τότε ἐπάνω εἰς τὰ πενθαμένα κλαδιὰ καὶ φύλλα νὰ πλησιάζῃ τὸ βῆμα τοῦ Τριστάνου. Ἐπῆγε νὰ τὸν προύπαντήσῃ, δπως ἔσυνηθῆ, νὰ πάρῃ τ' ἀρματά του. Τοῦ ἐπῆρε ἀπὸ τὸ χέρι τὸ τόξον ποῦ δὲν ἐλάθευε καὶ τὰ βέλη του, καὶ τὸν ἀπῆλλαξε ἀπὸ τὸ βάρος τοῦ σπαθιοῦ.

«Ἀγαπημένη μου, λέγει δ Τριστάνος, εἶνε τὸ σπαθὶ τὸ βασιλέως Μάρκου. Ἐπρεπε νὰ μᾶς σφάξῃ, καὶ μᾶς ἐλυπήθῃ».

"Η Ἰζόλδη παίρνει τὸ σπαθὶ καὶ τὸ φιλεῖ. Ο Τριστάνος βλέπει δτὶ κλαίει.

«Ἀγαπημένη μου, λέγει, ἀν ἡμποροῦσα νὰ κάμω συμφωνίαν μὲ τὸν βασιλέα Μάρκον! ἀν ἐδέχετο νὰ ὑποστηρίξω πολεμῶντας δτὶ ποτὲ δὲν σάγαπησα ἀμαρτωλὴν ἀγάπην οὔτε μὲ λόγια οὔτε μὲ πράξεις, κάθε ἵππότης ποῦ θὰ τολμοῦσε νὰ πῆ τὸ ἐναντίον θὰ μεῖρισκε ἀντιμέτωπον. Ἐπειτα, ἀν δ βασιλεὺς ἥθελε ὑποφέρει νὰ μὲ κρατήσῃ εἰς τὴν ὑπηρεσίαν του, θὰ τὸν ὑπηρετοῦσα πιστά, ὥστα πατέρα μου

καὶ κύριόν μου· καὶ ἀν ἐπροτιμοῦσε νὰ μὲ ἀπομακρύνῃ καὶ νὰ κρατήσῃ ἐσένα, θὰ ἐπῆγαινα εἰς τὴν Φρίσαν ἡ τὴν Βρεττάνην μὲ τὸν Γκορνεβάλ ὡς μόνον μου σύντροφον. Ἀλλ' διποὺ καὶ ἀν ἐπῆγαινα, θὰ ἔμενα ἰδιός σου, βασίλισσα. Ἰζόλδη, δὲν θὰ ἐσυλλογιζόμουν ποτὲ τὸν χωρισμὸν αὐτὸν, ἀν δὲν ἥτον ἡ δυστυχία ποῦ ὑποφέρεις πρὸς χάριν μου, πολὺν καιρὸν τόρα, τόσο μεγάλη, ώραία μου, μέσα σ' αὐτὴν τὴν ἐρημιά.

— Τριστάνε, θυμήσου τὸν ἐρημίτην Ὁγρίνον εἰς τὸ κατάλυμά του. Ἄς γυρίσωμε πρὸς αὐτὸν καὶ ἂς ζητήσωμε ἔλεος ἀπὸ τὸν Οὐράνιον βασιλέα, ἀγαπημένε τριστάνε!

— Εξύπνησαν τὸν Γκορνεβάλ· ἡ Ἰζόλδη ἀνέβη ἐπάνω στὰλογο ποῦ ἐκρατοῦσε δ Τριστάνος ἀπὸ τὸν χαλινόν, καὶ ὅλην τὴν νύκτα περνῶντας διὰ τελευταίαν φορὰν τάγαπημένα μέρη, δοιπόρησαν χωρὶς νάνταλλάξουν λόγον.

Τὸ πωὸν ἔξεκουραδῆσαν, ἔπειτα ἔκαμαν δρόμον ἀκόμη ἔως δτον ἔφθασαν εἰς τὸ ἐρημητήριον. Εἰς τὸ κατῶφλι τῆς ἐκκλησίας δ Ὁγρίνος ἐδιάβαζε ἔνα βιβλίον. Τοὺς εἶδε, καὶ ἀπὸ μακριὰ τοὺς ἐφώναξε τρυφερά:

«Φύλο! πῶς δ ἔρως σᾶς ρίπτει ἀπὸ δυστυχίαν εἰς δυστυχίαν! Πόσον ἀκόμη θὰ διαρκέσῃ ἡ μανία σας αὐτή; Θάρρος! μετανοήσατε τέλος!»

Ο Τριστάνος τοῦ εἶπε:

— "Ακούσε, πάτερ Ὁγρίνε! Βοήθησε μας νὰ κάμωμε μίαν συμφωνίαν μὲ τὸν βασιλέα· θὰ τοῦ ἀπέδιδα τὴν βασιλισσαν. Ἐγὼ, θὰ ἔφευγα εἰς τὴν Βρεττάνην ἡ τὴν Φρίσαν· μίαν ἡμέραν, ἀν δ βασιλεὺς ἥθελε νὰ μὲ ὑποφέρῃ σιμάτου, θὰ ἐγύριζα καὶ θὰ τὸν ὑπηρετοῦσα δπως ἀλλοτε".

Πεσμένη εἰς τὰ πόδια τοῦ ἐρημίτου ἡ Ἰζόλδη εἶπε μὲ συντριβήν:

— Δὲν θὰ ζήσω πλέον ἔτσι. Δὲν λέγω δτὶ μετανοῶ δτὶ ἡγάπησα τὸν Τριστάνον καὶ δτὶ τὸν ἀγαπῶ, ἀκόμη καὶ πάντοτε δμως τὰ σώματά μας τοῦ λοιποῦ θὰ εἶνε χωρισμένα.

— Ο ἐρημίτης ἔκλαυσε κ' ἐπροσευχήθη: «Θεέ, παντοδύναμε βασιλεῦ! Σὲ εὐχαριστῶ δτὶ μάφηκες νὰ ζῶ ἀκόμη ὥστε νὰ ἔλθω εἰς βοήθειαν τῶν δυστυχῶν αὐτῶν!» Τοὺς ἔσυμβούλευσε φρονίμως, ἔπειτα ἐπῆρε μελάνην καὶ περγαμηνὴν κ' ἔγραψε μίαν ἐπιστολὴν δπου δ Τριστάνος ἔκαμε πρότασιν συμφωνίας εἰς τὸν βασιλέα. «Ταν ἔγραψε ὄλα δσα δ Τριστάνος τοῦ εἶπε, αὐτὸς τὰ ἐσφράγισε μὲ τὸ δακτυλίδι του.

— Ποιὸς θὰ φέρῃ αὐτὸν τὸ γράμμα; ἡρώησε δ ἐρημίτης.

— Ἐγὼ δ ἔδιος.

— Οχι, Τριστάνε, δὲν πρέπει νὰ κάμης τὴν ἐπικίνδυνον αὐτὴν πορείαν θὰ πάω ἐγώ, γνωρίζω καλά τὰ πρόσωπα τοῦ πύργου.

— Ἀφησε, καλέ μου πάτερ Ὁγρίνε ἡ βασίλισσα θὰ μείνῃ στὸ ἐρημητήριον σου μόλις νυκτώσῃ, θὰ φύγω μὲ τὸν σκοτάριόν μου, κι' αὐτὸς θὰ φυλάξῃ τὸ ἀλογό μου».

— Οταν ἐσκοτείνιασε στὸ δάσος, δ Τριστάνος καὶ δ Γκορνεβάλ ἐπῆραν τὸν δρόμον. Εἰς τὰς πύλας τοῦ Τινταγκέλ, τὸν ἀφῆσε. Ἐπάνω εἰς τὰ τείχη οἱ σκοποὶ ἐφυσοῦσαν τὶς τρόμπες των. Ἐπεσε μέσα εἰς τὴν τάφον κ' ἐπέρασε τὴν πόλιν μὲ κίνδυνον τοῦ σώματός του. Ἐπέρασε δπως ἀλλοτε τοὺς μυτεροὺς πασσάλους τοῦ ἀμπελῶνος, εἰδε πάλιν τὴν πηγὴν καὶ τὸ μεγάλο

πεῦκο κ' ἐπλησίασε εἰς τὸ παράθυρον δπίσω ἀπὸ τὸ δποῖον δ βασιλεὺς ἐκοιμάτο. Τὸν ἐκάλεσε σιγά. Ο Μάρκος ἔξυπνησε.

— Ποιοὶ εἰσεστοῦνται ὡραν μὲκαλεῖς;

— Αὐθέντα, είμαι δ Τριστάνος, σοῦ φέρων ἔνα γράμμα· τὸ ἀφίνω ἐδῶ εἰς τὶς γούλιες τοῦ παραθύρου σου. Κρέμασε τὴν ἀπάντησίν σου εἰς τὸ κλαδί τοῦ Κόκκινου Σταυροῦ.

— Γιὰ τὴν ἀγάπην τοῦ Θεοῦ, ὧραίε ἀνεψιέ, περιμένε με!

— Ωριμος εἰς τὸ κατῶφλι καὶ τρεῖς φοράς ἐφώναξε μέσα εἰς τὴν νύκτα:

— Τριστάνε! Τριστάνε! Τριστάνε! παιδί μου».

— Άλλ' δ Τριστάνος εἶχε φύγει. Ενδρῆκε τὸν Γκορνεβάλ, καὶ μ' ἔνα ἐλαφρό πήδημα ἀνέβη στὴ σέλλα τοῦ ἀλόγου του.

— Τοξελέ! εἶπε δ Γκορνεβάλ, σπεῦσε, ἀς φύγωμε ἀπ' αὐτὸν τὸν δρόμον.

[Ακολουθεῖ]
Μετάφρ. Α. Κ.

JOSEPH BÉDIER

Η ΓΕΩΛΟΓΙΑ ΕΝ ΕΛΛΑΔΙ

Ο κ. Φωκίων Νέγρης ὠμίλησε τελευταίως εἰς τὸν «Παρνασσὸν» περὶ τῆς ἔξαρσεως καὶ προελάσεως τῶν δρέων ἐν Ἑλλάδι ἡτοι περὶ γεωλογικοῦ φαινομένου, δπερ πρὸ διλίγων μόλις ἔτῶν παρετηρήθη ὑπὸ τῆς ἐπιστῆμης καὶ δπερ δ κ. Νέγρης σοφῶς ἐμελέτησε καὶ ἔξηριζωσεν ἐν Πελοποννήσῳ καὶ Στερεά Ἑλλάδι. Τοεῖς ἀνακοινώσεις αὐτοῦ πρὸς τὴν Γαλλικὴν Ἀκαδημίαν, δημοσιευθεῖσαι ἐν τῷ δελτίῳ αὐτῆς τὸν Νοέμβριον τοῦ παρελθόντος ἔτους καὶ τὸν Ἰανουάριον τοῦ ἐνεστῶτος, παρέχουσι τὰς ἐπιστημονικὰς ἔξαριθμεσις, τὰς ὑπὸ αὐτοῦ γενομένας ἐπὶ τοῦ φαινομένου τῆς ἔξαρσεως καὶ προελάσεως ἐλληνικῶν δρέων, ἡ δὲ γενομένη ἐν τῷ Παρνασσῷ ὄμιλία του ἀποτελεῖ οὕτως εἰπεῖν ἐπεξήγησιν καὶ ἐπὶ τὸ προσιτώρεον ἀνάπτυξιν τῶν ἀνακοινώσεων ἐκείνων. Τὸ γεωλογικὸν φαινόμενον—ἀληθῶς ἐν τῶν ἐκπληριτικῶν παρετερῶν καὶ δυνάμενον ν' ἀποβῆ ἀφετηρίᾳ νέων ἀπόφεων καὶ διὰ τὴν ἴστοριάν του πλανήτου καὶ διὰ τὴν ἔξηγησιν ἔξακολουθούντων γεωλογικῶν συμβάντων, ἐν οἷς καὶ τὰ σεισμικὰ—συνίσταται εἰς τὴν παρατήρησιν δτὶ δρη τινὰ προχωροῦσι (μετακινοῦνται) ἐπὶ ἐδάφορους μένοντος σχετικῶς ἀκινήτου καὶ ἐπικαλύπτουσιν αὐτό, προκαλοῦντα ἔξαρσιν ἐδιφικήν. Τοῦτο δὲ δείκνυται ἐκ τῶν δτὶ στρώματα παλαιοτέρας

διάσημοι γεωλόγοι, οὓς ἀναφέρει ἐν τῇ διμήλᾳ του δ κ. Νέγρης, ἐβεβαίωσαν τὴν τοιαύτην προελάσιν τῶν δρέων εἰς τὰς Ἀλπεις, εἰς τὴν Οὐργαρίαν, εἰς τὰ Πυρηναῖα καὶ ἀλλαχοῦ. Ταῦτην δ' ἐπίσης διὰ σοφῆς ἐρεύνης ἀνεκάλυψεν δ κ. Νέγρης συμβᾶσαν ἐν Ἑλλάδι καὶ δὴ τῶν δρέων τῆς Στερεάς πρὸς τὴν Πελοπόννησον. Γάλλοι γεωλόγοι, ὃς ἀναφέρει δ κ. Νέγρης ἐν τῇ διμήλᾳ του, ἀκολουθήσαντες τὴν ἐκστρατείαν τῶν στρατηγῶν Maisons, εἶχον διακρίνει σαφῶς τὴν αὐτοτέλειαν σειρᾶς στρωμάτων δμοιομόρφων, καλυπτούσης τὸ πλεῖστον τῆς Πελοποννήσου καὶ γάλλος ἐπίσης γεωλόγος ἀνεῦρε παρόμοια στρώματα ἐν Κρήτῃ, συνεπέραν δὲ δτὶ καὶ ἐν Πελοποννήσῳ τὰ στρώματα τῶν λιθογραφικῶν τιτανολίθων δυνατὸν νὰ καλύπτωσι παλαιοτέρας ἐποχῆς διαστρώσεις.

Τὰ στρώματα ταῦτα παρακολούθησας δ κ. Νέγρης ἀπὸ τῆς Μεσσηνίας μέχρι τοῦ Ωλένου καὶ τοῦ Κορινθιακοῦ, παρετηρήσεν δτὶ καθάρητας ἐπὶ τῶν κατώθεν αὐτῶν διαστρώσεων ἀνεξαρτήτως οὕτως εἰπεῖν πρὸς αὐτὰς καὶ κατὰ σχηματισμὸν διαφορετικόν, ποῦ μὲν ἀφίνοντα

χάσματα, ποῦ δὲ παρουσιάζοντα ἵχνη κολοσσιάς πιέσεως. Θέλων ν' ἀνεύρῃ πόθεν ἐπῆλθον, ἔξηρεύησε τὴν Στερεάν Ἑλλάδα, ὃπον ἀνεκάλυψε παρὰ τὸ Γαλαξείδιον καὶ ἐπὶ τῶν κλιτύων τοῦ Ἐλικάνος τὰ αὐτὰ στρώματα, ἀλλ' εἰς τὴν τακτικὴν ἐκεῖ ἀλληλουχίαν αὐτῶν. Παραλείποντες τὰς εἰδικὰς ἐπὶ τοῦ προκειμένου παρατηρήσεις, σημειοῦμεν τὴν ἐπιστημονικῶς φωτεινὴν ἔξηγησιν τοῦ φαινομένου, τὴν παρασχεθεῖσαν ὑπὸ τοῦ κ. Νέγρη.

«Τὸ τὰς πλευρικὰς πιέσεις, τὰς προερχομένας ἐκ τῆς ψυξεως τῆς γῆς, ὁ φλοιὸς αὐτῆς πτυχοῦται καὶ σχηματίζονται ὄφρους πρὸς βιορᾶν καὶ πρὸς νότον τοῦ Κορινθιακοῦ κόλπου, ἐκεῖ μὲν δὲ ὁ Παρνασσός καὶ ὁ Ἐλικών, ἐδῶ δὲ ὁ Χελμός καὶ ἡ Ζίρια. Ἀλλὰ τὰ πλαστικάτερα μέρη τοῦ φλοιοῦ (καὶ ταῦτα εἰναι τὰ στρώματα τῶν παλαιῶν βαθέων πυθμένων τῆς θαλάσσης) ἔξογκοῦνται εὐκολώτερον καὶ ἀπωθοῦνται πρὸς τὰ γειτονικὰ μέρη, τὰ διλιγώτερον ἀντέχοντα. Τοιαῦτα μέρη ἥσαν τὰ τῆς Πελοποννήσου, πρὸς τὰ δυοῖς ἀπωθουμένη ἐκ βιορᾶς προήλαυνεν ἡ ἐκ τοῦ Κορινθιακοῦ κόλπου μάζα, ἐπικαλύπτουσα — ὡς παραμέγεθες γῆινον κῦμα — πάντα τὰ μέρη τῆς Πελοποννήσου, δποῦ δὲν προϋπήρχεν ἐμπόδιον. — Ή προέλασις αὕτη ἔγενετο ἐπὶ στρωμάτων ἀνηκόντων εἰς τὴν λεγομένην μέσην ἡώκαινον ἐποχῆς, ὡς ἀπέδειξεν δὲ κ. Νέγρης, καὶ συνεπῶς τὴν ἐποχὴν ἐκείνην συνέβη. — Αφ' ἑτέρου τὰ προελάσαντα πρὸς τὴν Πελοπόννησον γῆινα στρώματα βεβαιοῦνται δτι ἀφορμῶντο ἀπὸ τὸν Ἐλικώνα καὶ τὸν Παρνασσόν, δντα παλαιοκρυπτικὰ καὶ νεοκρυπτικὰ ἦτοι παλαιοτέρας ἐποχῆς, ἵσως δὲ καὶ τριαδικά. Όμοίας ἐποχῆς φαινόμενον καὶ ἀναλόγου σχηματισμοῦ γεωλογικοῦ εἶναι ἡ ἐν Πυρηναίοις παρατηρηθεῖσα ἔξαρσις.

Αλλ' ἐν Ἑλλάδι συνέβη καὶ τὸ ἔξης ἀξιοσημείωτον ἀποτέλεσμα τῆς προελάσεως. Ἐνῷ ἀπωθεῖτο ἐκ τοῦ Κορινθιακοῦ ἡ προελαύνουσα μάζα, ἡ Πελοπόννησος συνεπείᾳ τῆς προελάσεως προσήγγιζε πρὸς τὴν Στερεάν, ἡ δὲ προσέγγισις αὕτη ὑπελογίσθη ὑπὸ τοῦ κ. Νέγρη εἰς 100 χιλιόμετρα.

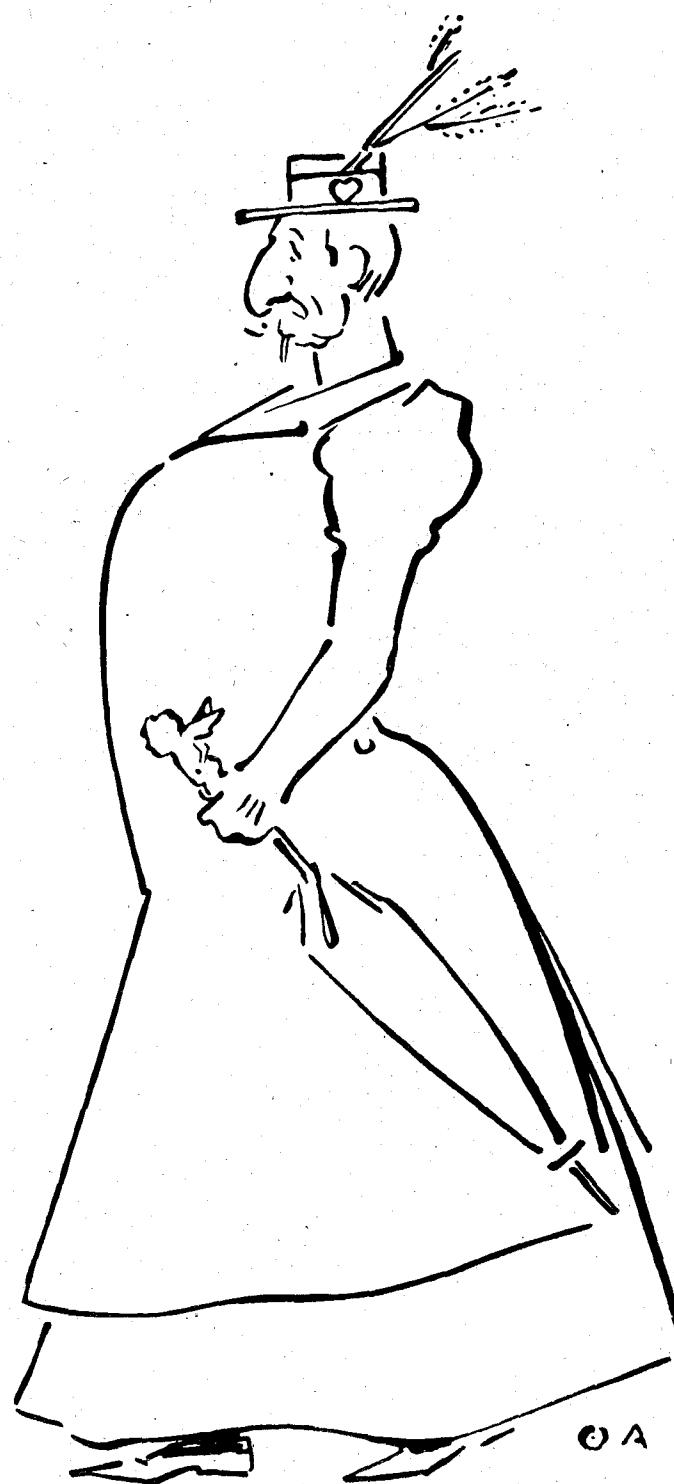
Τέλος αἱ δύο ὁροσειραὶ ἡ τῆς Πελοποννήσου καὶ ἡ τῆς Στερεάς, συσφίγγονται ὡσεὶ δύο σιαγόνες τὰς μεταξὺ αὐτῶν μαλακωτέρας μάζας, προσήγγισαν ἀλλήλας μέχρις οὗ αἱ πλευρικαὶ ἐκ τῆς προσέγγισεώς των πιέσεις ἔφθασαν εἰς τὸν ἀνώτατον βαθμόν, δπότε τὰ κυρωθέντα ἐκ τῆς πιέσεως μέρη ἐθραύσθησαν καὶ

τὰ ἔξη αὐτῶν συντρίμματα κατεκρημνίσθησαν. Τοῦτο φαίνεται ἐν Τριφυλίᾳ καὶ Πυλίᾳ, καθὼς καὶ παρὰ τὸν Κορινθιακὸν, τὰ κροκαλοπαγῆ τοῦ ὅποιου διεπιλονται εἰς δμοίαν αἰτίαν, ἀλλὰ κατὰ μεταγενεστέραν ἐποχήν. Ἐπίσης ἀποτέλεσμα κατακρημνίσεως εἰναι καὶ τὰ κροκαλοπαγῆ τῶν Μετεώρων ἐν Θεσσαλίᾳ.

Ἄλλα καὶ μετὰ τὴν κατακρημνίσειν ταύτην καὶ συνεπῶς τὴν χαλάρωσιν τοῦ φλοιοῦ, ἡ προέλασις τῶν ὄρέων ἔξαρσονθεῖ, καὶ ἡ ἔξη αὐτῆς πιέσεις προκαλεῖ τὴν ἔξαρσιν τῶν καταβυθισθέντων. Οὕτω δὲ τὰ κροκαλοπαγῆ τῆς Τριφυλίας καὶ Πυλίας, εὐρισκόμενα τὸ πρῶτον ἐν τῇ θαλάσσῃ, ἐπειτα βαθμηδὸν ἀνυψοῦνται, σχηματίζονται δὲ οὕτω αἱ ἔξαρσις προελεύσεώς των, ἐν Πελοποννήσῳ καὶ ἐν Στερεά (Πίνδος). Ἡ ἔξαρσις αὕτη, κληθεῖσα ὑπὸ τῆς γεωλογίας Πινδική, ἔλλησε κατὰ τὸ τέλος τῆς μειοκαίνου ἐποχῆς. Καὶ ταύτην δμως ἀκολουθοῦσι νέαι καταβυθίσεις, συνεπείᾳ τῶν ὄποιων ἔχωρίσθη πάλιν ἡ Πελοπόννησος ἀπὸ τὴν Στερεάν διὰ θαλασσίας ἐκτάσεως πλατυτέρας τοῦ σημερινοῦ κόλπου. Αἱ καταβυθίσεις αὗται, συμβάσαι κατὰ τὴν λεγομένην Σαρματικὴν καὶ μάλιστα κατὰ τὴν Ποντικὴν ἐποχήν, ὡς ἀποδεικνύεται ἐκ τῶν ἀνευρισκομένων ζωϊκῶν λειψάνων εἰς τὰς σχηματισθείσας ὑπὸ αὐτῶν διαστρώσεις, παρατηροῦνται κυρίως εἰς τὰς Ἀνατολικὰς τῆς Μεσογείου χώρας, ἔξ οῦ καὶ Ἀνατολικαὶ (levantine) ὠνομάσθησαν.

Πάλιν ἐν τούτοις πιεζόμενα διὰ τῆς προελάσεως τῶν ὄρέων τὰ βυθισθέντα μέρη ἀνυψοῦνται, ἐνοῦται δὲ οὕτως ἐκ νέου ἡ Πελοπόννησος μὲ τὴν Στερεάν, καὶ πάλιν τὰς νέας ἔξαρσεις ἔπακολουθοῦσι καταβυθίσεις καὶ καταποντισμοί, αἱ μεγαλοπρεπετέροις καὶ τρομερώτεραι, ὡς αἱ τῆς Ατλαντίδος, Αίγαιοίδος καὶ τοῦ Κορινθιακοῦ, ἀλλαχοῦ δὲ αἱ τῆς Ἐρυθρᾶς θαλάσσης καὶ αἱ τῆς Νεκρᾶς. Νέα ἐπῆλθεν ἔξαρσις ἐν Ἑλλάδι, τὴν δυοῖαν δὲ κ. Νέγρης ὠνόμασεν ἔξαρσιν Ταινάρου, ἐκεῖ παρατηρήσας αὕτην, καὶ νέα σύσφιγξ τοῦ φλοιοῦ προκαλέσασα ἀνύψωσιν τοῦ πυθμένος τῆς θαλάσσης καὶ οὕτω νέον κατακλυσμὸν τῶν παραλίων. Οἱ κατακλυσμοὶ οὗτοι καὶ αἱ καταβυθίσεις εἰναι πρόσφατοι, καὶ εὐρισκόμενα — συμπεραίνει δὲ κ. Νέγρης — εἰς τὴν ἀρχὴν νέας ἔξαρσεως, ἡ δυοῖα θὰ ἔξαρσονθήση ἐπὶ χιλιάδας διοκλήρους αἰώνων πρὸ τοῦ ἐπέλθωσι νέαι καταβυθίσεις καὶ καταποντισμοὶ διοκλήρων αἰώνων.

Ζ. ΠΑΔΟΣ

Η ΕΥΡΕΙΑ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑ — ΥΠΟ Θ. ΑΝΝΙΝΟΥ

ΤΟ ΔΕΚΑΔΡΕΝΟΘΗΜΕΡΟΝ

ΤΑ ΜΑΘΗΜΑΤΑ ΤΩΝ "ΠΑΝΑΘΗΝΑΙΩΝ,,

Μάθημα ἔβδομον. — *Μηνημεῖον Αυστιχράτους,
Πύλη Αδριανοῦ, Ολυμπιεῖον*

Τὸ κομφότανον μηνημεῖον τοῦ Αυσιχράτους εἶναι τὸ μόνον, τὸ διποῖν περιεσθῆτον μέχρι τῶν ἡμερῶν μας ἐκ πλήθους ὅμιοίν τοις ναΐσκοις τοῦ Δ' καὶ Γ' π.χ. αἰώνος, ἰδρυθέντων ὑπὸ χρηγῆν τικητῶν εἰς μουσικοὺς διαγωνισμοὺς καθ' ὅλην τὴν ὁδὸν ἀπὸ τοῦ Πρεντανείου, κειμένου εἰς τὸ ἀνατολικὸν ἥμισυ τῆς βορείου ὑπαρείας τῆς Ἀκροπόλεως, μέχρι τοῦ Θεάτρου τοῦ Διονύσου.

Ἐπειδὴ ἐπὶ τῶν μηνημίων τούτων ἀνετίθεντο οἱ διδόμενοι εἰς τοὺς χρηγῆν τοὺς βραβεῖον τρίποδες, δοδόμος ἐκεῖνος ὄνομάσθη δός *Τριπόδων*.

Ἴσταται δὲ τὸ μηνημεῖον ἐπὶ τετραγώνου βάσεως ἐξ ἑνὸς ὄντας κακλιδῶν μὲν ἕξ κιονας κορινθιακοῦ ὄνθμοῦ, ὃ διποῖς εἰς αὐτὸν ἐμφανίζεται ὡς ἐν τῶν ἀρχαιοτάτων παραδειγμάτων.

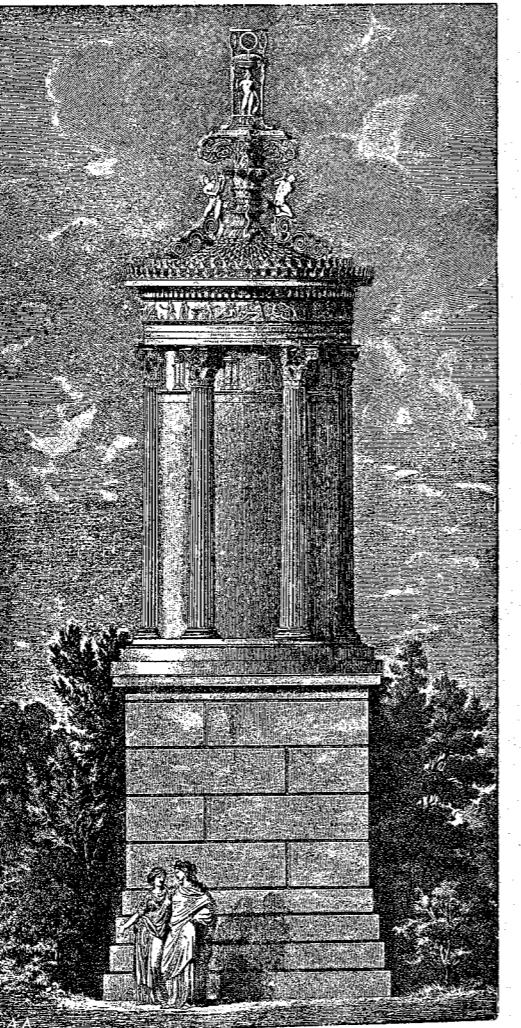
Εἰς τὴν δυτικὴν πλευρὰν εἶναι ἀμελέστερον ἔξειργασμένον, διότι δὲν ἐφαίνετο δόλοκληρον.

Ἡ πρώτη ζῳοφόρος του ἀποτελεῖται ἐξ ἀναγλύφων τριτόδων ὃς ἡτο ὃ ἐπὶ τῆς κορυφῆς του Ιστάμενος ποτὲ χαλκοῦς τρύπους. Ἡ πρώτη ζώη τοῦ ἐπιστυλίου φέρει τὴν μόλις διακρινομένην κάτωθεν ἐκ τῆς ἀνατολικῆς πλευρᾶς ἐπιγραφήν: *Αυσιχράτης Αυσιθείδην Κικνυεὺς ἔχοργηεις Ἀκαμαντὶς παίδων ἐνίκαθεών γῆλεις Αυσιάδας Ἀθηναῖος ἐδίδασκεις Ενδιάντος ἥροεις*. (ἄρα η νίκη ἔγινε τῷ 335/4 π. χ.).

Εἰς τὴν δευτέραν ζῳοφόρον ὑπάρχει ἀνάγλυφος παράστασις τοῦ μύθου, κατὰ τὸν διποῖν ὃ Διόνυσος συλληφθεὶς ὑπὸ πειρατῶν Τυρρηνῶν, τοὺς μετεμόρφωσεν εἰς δελφίνας· εἶναι η εἰκόνογραφήσις τοῦ ποιῆματος, τοῦ διμράμβου ἴσως, τὸν διποῖν ἐψαλεν ὃ χυρός του νικήσαντος Αυσιχράτους, ἀποτελεῖ δὲ ὄφαιόταν δείγμα ἐμπνευσμένης τέχνης, ἡ διποία γνωρίζει νὰ μὴ ὑποδυλώνεται εἰς τὴν παράδοσιν, ἀλλὰ νὰ τὴν μεταρρυθμίῃ σύμφωνα μὲ τὰς ἴδιας τῆς ἀσταιτήσεις. Προή σοβαρότητος ἀναμεμγμένης μὲ κωμικότητα κατὰ τὸν μᾶλλον περιτεχνὸν τρόπον, διδεῖ εἰς τὸν θεατὴν ἐντύπωσιν γλυκεῖαν καὶ εὔθυμον, ὅταν βλέπῃ ἀφ' ἐνὸς μὲν τὸν νεαρόν Διόνυσον παρὰ τὴν δύμαντικὴν ἀκτὴν παρατηροῦντα καὶ θωπεύοντα τὸν πάνθηρά του, ἐν φ' οἱ ὑπηρέται του σπειδούντα νὰ τὸν φέρουν οἶνον, ἀφ' ἐπέρθου δὲ ἀλλούς Σατύρους καταδιώκοντας καὶ ἔυλοκοποῦντας καὶ ἐκριθεῖσαν τοὺς πειρατάς, ἐκ τῶν διποίων πολλοὶ μεταμορφωθέντες διὰ τῆς θελήσεως τοῦ θεοῦ εἰς δελφίνας κατὰ τὸ ἥμισυ, σπειδούντα νὰ εἰσέλθουν εἰς τὸ ποθιτὸν στοιχεῖον του. Ταῦτα πάντα μὲ τὴν ἀκριβείαν τῆς ἐργασίας δίδουν ἰδέαν τοῦ πόσον ἀνεξάντλητος εἰς ἐπινοήσεις καὶ πόσον ἀξιοθαύμαστος εἰς τὴν ἔκτελεσιν ἡτο ἡ ἀρχαία τέχνη.

Κατὰ τὸν μεσαίωνα είχε μεταβληθῆ τὸ μηνημεῖον εἰς βιβλιοθήκην ὑπὸ τῶν Καπουκίνων (1385 μ.Χ.) καὶ ἡτο γνωστὸν εἰς τὸν λαὸν ὡς φανάρι τοῦ *Διογένη* ἐνεκα τοῦ σχήματός του. Τὸ ἐπεσκεύασεν ἡ Γαλλικὴ Κυβέρνησις τῷ 1845, τῆς ὁποίας θεωρεῖται κτῆμα.

Εἰς τὴν θέσιν τῆς σημερινῆς Πόλης τοῦ Αδριανοῦ ὑπῆρχεν ἀρχαία πύλη, τὴν διποῖαν μετεργύθμισεν ὃ αὐτοκράτωρ ὅταν περὶ τὸ 125-130 μ. Χ. ἥθελησε νὰ ἐπεκτείνῃ τὰς Ἀθήνας πόδες τὸ σημερινὸν Ζάπτειον αἱ τὸν Βασιλικὸν κήπον.

Τὸ κορηγικὸν μηνημεῖον Αυσιχράτους δπως ἡτο. — Κατὰ τὴν ἀκριβῆ ἀναπαράστασιν ὑπὸ τοῦ Μπόν (μόνον λάθος εἶναι κάτω εἰς τὴν βάσιν, δπου παρίστανται τρεῖς ἀναβαθμοὶ ἀντὶ τοῦ ἀληθοῦς ἐνός).

Τὴν ἐπέκτασιν ταύτην καὶ τὴν νέαν ξωὴν τὴν διποίαν ἔδωκεν εἰς τὰς Ἀθήνας, τὴν ἔξαγγέλλει δὲ Ἀδριανὸς πομπωδῶς διὰ τῶν ἐπιγραφῶν μὲ μεγάλα γράμματα ὑπὲρ τὴν ἀνιδια· πόδες Διοσμάς δεικνύει δια τὸν ἔως ἐκεῖ ἐφθανεν ἡ ἀρχαία πόλις: αἴδη εἰσὶ Ἀθῆναι Θησέως ἡ πρὸ πόλης πόδες Ἀνατολάς γράφει παραβάλλων τὸν ἔαντον του μὲ τὸν Θησέα ἐπὶ τὸ ὑπερβολικότερον: αἴδη εἰσὶ Ἀδριανοῦ κοντὶ Θησέως πόλης Πρόδυματι δὲ τὰ περὶ τὸ Ζάπτειον καὶ τὸν Βασιλικὸν κήπον ἐπείτα προέρχονται ἐκ βαλανείων καὶ ἐπαύλεων τῆς ἔωμαϊκῆς ἐποχῆς ἐλέγετο δὲ τὸ τιμῆμα τούτο νέαι Ἀθῆναι, *Novaes Athenae*, ἡ Ἀδριανούπολις.

Ἡ πόλη ὑπὸ καλλιτεχνικὴν ἐποψιν εἶναι ἀσήμαντος· τὰ φαινόμενα ἀνὸν παραθύρα ἵσαν κλειστὰ καὶ τὸ δόλον ἀπετέλει κόσμημα ἀρχιτεκτονικὸν ἀρκούντως ὥραπον τὸ δόλον λέγεται attica καὶ δίδει χρόνιν τινὰ ἐξ ἐπιδράσεως τῶν ἀθηναϊκῶν ἔργων εἰς τὴν βαρεῖαν καὶ ἀκομψον ἔωμαϊκην τέχνην.

Ἐπὶ τῆς θέσεως δπου ὑψώνται σήμερον οἱ δεκαπέντε μεγαλοπρεπεῖς κίονες τοῦ ρωνοῦ τοῦ Ὀλυμπίου Διός (Ὀλυμπίειον ὑπῆρχον πανάρχαια ιερά τοῦ λαοῦ, π. χ. τῆς Ὀλυμπίας Γῆς, τοῦ Διός Ὀλυμπίου, ἰδρυθέν ὑπὸ τοῦ Δευκαλίωνος μετὰ τὴν σωτηρίαν του ἐκ τοῦ κατακλυμοῦ, τοῦ Κρόνου καὶ τῆς Ρέας, τοῦ Πύθιου κτλ.).

Τὸ ὀρχαιότατὸν ἐκεῖνον ιερὸν τοῦ Ὀλυμπίου Διός ἐπεγίρησε νὰ κατασκεύασῃ μεγαλοπρεπέστατον ὁ Πειστράτος, κυρίως διὰ νὰ δώσῃ ἐργασίαν εἰς τὸν λαόν, ἵνα μὴ οὗτος μένων ὀσεργος ἐπιζητῇ ἐλευθερίας δι' ἐπαναστάσεων καὶ ταραχῶν. Ἐσώθησαν πολλά ἡγηταὶ εἰς τὴν θεμέλια τοῦ σημερινοῦ ναοῦ ἐκ τοῦ ἔφορου τοῦ Πειστράτου, τὸ διποῖον ἀφῆσαν οἱ Ἀθηναῖοι ἐπίτηδες ἡμιτελὲς ἐπὶ πολλοὺς αἰώνας, ὡς διαμαρτυρίαν των καὶ πόδες ἔκφρασιν τῆς ἀπεκθείας καὶ περιφρονήσεως των πρόσων την τυραννία.

Μόλις περὶ τὸ 1745 π.Χ. ὁ βασιλεὺς τῆς Συρίας Ἀντίοχος δὲ ἐπιφανῆς ἐπεχείρησε νὰ ἀποτελεῖσῃ τὸν ναὸν διὰ τοῦ ἀρχιτεκτονος Δέκμουν Κοσσουντίου ἐκ τοῦ ἔφορου τούτου προέρχονται πάντες σχεδὸν οἱ περισσωτέρεις κίονες.

Ἄλλος οὐτε ὁ Ἀντίοχος οὐτε οἱ ἀποτελειασθέντες νὰ συνεχίσουν τὸ ἔφορον εἰπὲ Ἀνδρόντου (14 π.Χ.) κατώθωσαν νὰ τὸ φέρουν εἰς πρέας καὶ μόλις τῷ 123-129 μ.Χ. δὲ Ἀδριανὸς τὸν ἀπετελεῖσῃ καὶ τὸν συγκατέλεξε μεταξὺ τῶν ἐπτὰ θαυμάτων. Διότι ἡτο δὲ μέγιστος ναὸς τοῦ κόσμου παρὰ τὸν ναὸν τῆς Ἀρτέμιδος ἐν Εφέσῳ καὶ τὸν ἐν

ἔφεσον 107.75 μ. πλάτους 41 μ., τὸ δὲ μῆρος τῶν κιονῶν ὑπὸ 17, 25 μ. ἡτο διπτερος ὀκτάστυλος ἡτοι εἰχε διπλὴν σειρὰν καὶ ὄλας τὰς πλευρὰς διὰ τὸν πόρον εἰς τὰς στενάς καὶ εἰκοσιν εἰς τὰς μακρὰς καὶ τριτην σειρὰν ἀπὸ ἔξι κιονῶν εἰς τὰς στενάς ἐν συνόλῳ 104 κιονῶν, ἐκ τῶν διποίων τῷ 1437 ἐσφύζοντο μέσον 21, τῷ 1650 ὑπῆρχον 17, τῷ 1760 εἰς μετεβληθῆ εἰς διπεσον εἰς θυέλλης σφράγιμον ἀκόμη. Ἐντὸς τοῦ σηκοῦ ὑπῆρχε μέγα χρυσελεφάντινον ἀγαλμα τοῦ Διός καὶ διποίσιν ἐπεργασίαν μαρμάρινον ἀγαλμα πολοσσοιαν τοῦ Αδριανοῦ. Ἡτο δὲ τὸ μόνον παραδειγματαὶ προάθετον ναοῦ ἐν Ἀλλάδι καὶ τὸ μόνον παραδειγματαὶ προάθετον τοῦ Ναζωρινοῦ.

Ἐσωτερικὴ ιεραποστολή.

Μᾶς τὴν προτείνει ἔνας Ιεροσολυμίτης. Καὶ ἔχει δίκαιον δια τὸν πρόγματα εἰνε; θὰ πούν πολλοὶ.

Ίεραποστολὴ ἐσωτερικὴ εἰνε νὰ μορφωθοῦν πενήντα εἰσατόλη—εἰς τὴν ἀρχὴν—κληροκοι, οἱ διποίσιν ἀποβάλλοντας τοὺς μέσους ἀσφίστους, τὴν κουτὴν συνζήτησιν τῶν τύπων, τὴν κενὴν ὅποιοικήν, τὴν ἐπιδειξιν, τὴν ὄντων φρονίαν καὶ γίνουν ἀπλοὶ ὕστερος τὰ παῖδια» επομένως κατανοητοί, νὰ περιέλθουν πόλεις καὶ χωριά, χωριά καὶ πόλεις καὶ νὰ κηρύξουν, νὰ εξηγήσουν τὴν ἀπλῆν, τὴν ἀπλουστάτην, τὴν ἀληθινὰ ἐγκαρδίαν, τὴν ὑψηλὴν θρησκείαν τοῦ Ναζωρινοῦ.

Ἐσωτερικὴ ιεραποστολή.

Καὶ τί χρειάζεται διὰ νάτοιφύωμεν τὸν κίνδυνον; Πεινήτα εῶς ἔκαπιτης προσάρτησιν ποταπού τοὺς πολλοὺς τοὺς κληροκοι.

Όμωλο διὰ τὴν περιωχὴν τῆς Ἀλευθέρας Ἐλλάδος. Διότι ἀπ' ἐδῶ πρέπει νὰ φρίσῃς ἡ ἀνανέωσις.

Οι σεβασιμώτατος μητροπολίτης Ἀλευθέρων, τοῦ διποίου τῶν σηκῶν ἀντῶν ἀλλοτε ὑμητέρας τὰς ἀρετὰς—καὶ δὲν ἐμετανοήσαμεν—τί λέγει;

Δὲν είνε κοιδός νὰ θεση τὴν ἐνέγειαν τὴν ἐσωτερικὴν ιεραποστολὴν τοῦ Ιεροσολυμίτου λογίου;

Δὲν νομίζεται διὰ τὸ μόνον θαυματικὸν ποταπού τοῦ νόμου Εκκλησία;

Λοιπόν: «Ἐσωτερικὴ ιεραποστολὴ ποτ νὰ πη:

«Ανω σχῶμεν τὰς καρδίας.

ΜΟΥΚΙΟΣ ΣΚΑΙΟΛΑΣ

ΠΟΛΙΤΙΚΗ ΕΠΙΘΕΩΡΗΣΙΣ

ΚΑΘ' ὅλον τὸ διαρεῦσιν δεκαπενθήμερον ἡ Βουλὴ δὲν παρουσίασε τὸ ἐνδιαφέρον τὸ διποίον ἡλιτρούς. Εκτὸς τοῦ στρατιωτικοῦ νομοσχεδίου τὸ διποίον ἡλιτρούς μεγίστην σπουδαιότητα, διότι ἀποδίδει τὸν στρα-

τιώτην εἰς τὸν στρατόν, τὸ νομοσχέδιον τῆς Εὐθείας Περιφερείας, μολονότι ἐπροκάλεσε μήνελλαν συζητήσουν δὲν είνει ἔξι ἔκεινον τῶν νομοθετικῶν μετρων ποὺ εἰμποροῦν νά μᾶς σώσουν ἀπό τὸν κατήφορον ποὺ ἐπήγαμεν. Οἱ δάιφοροι ἐπικανεῖς ἀπό τοῦ βῆματος τῆς Βουλῆς, δημιουργοὶ τῆς καταστάσεως ταύτης, εἶχον τὸν ἡρωισμὸν νά την ἀναπαραστήσουν ἐνώπιον μας. Εἶνε οἰκτρά. Κάτι περισσότερον ἀκόμη ἀφού διεργόμεθα τὴν πονηρὰν ἐποχὴν τῶν τελευτῶν ἐτῶν τῆς Ρωμαιϊκῆς δημοκρατίας. Ὁπως τότε εἰς τὴν Ρώμην ἡ πολιτικὴ είχε καταστῆ τὸ σχολεῖον τοῦ ἐγκλήματος καὶ τῆς διαφθορᾶς, τὸ ἴδιον συμβαίνει σήμερον καὶ εἰς τὴν Ἑλλάδα. Οὐδεμία διαφορά. Οἱ ἐκλογεῖς ἐπώλουν τότε τὰς ψήφους των, καὶ οἱ ἐκλεγόμενοι μετέχοντο πάν μέσον ὅπως διαμέσουν ὑπὲρ αὐτῶν τὴν εξουσίαν διὰ νά ἐπιβληθούν. Οἱ ἐκλογεῖς σήμερον εἰς τὴν Ἑλλάδα δὲν κάμνουν διαφορετικά. Οἱ ἐκλεγόμενοι ἐπίσης.

ΧΗΦΙΣΣΟΣ

ΦΥΣΙΟΓΝΩΜΙΑΙ ΑΠΟ ΤΗΝ ΒΟΥΛΗΝ

[Ο] Ο συνεργάτης μας κ. Πέτρος Ζητουνιάτης ήθέλησε νὰ παρουσιάσῃ εἰς τοὺς ὄντα γνώστας τῶν «Παθητικῶν» μερικάς φυσιογνωμίας ἀπὸ τὴν Βουλήν. Ήχοις μὲ τοὺς νέους καὶ ὅχι μὲ τοὺς γηραιούς ἐπισκεπταῖς. Διότι φρονεῖ—καὶ εἶνε ἡ γνώμη ὅλων μας—τι οἱ ἔργαζόμενοι νέοι εἶνε ἔκεινοι ποὺ μᾶς δίδουν ἀς περισσοτέρας ὑποσχέεις ὅτι θ' ἀντιδράσουν εἰς ἡνὸν παρουσίαν δυσάρεστον πολιτειακὴν κατάστασιν, αὐτοὶ φυσικά αὐτοὶ πρέπει νὰ ἔνθαρρουνθοῦν εἰς τὸν ὑπόκολον ἀγῶνα ποὺ ἀνέλαβον].

Νικόλαος Στράτος

Τουαύται σκέψεις και μέριμναι διὰ τὴν ἐσωτεροικὴν διοίκησιν ἀπασχολήσασαι τὴν Κυβέρνησιν ἡμπόδισαν αὐτῇ ὅπως εὐστοχώτερον ἐργασθῆ διὰ τὰ ἔξωτερικά ζητήματα καὶ ίδιως τὸ Ρωμουνικὸν. Ἡ δημοσιευθεῖσα Δευτερή Βιβλίον τὸς βορύμα τεπεσεν ἐντὸς καὶ ἐπιτὸς τῆς Βουλῆς Τὰ ἐν αὐτῇ ἔγγραφα ἔδειξαν τὴν γυμνοτητὰ παρ', ἡμῖν ὁρισμένης πολιτικῆς ὡς πρὸς τὰ ἔξωτερικά ζητήματα. Οἱ διάφοροι οὗτοι υπουργοί ἐπὶ τῶν Ἐξωτερικῶν καύμανον ὅχι ὅτι πρέπει ὅλλ' ὅτι τοὺς κατεβήμ. Ἀρκεῖ νῦν εἶνε τὰς ἀντίθετον ἐκείνον τοῦ διποῖν ἔκαμψεν ὁ πρῶτος συνάδελφος των, ἔστοι καὶ ἀν ἦτο ὀφελιμον. Νομίζουμεν ὅτι αὐτῇ εἶνε ἡ περίπτωσις τοῦ νῦν ἐπι τῶν Ἐξωτερικῶν υπουργοῦν ὡς πρὸς τὸ Ρωμουνικὸν ζήτημα. Ἄν ἡκολούθει τὴν πολιτικὴν τοῦ προκατόχου του, πρὸ πολλοῦ τὸ ζῆτημα θά εἰχε λυθῆ καὶ δὲν θὰ ἔξεσθετεν οὔτε τὴν ἀξιοπρέπειαν τῆς πατρίδος του εἰς τὰς ἀντικούντους ἐπιθέσεις τῆς Ρωμουνικῆς πολιτικῆς. Εἶνε ἀλληθὲς ὅτι ἐκ καλῆς πίστεως παρεσύρθη εἰς ὑποσχέσεις περὶ φιλικῆς μεσολαβήσεως ἐκ μέρους τῆς Αυστρίας. Ἀλλ' η καλή πίστις εἰς τὴν διπλωματίαν δὲν εἶνε γνώμων των βαθυτάτης ἐπιγνώσεως τῶν πραγμάτων. Δεικνύει ἐπιπολαιότητα καὶ ἐλλείψεις ἀντιληφθεσο-

των. Δεικνύει επιπλοιατήτα καὶ ελλειψήν αντιληφεώς.
Καὶ η παρέκκυσις αὕτη τοῦ Ρωμαιουκινοῦ Ἑγιθήμα-
τος μέχρι σήμερον, διου φαίνεται νὰ ἔλλαβεν ἐπὶ τέλους
μίαν λύσιν, ἀπέδειξε μίαν φοράν ἐπὶ πλέον πόσον να
ὑρόπτης ἐγγάζονται αἱ Ἑλληνικαὶ Κυβερνήσεις. Ἡ να-
υρόπτης των μαλισταὶ τοῦ μάρφορδα τὰ συμφέροντα τοῦ
ἔξω Ἐλληνισμοῦ φθάνει μέχρις ἐγκλήματος. Διότι κά-
μνουν κορήσιν τῶν αὐτῶν μέσων τὰ δόποια μεταχει-

οιμίαν τον μακρόθεν διότι δὲν τὸν ἐγγνωῖται οὔτε ἔξ
οψίεως. Εἶνε συμπαθέστατος νέος καὶ ὀμιλοῦσε μὲ
χάριν καὶ πειστικότητα. Ἡ φωνή του εἰχεν ἔνα τόνον
ἀνθρώπου κατ' ἔξοχην εὐαισθήτου. Ἐνὸς ὁργανισμού
κατεχομένου ἀπὸ ισχυρῶν συγκίνησιν. Ἐν τούτοις ὁ τό-
νος αὐτὸς εἰχεν ἔνα δέληγτρον.

Είνε ἀληθές δτι ἔγω θά τὸν ἥδελα περισσότερον ψύχραιμον. Ἡ ἰδιότης δύμας αὐτῆς τῆς ψυχῆς ἔρχεται μὲ τὸν καιρὸν. Ἡ μάθησις τοῦ καὶ Στράτου, ὅπα συνδιασθῇ μὲ τὴν ψυχραιμίαν, ὀπερείματα ἀμφιβολία ὅτι πολὺν γρήγορον θά τὸν φέρουν εἰς τὴν πρώτην γραμμήν τῶν πολιτικῶν ἀνδρῶν. "Ἄλλος τε γνωρίζει κάλλιστα νὰ καλύπτῃ τὰ ἐλαττώματα του. Ἀπόδειξεις ἡ φυσιογνωμία του. "Οταν τὸν ἤδη κανεὶς πλαγίως, ἡ μύντη του φαίνεται ἀετίος. Φροντίζει δύμας νὰ δεικνύῃ δόλοληρον τὸ πρόσωπόν του. Τότε τὸ ἐλαττωματάκι αὐτὸν χάνεται. "Οπως εἰς τὴν παρατεθειμένην φωτογραφίαν εἰς τὴν ὁποίαν ἐφωτογραφήθη κατὰ πρόσωπον.

Κατά τὰ ἄλλα είνε θαυμάσιος ἀνθρωπός, ὅπως μοῦ λέγουν. Ἐχει ὁραιοῖν χρακτῆρα, καὶ ἡ ψυχή του ἐνθουσιασμένη δι' ὅτι είνε καλὸν καὶ ὡφέλιμον. Τάς ζηλευτὰς αὐτὰς ἴδιωτης τάς βλέπει κανεὶς ἀπλωμένας ἐπάνω εἰς τὸ πρόσωπον του, ποῦ συνδυάζει τὸ τραχὺ τοῦ Ἀκαρνάνος μὲ τὸ ἀπάλιο τοῦ εὐγενικοῦ ἀνθρώπου. Τοῦ νέου ποῦ ἔνα δυνατόν ίδιανικὸν δὲν τὸν ἀφίνει ήσυχον. Ὁ κ. Στράτος ἔχει πολλὰ προτερήματα διὰ νὰ μεγαλουργήσῃ.

Αγαμέμνων Σλῆμαν

Τὴν πρώτην ἐμφάνισίν του εἰς τὴν Βουλὴν τὴν ἔκαμε πρό διετίας νομίζω. Διεδέχθη εἰς τὴν ἀντιπροσωπείαν τῆς ἐπαρχίας Ἀγυιᾶς τὸν ἀποθανόντα γαμβρόν του Λέοντα Μελάνην. «Η διαδοχὴ αὐτῆς τῆς ἀντιπροσωπείας δὲν ἔγενετο ἀπό ματαροδόξιαν. Ἐνέκλειεν ἔνα σκοπὸν εὐγενῆ. Ἐπεδύμει νὰ φανῇ χρήσιμος εἰς τὴν πατρίδα του. Τὸν σκοπὸν του αὐτὸν τὸν γνωρίζω

ἀπὸ μακροῦ χρόνου. Μοῦ τὸν είχεν ἐκμυστηρευεύθη ἔνα μαγευτικὸν δεῖλινόν παρὰ τὴν ὄχθην τοῦ Σηκουάνα. Συνωμάλουσαμε περὶ φιλολογίας καὶ ἐπιστήμης, καὶ σιγὰ - σιγὰ κατελήξαμεν εἰς τὴν πολιτικήν. Καὶ ἐνῷ μεγαλοπρεπῆς ποταμός σιωπῆλος κυλήσε τὰ πλούσια νερά του. δ. κ. Σλημαν μού ἐψιθύριζε τὰ πολιτικά του ὅνειρα. Ὁμοιογῶ δτὶ τὴν αἰσθάνετο αὐτὴν τὴν πολιτικὴν ἐν Ἑλλάδι πολὺ διαφορετικά. Ὁχι δπως τὴν ἐννοοῦν σιμεόδον οἱ "Ἑλληνες πολιτεύμενοι. Τὴν ἥμελε άγνην καὶ ἀνοιγομένην εἰς μεγάλους δράζοντας. "Αν τὴν θέλῃ καὶ τώρα ἔτσι, δπως τότε, αὐτὸ δὲν τὸ γνωρίζω.

Εἰς τὴν Βουλὴν δὲν ἀνεμίχθη ἀκόμη εἰς μεγάλας συζητήσεις. Ἀκούει τοὺς ὄντος καὶ ἀναλύει εἰς τὴν χοᾶνταν τοῦ χρηματοῦ—διότι εἰνεὶ προλύτης τῆς Χρημάτων· ἐπούς λόγους των. Ἐνεκα τούτου παρακολουθεῖ τὰς συνεδριάσεις τῆς Βουλῆς μὲν θρησκευτικὴν εὐθά-
βειαν. Ἔπειτα, ὡς λέγουν, πηγαίνει καὶ μελετᾷ. Ἐχει
ὅλα τὸ προσόντα, διανοτικὰ καὶ ὑλικά, διὰ νὰ τὸ
κάμνῃ αὐτὸν. Καὶ ἀσφαλῶς αὐτὸν θὰ συμβαίνῃ ἀφού
εἰνε τόσον ἐνήμερος ἐφ' ὅλων τῶν ζητημάτων. Κο-
σμογονισμένος, πολύλαθρος καὶ μὲ δέντατην τὴν
ἀντίληψιν, δὲν θὰ βιαδύνῃ νὰ διακριθῇ εἰς τὸ κοινο-
βιούλιον. Ἐκτὸς ἀν δέρως του πρὸς τὴν ἐπιστήμην
τὸν σύρη δέσμιον ἀπὸ τὰ δόλοξαντα μαλλάκια του καὶ
πάλιν εἰς τὸ χημικὸν ἐργαστήριόν του. Ἐντὸς τοῦ
δοπίον ἀλλοτε κατεγγένετο νὰ κάμη κονιάκ, ἀπὸ ὕλας
που δὲν λέγονται.

Iωάννης Δ. Πάλλης

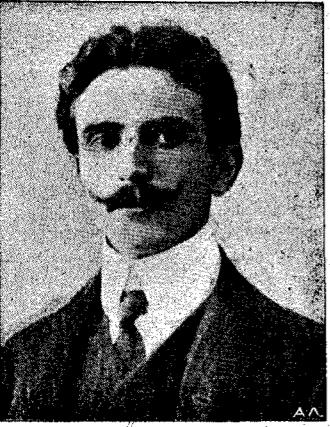
ΤΟΝ καὶ Ιωάννην Ράλλην τὸν ἐνθυμοῦσμα διταν ἀκόδημα ήτο ἔνα χοντροπαλὸ παιδάκι. Ἐκτοτε ἐπέρρισαν πολλὰ χρόνια. Ὄταν μοῦ τὸν ἔδειξαν εἰς τὴν Βουλῆν, ἔξεπλαγχών. Πάντοτε εὐδωστος καὶ μὲν ὕμους ηρακλεῖους, ἀλλ ὅχι τόσουν τεράστιος δύπις πρόδεκατίας.

Ἐκ τοῦ πλησίουν δὲν τὸν γνωρίζων. Ἐνας συνάδελφος μου ὅμιλος εἰς τὸν ὄποιον τρέφω ἀπειρόν έκτιμησιν μ' ἐβεβαιώσεν ὅτι ὁ κ. Ράλλης είνει ἔξαιρετική φύσις. Ὡς ἀνθρωπος, ὡς ἐπιστήμων καὶ ὡς χαρακτῆρ. Ἐκλαρογούμησεν από τὸν πατέρα τοῦ ὃ δέν τῆς ἀντιλήψεως καὶ τὴν ἀγάπην πρὸς τὴν μελέτην. Ἄλλ' ὅχι καὶ τὸ δρεπτικόν. Αὐτὸν είναι εὐχάριστον. Τὰ νεῦρα εἰς τὴν πολιτικὴν δὲν ἔχουν θέσιν.

Οι συνάδελφοι του ἐν δικαιογραφίᾳ τὸν θεωροῦν ὡς δυνατὸν νομικόν Δὲν εἶνε καθόλου παραδόξον αὐτό. Ὁ βουλευτής Μεγαρίδος εἶνε γόνος μεγάλων νομοδι-
δασκάλων καὶ «τὸ μῆλο δὲν εἶνε δυνατὸν παρὰ νά-
πέσσι κάτω ἀπὸ τὴν μηλιά» κατέ τὴν λαϊκήν παροι-
μίαν. Δι' αὐτὸν τὸν λόγον μοῦ φαίνεται, μολονότι νεώ-
τατος, εἰχε σκέψις ἄλλοτε νά σταλῇ καὶ ὡς δικα-
στής εἰς τὰ μικτὰ δικαστήρια τῆς Αἰγαίου.

Εἰς τὴν Βουλὴν ἀλόγητον δὲν ὄμιλλησε. Κάθηται εἰς τὴν πτέρυγα τῆς ἀντιπολιτεύσεως καὶ ἀκούει μόνον. Θὰ ἡτο νόστιμον ἀνέκαθητο εἰς τὴν κυβερνητικήν! Απὸ τὴν φυσιογνωμίαν του φαίνεται ἄνθρωπος αὐστηροῦ χαρακτήρος καὶ ἀρχῶν. Αλλὰ γελαστός πάντοτε. Μ' ἔνα τέτοιο χαμογελούμαλιστα ήργήνη νὰ δώσῃ καὶ τὴν φωτογραφίαν του εἰς τὰ «Παναθήναια». Διότι «κατ' ἀρχὴν» δὲν τοῦ ἀρέσει νὰ δημιουρίεται ἡ φυσιογνωμία του. Τὸν πιστεύομεν εἰλικρινῶν καὶ σεβόμεθα τὴν ιδιοτροπίαν του. Έκτος ἀν το κάμνη ἀπὸ φόβου ἐπειδὴ νομίζει τὸν ἔναυτόν του ἀσχημον.

Τώρα θέλετε και ἔνα ίδιαίτερον χαρακτηριστικόν του ἀκόμη; Σᾶς τὸ λέγω. Βεβαίως δὲν είνει ἀποκάλυψις. "Ο κ. Ράλλης τρέφει ἀλληλιόντων ἔρωτα πρὸς τὰ ὅπλα. "Ἔρωτα τὸν ὄποιν ἐκληρονόμησεν ἀπὸ τὸν θείον του Χρήστον" Βάλλην. "Ἀν εἴνει δεινός ὀπλομάχος δῆμως, δὲν τὸ εἰξένυρω. "Απλούστατα διότι δὲν μοῦ ἔδθοδη ἀφορμή νὰ μονομαχήσω μαζί του.

Απόστολος Αλεξανδρῆς.

ΝΕΟΣ νεώτατος δ ἡ. Ἀλέξανδρης. Μᾶς ἔρχεται ἀπὸ τὴν ἐφιβώλακα Θεσσαλίαν ποῦ αἱ ἐκάστοτε Κυ-
βερνήσεις ἔχουν ἐγκαταλείψει εἰς τὸ ἔλεος τοῦ Θεοῦ
καὶ τῶν ληστοφυγόδικων. Ἡ ἐπαρχία Καρδίτσας μὲ
τὸν θαυμασίου ὄριζοντα τῆς τὸν ἔστειλε μᾶς πρώτην
φορῷ ἀντιπρόσωπον της. Καθόλου δὲν ἥπατήθη εἰς
τὴν ἐκλογήν της. Διότι ἀπέστειλεν εἰς τὴν Βουλήν
ἔνα χαρακτήρα, ἔνα ἀνθρώπον ποῦ γνωρίζει τί θέλει
καὶ τί λείπει ἀπὸ τὸ κοινοβούλιον. Ἡ εὐπρέπεια. Ἡ
ἔλλειψις αὗτη ἀπὸ τῆς πρώτης σιγμῆς, μετά τὴν λο-
γομαχίαν τῶν δύο ἀρχηγῶν, δεν τού διέψυγε. Δὲν τὸν
ἀφῆκε ψυχοῦν καὶ διάφορον. Μὲ τὸ σύνθετον τοῦ νέου,
τοῦ ἐργαζομένου καὶ τοῦ ἀξιοτεπούς, τὴν ἐκαυτη-
οίασε μὲ σεμνότητα καὶ ἡρεμίαν.

« Είνε λυτηρός, είπε, νά βλέπωμεν τούς όρχηγονς τῶν κομμάτων του ουντοτρόπως λογομαχούντας. Τα μα-θήματα τῆς εὐπρεπείας, πού διδούν εἰς ήμας τους νεωτέρους, δὲν είνε καθόλου ευχάριστα». Ήτο προτιμώ-τερον ἐν τῷ μέσῳ τοιაύτης Βουλῆς νά μὴ εινιστόμην».

τερούν ει τη μεσοή ιδιαίτερης Βουλῆς να μη επιστροφούν». Είναι λόγια αυτά που ἔγκλεισαν δόλοκληρον κόσμον. Μᾶς ἀνοίγουν νέους δριζοντας και μᾶς πείθουν δτι εἰς τοὺς νέους δρψιλομεν νά ἐλπίζωμεν. Εἰς τοὺς νέους δρμας ποῦ βλέπουν καθαρά και μακρινά, δπως ό κ. «Αλεξανδρής ὅστις μόνος του ἔχαραξε τὴν φυσιογνωμίαν του βασιλέατα μέσου εἰς την Βουλήν.

γνωμάτων του βασιστεί μεσός εις την Βουλήν.
Καπότιν τὸν ἥκουσα ἀγορεύοντα περὶ τοῦ νομοσχεδίου τῆς εὐθείας περιφερείας. Ὁμολογῶ ὅτι μ' ἐμάγευσαν αἱ σκέψεις του. Ἐκηρόνθη καὶ αὐτὸς ἐναντίον τούτου, ὃχι ἐπενέματος ἀντιτολεύτικου, ἀλλ' εἰλικρνῶς ἐπεπονθήσεως. Ωμιλούσε μὲτειχειρήματα ἀδρά, μὲ φυσικότητα πολλήν καὶ μὲ υφός ρητορικὸν ποὺ μᾶς ποσαννέλλει ἀπληθύνων τοὺς λόγους μαντήν.

μας προσαγγελλει αληθινὸν του λογου μαχητὴν.
Και ἔνα χαρακτηριστικὸν ἀκόμα. Εἰνε φίλος προσωπικὸς και φτωχαστὸς τοῦ Ζάγη Μορέας.

ПЕТРОΣ ΖΗΤΟΥΝΙΑΤΗΣ

ΓΡΑΜΜΑΤΑ ΤΕΧΝΗ ΕΠΙΣΤΗΜΗ

ΕΙΝΕ βιβαίως γνωστός είς τοὺς ἀναγνώστας τῶν «Παναθηναίων» δέ Δάρτε Γαβριὴλ Ροσσέτι, εἰς τῶν ἰδιουτπωτέρων ἄγγλων ζωγράφων καὶ ποιητῶν ἐκ τῶν καλούμενων προρραφατικῶν. Καὶ εἰνε ἵσως γνωστὸν καὶ τὸ λυγχόν μυθιστόρημα τῆς Ζωῆς του, — δὸ ἔρως του δὲ ἀπόλυτος πρὸς μίαν γυναικα — τὴν ὅποιαν ἔχασε τόσον προώρως καὶ τῆς δόπιος τὰ καλά καὶ οἱ νοσταλγικοὶ ὁψιθαλμοὶ ἀνασταίνονται πιστῶς

εις πᾶσαν γυναικείαν κεφαλήν τῶν θεοπεσίων ἔργων του, ἀπὸ τῆς Beata Beatrix τὴν ὅποιαν ἐδημοσίευσαν κάποτε τὰ «Παναγίηναια ἔξι τῆς Rosa Triplex τὴν ὅποιαν βεβαῖαν κάποτε θὰ δημοσιεύσουν». — Εἰς τὸν ἔργον αὐτὸν ἀναφέρεται ἡ ἔξι ἐκατὸν καὶ ἑνὸς σονέτων συλλογὴ ἡ ὑπὸ τὸν γενικὸν τίτλον «Τὸ Σπίτι τῆς Ζωῆς» ἐκδοθεῖσα, ἀπὸ τὴν ὅποιαν ἀποσπάμεν τὰ ἐν τῷ παρόντι τεύχει δημοσιεύματα τρία σονέτα. Περὶ τῆς συλλογῆς αὐτῆς ἡ προσθέσωμεν ὅτι ἀρχικῶς ἦν ἡτο πρώτωνισμένη διὰ τὴν δημοσιότητα, ἀφοῦ γραφεῖσα διὰ μιὰν γυναικίαν ἐναντεθῆν, κιειόγραφος ἔτι, ἐν τῷ φερέτῳ τῆς γυναικὸς αὐτῆς, καὶ μόνον μετὰ χρόνον πολὺν ἔξετάφη ἐκεῖνην ἵνα ἀποτελέσῃ τὸ περιουλλάστερον ἴως τῶν μαυσωλείων διὰ τὴν πολυσυγαπτημένην νεκροφόρη, τὸ μέτωπον τῆς ὅποιας ἐκτο-
ἐπιστρέψοι ὡς ποιοτεῖται μόνος τοῦ ἄμεινας.

Δ. Η επιτεφει το φωτιστεματος της ανακυπρια.

ΤΑ «Paysages et Sentiments» του Ζάν Μορέας πού εξέδωσε ή διεθνής Έκδοτική βιβλιοθήκη Sansot et Cie είς το Παρίσι, είναι ένα μακρών τομίδιον πού συγκεντρώνει μερικά κριτικά άρθρα του ποιητού των «Στροφών» περὶ διαφόρων παλαιῶν και ἄλλων σχετικῶν νεωτέρων Γαλλών ποιητῶν και λογογράφων, καθὼς και ἐντυπώσεις ταξειδίων ἀνά τὴν μεσημβρινὴν Γαλλίαν και τὴν Ἑλλάδα, και ὅπου δ προσεκτικὸς ἀναγνώστης βλέπει ἀπὸ κάθε σελίδα ν ἀναδιδεται μία εἰρωνεία καθαρῶς Σωκρατική.

Ἐκείνῳ ὅμως ποῦ κάμινε τὸ γόντρον αὐτοῦ τοῦ βιβλίου, δὲν εἶνε μόνον ἡ εἰδωνεία ἀλλὰ καὶ ἡ μελαγχολικὴ περιπάθεια τῶν ποιητῶν μὲ τοὺς βαθεῖς ὑπονούσιους του ποῦ, ἀπλωμένους εἰς ἔνα ὄφος καθαρόν ὅπως ὁ Ἀττικὸς οὐρανός, αἴχμαλωτιζουν κάθε ἄνθρωπον ὃ ὅποιος αἰσθάνεται τὴν σκέψιν του, μὲ κάποιο χαμόγελο, ν ἀτενίζῃ τὰ μεγάλα προβλήματα τῆς ζωῆς. Διότι ὁ Μορέας καὶ εἰς τὰ ἀπλούστερα δημιουργήματα του εἶνε πάντοτε ὃ μεγάλος αἰσθητικὸς καὶ ὁ βαθὺς ράπτερ ποῦ εἰς ἔνα παραδοξολόγημα του κρύπτει μίαν μεγάλην ἀλλήθειαν ἐσωτερικῶς, δύποτε ἐξωτερικῶς παρουσιάζει εἰς τὴν ἐντέλειαν την μορφήν

τῶν πραγμάτων.
Καὶ αὐτὴ ἡ ἐντέλεια τῆς μοφῆς εἰς τὰ ἔργα του
είνε σχεδὸν κτημάτα ἀναφράζετον τοῦ Μογεάς, ἀφοῦ
τὸ αὐτητῷώς ὥραιον εἴτε εἰς τὸν ἔμμετρον, εἴτε εἰς
τὸν πεζὸν λόγον, δυνάμεθα νὰ εἰτωμεν, μόνον εἰς
αὐτὸν ἀπαντῷ κατὰ τοὺς νεωτέρους χρόνους, ὅπου ἡ
τάσις πρὸς εὔρεσιν νέων δριζόντων καλλιτεχνικῶν
ἔκπαινον νὰ παρατεράθησον ὅχι ὀλίγοι ἐκ τῶν πρώ-
των καλλιτεχνικῶν ταλάντων τῆς παγκοσμίου φιλο-
λογίας

Είς τὰ «Paysages et Sentiments» βλέπει κανεὶς τὸν τέλειον σύνδεσμον τῆς οὐσίας μὲ τὴν μορφήν.

ΚΑΘΑΡΕΥΟΥΣΑ, δημοτική, ψυχαρική, μὲν διαφόρους περιοισμούς διὰ τοῦ ἡπία, μετριο, αὐστηρά ἀποτελοῦν τὰς ποικίλας φάσεις τοῦ γλωσσικοῦ ζητήματος, τὸ διποίον πρό πολλοῦ πλέον κατήντησε στοιχεῖον.

Είς αυτὸν λοιπὸν τὸ ζῆτημα ἔρχεται ἐκ τῆς σοφῆς Γερμανίας νεωτάτη — καὶ κατὰ χρονολογίαν — γνώμη τοῦ διακεκριμένου γλωσσολόγου κ. Καρόλου Μπρούγκα μαν, δημοσιεύνοντος εἰς τὸ φύλλον τοῦ Μαΐου 1906 τῆς «Εργαμνικῆς Ἐπιστροφής (Deutsche Revue)» ἐνδεχομένων διάθεσιν.

Καὶ πρῶτον διὰ μαρδᾶς εἰσαγωγῆς ἀποδεικνύει ὅτι εἰς ὅλους τὸν πολιτισμένους λαοὺς σχηματίζεται ἐκ τῶν διαφόρων γλωσσικῶν ἴδιωμάτων, γλώσσα τις Κοινή, ἡ ὅποια πάντοτε καθίσταται γραπτὴ γλώσσα ἑκάστου λαοῦ, ἐν ᾧ ὁ πόλος τῶν λογίων διὰ τοῦ σχο-

λείουν καὶ τῆς ἐκκλησίας μεταδιδόμενον ίδιωμα εἰς τοὺς κύκλους τῶν ἐγγραμμάτων εἶναι τι ἀσταθές καὶ μεταβλήτον, διότι παρ' ὅλας τὰς προσπαθείας τῶν τοιούτων ἀνθρώπων μένει κατὰ τι εἰς αὐτούς, πολλά- κις χωρὶς οἱ ίδιοι νά τὸ ἐννοοῦν, ἐπειδὴ τοῦ διμοιλουμένου ίδιαματος τοῦ τόπου, δπου ἐκαστος ἐξησυνῇ ἔδρασεν.

**Ἐπειτα ἀναφέφει πῶς ὁ Δάντε καὶ ἄλλοι ἐν Ἰταλίᾳ ὁ Λομονόσσωφ καὶ Καραμπίτην ἐν Ρωσίᾳ ἥνοιξαν εἰς τὴν λογοτεχνίαν τὰς πύλας τῆς φυσικῆς γλώσσης δι' ἔργων κλασικῶν, τὴν διέδουσαν καὶ ἐφεραν δι' αὐτῆς τὴν ἀκμὴν τῆς φιλολογίας.*

Καὶ εἰσέρχεται εἰς τὴν ἴστοριάν τοῦ ἰδίου μας γλωσσικὸν ἔγγραμματος, λέγων ὅτι ἡ Καθαρούνουσα δὲν ἐπεβλήθη ἀλλ᾽ ἔξι ἴστορικων λόγων διεμορφώθη, μὲ τὴν διαφορὰν ὅτι ἀναπτυχθεὶς πατριωτισμὸς τῶν Ἐλλήνων τοῦ νῦν φύσασσον εἰς τὴν ἀρχαίαν ἐλληνικὴν — πρᾶγμα ἐντελῶς ἀδύνατον — ἔφερε τὴν ἀντίδρασιν τοῦ κ. Ψυχόρη καὶ τῶν ὀπαδῶν του, ἡ διόπιος ὡς ἀντίδρασις μὲν εἶναι ἀξία ἐπαίνου ἀλλ᾽ ἐν τῇ ἐφαρμογῇ εἶναι ψευδῆς καὶ παράλογος θεωρία.

Περιγράφων δὲ κατόπιν τὴν μεταξὺ τῶν κ. κ. Χατζῆδακι και Κρουμπάχερ φιλονεικίαν και χαρακτηρίζων τὰς θεωρίας των ὄφθαλμος μὲν ἐν μέροει, ὑπεροβολικάς δὲ ἀφ' ἔτερον, καταλήγει εἰς τὸ συμπέρασμα διτὶ ἡ ἀναμόρφωσις τῆς γλώσσης μας εἶναι δυνατή ἢν η Κυνίδα καθαρεύοντα καταβῇ ὀλίγας βαθμίδας ἐκ τοῦ θρόνου της πόδις την λαικήν γλώσσαν. Ακριβῶς την λόντιν ταύτην ἐμπράκτως ἐπιμιώκουν τέ «Παναθήναια» ἀπὸ πολλῶν ἐτῶν και καίρομεν διτὶ και ἀνήρ μεγάλης περιωπῆς συμβουλεύει την μόνην ὁρθήν ταύτην ὄδον.

ΙΔΙΑΙΤΕΡΑΝ σημασίαν ἔνειχεν ἡ ὁμιλία τοῦ ἐκ Κύπρου διηγηγόρου κ. Εὐαγγέλου Χατζηϊωάννου εἰς τὸν «Παρνασσὸν» περὶ τῆς ὡραίας νήσου καὶ τῆς ἐν αὐτῇ περιοδείας τοῦ κ. Ματσούνα. Ἡ αἱθουσα κατά μεστὴ ἀπὸ ἐκλεκτὸν κόσμουν. Ἡ ὁμιλία του γεμάτη ἀπὸ ἐπιχειρήματα, ἀπὸ ποιητικὰς ἔξαρσεις καὶ ἀπὸ ἀνέκδοτα ἥωντανά, παρέμενα ἀπὸ τὴν πατριωτικὴν περιοδείαν τοῦ ἐθνικοῦ ἀποστόλου.

Ο κ. Χατζηωάννου δὲν ὅμιλησε μόνον ὡς ἀλύτωσις "Ἐλλην ἐρχόμενος ἀπὸ τὸ μαγευμένο νησὶ τῆς Παφίας. Ἐδείχθη καὶ τεχνίτης τοῦ λόγου. Δὲν μᾶς εἴπετε μεγαλανήματα μὲ λόγια ἐγώσιτάκα, μᾶς ὑπέδειπνεν ὁμος μὲ χάριν πολλὴν ὅτι ἀκοιμήτοντας εἰναὶ τὸ πῦρ εἰς τὰς ψυχὰς τῶν Κυπρίων διὰ τὴν γλυκὺν τάτην μητέρα. Καὶ τὰ λόγια του ἐμάγευον ὅχι μόνον τὴν ψυχήν μας ἀλλὰ καὶ τὴν σκέψην μας, τὴν δύοπιττήν ἐκάλουν εἰς ἐργασίαν. Μᾶς εἴπετε πᾶς "Ἐλλήνοποιοῦντας τοιούτους οἵ "Ελληνες" καὶ πᾶς οἱ λαοὶ μεγαλύνοντας διατηροῦνται καὶ θετικῆς ἐργασίας. Ἀλλὰ μᾶς τὸ εἰπεῖν χωρὶς νόο θέξῃ τὸν ἐγώσιμον μας, μὲ λεπτότητα, ὁδηγῶν ἥρησαν τοὺς ἀκροατάς του ἐπάνω εἰς τὰς κλιτύας τῶν Κυπριακῶν βουνῶν.

Αὐτῶν τὸν βουνὸν τὸ ἄρωμα, καὶ αὐτοῦ τοῦ ἀκοι-
μῆτου πυρὸς τὴν φλόγα, ἀπερχόμενοι ἀπέφερον οἱ
ἄκροις τοῦ κ. Χατζῆσιώννου, τοῦ ὁποίου δὲν θή-
λησμονήσωμεν τὴν ἐλπιδοφόρον διάνοιαν καὶ ψυχήν.
Μᾶς ἔφερε ἔνα ἀπασχόλη τῆς Κύπρου πρός τὴν Ἐλ-
λάδα, τὸν ὁποῖον γλυκύτατα ἐνεκλείσαμεν βαθειά εἰ-
την ψυχήν μας.

ΕΛΑΒΑΜΕΝ τὴν μετάφρασιν τῆς «Γαλατείας» τοῦ Σπ. Βασιλειάδη εἰς τὴν ἵταλικήν, φιλοτόνημα τοῦ κ. Simone Brower.¹⁰ Οἱ μεταφραστὴς προτάσσει μερικάς εἰδικέσσει περὶ τοῦ ποιητοῦ ἀξιοσημειώτου τὸ σον διὰ τὴν ἀκριβείαν δυον καὶ διὰ τὴν δαψίλειαν. Τὸ δράμα τοῦ Βασιλειάδη είνει ὅπωδηπότε μνημεῖον μᾶς ἐποχῆς καὶ μὲ δόλον τὸν σχολαστικὸν χωραματί-

συμὸν διαβάζεται ὡς ἔργον μὴ ἐστερημένον λυρισμοῦ
ἰδίως. Ὁφεύλομεν νὰ εὐγνωμονοῦμεν τοὺς ἀδελφοὺς
Ἴταλοὺς διὰ τὴν προσοχὴν τὴν, ὅποιαν δίδουν εἰς
τὴν πτωχὴν μας λογοτεχνίαν. Γνωστὴ εἶνε ή μετά-
φρασις τῶν δημοτικῶν μας τραγουδιών ἀπὸ τὸν Paolo
Emilio Pavolini ὁ ὄποιος καὶ ἐπεμελήθη τὴν νέαν
ἐκδοσιν τῶν Canti popolari greci tradotti ed
illustrati da Nicколо Tommaseo εἰς τὴν Βιβλιο-
θήκην τῶν λαῶν διευθυνόμενην ἀπὸ τὸν ποιητὴν G.
Pascoli τῆς Γαλατείας εἴχασεν ἔως τόρα δύο ἄλλας
μεταφράσεις τοῦ Αν. Frabasile 1877 καὶ τοῦ Ag.
Garlato Βενετία 1822.

ΕΙΣ τὴν «Nuova Rassegna» τῆς Φλωρεντίας διαθηγητής κ. P. Ciuti δημοσιεύει περὶ τῆς δημοτικῆς ποίησεως ἀξιοσημειώτον μελέτην μεταφράζουσα συνάμα διάφορα δημοτικά μας ἄσματα ὅπως «Τὸ λαγιανῖ», τὸν «Ἀποχαιρετισμὸν τοῦ κλέφτη», τὴν «Διαθήκην τοῦ κλέφτη», τὴν «Κατεπάνισσον» καὶ ἄλλομά τὸ «Τραγοῦδι τοῦ κλέφτη» τοῦ Ἀλεξάνδρου Ραγκαβῆ. Ὁ κ. Ciuti παρατηρεῖ ὅτι ἡ δημοτικὴ ποίησις είναι ἡ ψυχὴ αὐτῆς τοῦ ἔθνους «τὴν ὅποιαν μαντεύει κανεὶς κάτω ἀπὸ τὸ τραγοῦδι, διότι τὸ τραγοῦδι είνει μία ἰσχυρὰ ἀνάγκη διὰ τοῦ λαού. Ὁ χωρικὸς ἀριστοτελὲς τὸ χωράφι την τραγούδωντας, τραγούδωντας ἐργάζεται ἡ γυναικα..». Πᾶς θά ληπτορούσσων νά τραγούδουνται τὰ τραγούγια αὐτά ἀν δὲν ἔκαθρεπτιζαν τὰ αἰσθήματα τοῦ λαοῦ;

Η κυρία G. Reutter εξέδωκε σημαντική μελέτην περὶ τῆς γερμανιδος ποιητρίας Ἀννέττας φὸν Δρόστε—Χύλσοφ. Μαζὶ μὲ τὴν Σατρφ καὶ τὴν Ἡρινναν τῶν Ἐλλήνων, τὴν κυρίαν Μπράουνιγκ τῶν Ἀγγλῶν, τὴν κυρίαν "Ακεμαν τῶν Γάλλων, μαζὶ μὲ τὴν μυθι στοιχογάδῳ" Ἐλλιστ τὴν Ἀγγλίδα καὶ τὴν κυρίαν Γκράτζια Δελένδα τὴν Ἰταλίδα, πρέπει νὰ συγκατα ωθιμοῦνται καὶ ἡ γερμανικὴ αὐτὴ ποιητρία. Ἐγεννήθη εἰς τὰ 1797 εἰς τὴν Βεστφαλίαν. Τὴν νεοτάτην τῆς ἡ ποιητρία διήλθε μεταξὺ τῶν εὐγενῶν τῆς Βεστφα λίας ἀνατραφεῖσα ἀπὸ μητέρᾳ εὐφυα καὶ ἀριστερά μορ φωμένην. Εἰς τὴν ποιητικὴν της διαμόρφωσιν δὲν ἐπτρέψθη καθόλου οὐτε ἀπὸ τὸν ὄφαντισμὸν τῆς ἐποχῆς, οὐτε ἀκόμη ἀπὸ τὸν Γκαΐτε, τοῦ ὅποιον μά λιστα τοὺς στίχους ποτέ τῆς δὲν ἔγνωσε καὶ εἶνε ἵσως βέβαιον διτὶ καὶ διδάσκαλος τῆς Βάιμαρ ποτέ του δὲν ἔγνωσε τοὺς στίχους τῆς Ἀννέττας φὸν Δρόστε—Χύλσοφ Ἡ ἑκταύδεινος τῆς ὑπῆρχε τελεία. Ἐμαθε γαλλικὰ καὶ λατινικά. Ἐννοούσε δὲ ὀλίγον καὶ τὴν Ἑλληνικήν. Νειροκή, χλωφοτική, πάντοτε γυρμένη εἰς τὰ βιβλία τῆς ἐξέπληττε μὲ τὸ παράδοξον τῆς ἐμφανίσεως της τοὺς χωρικούς, οἱ ὅποιοι ἀρχισαν νὰ τὶς ἀποδίδουν δύναμιν ἴαματικὴν τῶν νόσων. Ἕγ απησε τὰς ὥραιάς τέχνας καὶ εἶχεν ἀποκτήσει καλλι τεγνικὰς συλλογάς.

Τὸ ἔργον τῆς εἰνὲ ἀξιοσημείωτον. Ἀρχίζει δὲ κυρίως ἀπὸ τὴν ἐποχὴν ποῦ ἡ Ἄννετα ἐφωτεύθη μὲ τὸν ίπλον μᾶς φύλης την ὅποιαν ἔκεινη ἀποθνήσκουσα τῆς είχεν ἐμπιστευθῆ. Ἐδώς σοις καὶ ἀτυχῶς ποὺ μεμίνεις κρυφός πάντοτε. Ἔγραφε λοιπὸν ballades, ύμνους θρησκευτικούς. Ἀφήνει ἀκόμη ἔνα διήγημα τὸ ὅποιον είνει καὶ τὸ ἀριστονόγγημά της **Die Jnden**. **buche** τὸ ὅποιον είνει ἡ ἰστορία ἐνὸς ἐγκλήματος καὶ ἡ ἐξιλέωσις μαζὶ καὶ τὸ ὅποιον ὑπῆρξεν ἡ χαρά τοῦ γάλλου δηγματοφόρου Μεσώπε.

ΕΙΣ τὴν « Nuova Rassegna » τῆς Φλωρεντίας δημοσιεύεται μελέτη περὶ τοῦ Ἰακώβου Λεοπάρδη, τοῦ μεγάλου πεισμιστοῦ ποιητοῦ καὶ λογογράφου τῶν ἀρχῶν τῆς περισσότερης ἔκατοντατηρίδος.

Ο Ιάκωβος Λεοπάρδης ἐγεννήθη τὸ ἔτος ἀκριβῶς ἑκεῖνο πατὰ τὸ δόποιον καὶ ὁ Διονύσιος Σολωμὸς (1798). Μεταξὺ τῶν ποιητῶν τοῦ παρελθόντος αἰώνος ὅλιγοι εἶνε ποὺ ὑφίστανται ἀκινδύνως τὸν σύγχρισιν πρὸς τὸν ἀπλούν, λιτὸν καὶ ἀπαισιόδοξον Λεοπάρδην. Οἱ διάλογοί του τὸν θέτουν μαζὶ μὲ τοὺς κλασικοὺς συγ- φεις. Αἱ δὲ Ἑλληνιστικαὶ τοῦ σπουδαὶ καθὼς καὶ αἱ μελέται ἐπὶ τῶν Ἱταλῶν κλασικῶν, κυρίως τοῦ Πε- τράρκα, τὸν ἀναδεικνύουν φιλόλογον καὶ ἐρμηνευτὴν δοκιμώτατον.

Ἡ μελέτη ποῦ τοῦ ἀφιερώνει εἰς τὸ ἐν λόγῳ περιοδικὸν δόκ. Ἰωάννης Rabizzani, σημειώνει τὰς ἐπιρροὰς τοῦ Πετράρκα ἐπὶ τῆς Λεοπάρδικῆς ἡσανθράκων καὶ τῆς ἐν γένει ἔξελίζεως τοῦ ταλάντου τοῦ Λεοπάρδη. Τὰ πρῶτα, πατρωτικά ποιήματα τοῦ Λεοπάρδη καθὼς καὶ τὰ ἑρωτικά ἔχοντα τὸν ἄντιστοιχα εἰς τὰς πετραρχικὰς ὡδάς. Ἀλλ᾽ ὁ πετραρχικὸς ἰδανισμὸς — ἔνας χριστιανικὸς ἰδανισμός — εἰνε ὅπωδεν διάφορος ἀπό τὸν Λεοπάρδικον ἰδανισμόν, ἔναν ἰδανισμὸν ἀπασιοδοξούν μὴ ἵκανητοιούμενον καὶ ἀπιστον. Ὁ ἰδεαλισμὸς τοῦ Λεοπάρδη, λέγει δόκ. Rabizzani, εἰνε καθαρὰ δημιουργία τοῦ πνεύματος του, τὸ δποῖον δὲν πιστεύει εἰς ἄλλον κόσμον. Ἡ ζωὴ εἰν’ ἔνα ὄντειρον, μία ὄντειροφαντασία τῆς νεανικῆς ἥλικας ἰδιαιτερώς ὁ θάνατος εἰνε ἡ πραγματικότης, ἡ ἀλήθεια ποῦ διαλύει κάθε δρόκον καὶ χωρίζει παντοτεινά. Διὰ τὸν Δάντην, ἡ γητὴν ζωὴ εἰνε ἡ vallis lacrymarum τῆς Ἐκκλησίας, ἔξοργία ἀπό τὴν δροῖαν οἱ δίκαιοι ἀποθνήσκοντες πετοῦν εἰς τὴν αἰώνιαν πατρίδα τῶν οὐρανῶν».

2

ΕΙΣ τὸν Καλλιτεχνικὸν Σύλογον τοῦ Μονάχου ἐξετέθησαν τελευταῖώς ἔργα καὶ σπουδαῖ τοῦ Γένη.
'Ιδον τί γράφει περὶ τοῦ Ἑλληνος ζωγράφου Γερμανὸς κοριτικὸς.

« Ήτο φύσις διαγήγης, διάπτυρος, καὶ ψυχὴ καλλιτεχνική, γεμάτη ἀπὸ λαμπρὰ ὄνειρα, ἀπὸ σχέδια τολμηρά, μὲ αἰσθῆματα φυλῆς εὐγένων. Κυττάξεις τὰ δύο σχεδιάσματα δεξιά, πλησίον τῆς ἑστίας Μίλα ἐσωτερικὴ φωτιά, εἰς τὰ σκίστα αιώτα, τόσον διαφορετικὴ κατὰ τὸ θέμα, συντίκει αὐτὰ εἰς ἀρμονίαν χρωμάτων. Αρμονία χρωμάτων τὰ διαπνέει ὅλα μὲ χάριν, ηρέμα συνυφασμένη ἐκ παραδόξων τόνων, ποῦ φωνίεται ὅτι ἡ ντλήθησαν ἀπὸ τὴν θάλασσαν μεσομβρινῶν ἀπτῶν. Κανεὶς Γερμανός, κανεὶς Γάλλος δὲν ἥπτορεσσε νὰ ἔξενη τὴν μουσικὴν αὐτῆν κλίμακα Εἰς τὰ ἔργα του καταφαίνεται ὅλως ίδιαζουσα ἀντίληψις χρωμάτων καὶ ρυθμικῆς.

Καταπιγγεται ὁ Ἔλλην.

ΕΙΣ τὴν Ὀλλανδίαν ἐφέτος πρόκειται νῦν ἑορτασθῆ^η ἡ τριακούσιετηρίς τοῦ ζωγράφου Πέμπταντ.⁹ Ὡπως γράφει δὲ καὶ Tristan Leclère εἰς ἓνα περιοδικόν, ἡ κυριαρχοῦσα ἰδιότης τῶν ἔργων τοῦ Ρέμπταντ εἶναι ἡ λάμψις. Ἰδιότης η δύοις ὀδηγεῖ κάποτε εἰς τὸ ἐλάττωμα. Εἴτε πρόκειται περὶ τοῦ Ἱακώβου εὐλογοῦντος τοὺς νίνοις τοῦ Ἰωσήφ, εἴτε περὶ τῆς Ἰουδαίας μνηστῆς εἴτε διὰ τὴν αὐτοτροφοσωπογραφίαν τοῦ 1655, ἡ τοῦ πορτραίτου τῆς γηραιᾶς δουκίσσης δὲ Δεβονσίδη, ἡ λάμψις ποῦ φωτίζει τὰ πρόσωπα εἰνεκείνη ποῦ τὰ μεταμορφώνει τελείως. Βιβλία περὶ τοῦ Ρέμπταντ ἐσχάτως ἐκδοθέντα εἰναι αἱ μονογραφίαι τοῦ Αἰμιλίου Βεραρίου, τοῦ Βέλγου ποιητοῦ, καὶ τοῦ Αἰμιλίου Μισέλ.

ΕΙΣ τὴν Revue de l' art ancien et moderne δημοσιεύεται ἄρθρον «ἡ νεότης τοῦ Ἐννεοῦ» τοῦ ἀλσατοῦ ζωγράφου τοῦ ὅποιον εἰκόνες ἥλθαν ἄλλοτε ταξιδεύουσαι, καὶ εἰς τὰς Ἀθήνας. Ἰδοὺ ἀποστά-

σματα μιᾶς ἐπιστολῆς του: «Ἡ μεταμόρφωσις τοῦ Ραφαὴλ είνε κατιτί θαυμαστόν, καὶ μὲ δῆσα ἀν λέ γνωντα δῖτι δηλαδή δὲν ἔχωγραφήνη ἔξ διοκλήρου απ' αὐτόν, ὑπερβάλλει ὅλους τοὺς ἄλλους ἤγραφους. Λί σκια είναι ἐν τούτοις παραπολὺ μαῦρους ὅπτους καὶ τὸ βάθος· τούτο δὲν ἔχηγεται μὲ τόσον ζωηρὰ χρώματα. Τοιουτορρότως ὁ πτναξ αὐτὸς τοῦ Ραφαὴλ, θαυμαστὸς ὅσον ἀφορῷ εἰς τὸν χρακτῆρα τῶν κεφαλῶν, τὴν στερεότητα τοῦ σχεδίου καὶ τὴν ἐκτέλεσιν αὐτῆς, είνε φευδῆς ἀναφορικῶς πρὸς τὰ χρώματα καὶ στερεῖται ἐπόμενως ποιήσεως. Τὸ χρώμα τῶν Stanze είνε πολὺ ἀλληγριώτερον· ἴσοφαρίζει κάποτε μὲ τὸν Τισιανόν...».

«Αν μοῦνοί διέδετο νὰ ἔκλεξω. Θὰ ἔπαιρνα μίαν εἰκόνα του Κορδεγίου πρὸς παντός, σχέδια τοῦ Ράφαηλ, καὶ θὰ ἤθελα τὸ πορτραΐτο μου καμιούμενό ἀπὸ τὸν Βελάσκεζ! «Οσον δὲ ο Κορδεγίος ἀγαπᾷ τὴν γιλυκύτητα δῶπος καὶ δὲ Λεονάρδος δὰ Βίντοι, ἔτσι καὶ δὲ Βελάσκεζ ἀγαπᾶ τὴν λάμψιν. Δὲν ἀποφεύγει ἀκόμητη νὰ κάμῃ νὰ λάμπῃ ὁ ἰδρώτας ἐπάνω εἰς τὸ πρόσωπον. Ο Λεονάρδος δὰ Βίντοι βάζει τὰ δυνατά του νὰ ἀποφύγῃ καθετί ποὺ λάμψει ἐπὶ τῆς σαροκός· θὰ ἔλεγε κανεῖς διὰ ἐξωγράφισε διὰ μέσου ἑνὸς πέπλου! Ο Κορδεγίος μὲ τὰς ίδιας ἀρετὰς εἶνε πολὺ περισσότερον χρωματιστής καὶ μάλιστα χρωμοτιστής μὲ εὐγένειαν».

- 7 -

ΕΙΣ τὰ θερινά θέατρα τῶν Ἀθηνῶν προστίθεται καὶ νέον θέατρον, **Πολυθέαμα** εἰς τὸν κῆπον τοῦ Ὁδείου Λόττεντο. Τὴν διεύθυνσιν καὶ ἐκμετάλλευσιν τοῦ θεάτρου τούτου ἔχει δ. κ. Γερ. Βώκος, εἰς τὸν ὄπιον παρεγκόρθησεν αὐτὸν δὲ μουσικὸς Σύλλογος «Ἀπόλλων». Καθ' ὅλην τὴν θερινήν περιόδον θά παυχοῦν νέα ἑλληνικὰ ἔργα τῶν κ. κ. Ἀριστομ. Προβελεγγίου, Ἄγγ. Τανάγρα, Γερ. Βάκου, Παύλου Νικβάνα, Νικ. Λάκαρον κλπ. Ἐπίσης δὲ ἀπαγγέλλονται ποιήματα ἑλλήνων καὶ ἔνων ποιητῶν, κωμικοὶ μονόλογοι, πολλάκις παρά τῶν ίδιων τῶν συγγραφέων. Μετὰ τοῦ δράματος θά συνδυασθῇ ἡ μουσικὴ καὶ τὸ ᾁσμα. Θά φαλλωνται δυωδίαι καὶ χορικὰ ᾁσματα ὑπὸ ἀνδρικοῦ χροοῦ ἐκ μαθητῶν τοῦ Ὁδείου. Λόττεντο. Ἰδιάτεροι ἀναμνηστικαὶ ἔστρωσις θὰ δοθοῦν ἔργων τοῦ Σολωμοῦ, τοῦ Βαλαωρίτου, τοῦ Παράσχου, Βασιλειάδου, Παπαρρηγοπούλου, Κορομηλᾶ, Καμπύνη. Ἡ ἔναρξις τὴν 10 Ιουνίου.

4

Ο ύψηγητής τῆς Γενικῆς Χημείας κ. Γεώργιος Θ. Ματθαιοπουλός, ἀπὸ τοὺς σοφωτέσσους νέους ἐπιστήμονας, μᾶς δίδει ἔνα βιβλιστράκι, ἕξιον πολλῆς προσοχῆς. «Ἄι περὶ „Υλῆς Θεωρίαι“—Ἀτομα, Ἰόντα, Πεκτυόντα» εἰνὲ τὸ ἐναρκτήριον, εἰς τὴν καθέδραν τῆς Γενικῆς Χημείας, μάθημα τοῦ νεαροῦ ὑψηγητοῦ. Ἡ κοιτικὴ ἴστορία τῶν περὶ τῆς ὄλης θεωριῶν, ἀπὸ τῶν ἀρχεγόνων θεολογικῶν καὶ ποιτικῶν ἀντιληφεών μέχρι τῶν ἀρευνῶν τὴν ἡμερῶν μας, ἔνα θέμα τόσον εὐδύν, διὰ νὰ περιληφθῇ μὲ τόσην ἀριτότητα, μεστότητα, ἀκριβειαν καὶ μέθοδον, εἰς τὰς ἔξηντα σελίδας τῆς μελέτης τοῦ κ. Ματθαιοπούλου, προϋποθέτει καὶ προστατεῖ εὐρυτάτην γνῶσιν ὅλων τῶν συναφῶν ξητημάτων, φωτισμένην ἐκτίμησην τῶν ἰδεών, ἀκριβολόγων διάκοσιων τῶν λεπτομερειῶν. «Ἄνευ τῶν ἐφοδίων

γον οὐακών την λεπτομέρειαν. Αγέν των τε εφόσον
αὐτῶν κάθε ἀπότελε συνφίσεως τόσον εὐδυτάτων
θεμάτων τῆς ἀνθρωπίνης γνώσεως, μεταπιττεῖ εἰς
ἀμέθοδον, ἀνισὸν καὶ χαῶδες σύμφυσμα, λαβύρινθον
εἰς τὸν ὄποιον κανένας μήτος Αριάδνης δὲν εἶνε ίκανός
να δηγηγήσῃ τὸν ἀναγνώστην. Εἰς τὰς δὲ λίγας σειδίδας
τοῦ κ. Ματθαιοπούλου—μία ἀρετὴ τῶν σοφῶν βι-
βλίων—δο μᾶλλον ἀνίδεος ἀναγνώστης ἡμπτορεῖ ἀκό-
πως νὰ παρακολουθήσῃ τὴν μακράν ἔξελιξιν τῶν περὶ
τῆς “Υλῆς θεωριῶν, θεωριῶν αἱ ὄποιαι ἀπτησχόλησαν

τὴν ἀνθρωπίνην σκέψιν ἀπὸ τῶν πρώτων αὐτῆς ἐκ-
ληλώσεων καὶ αἱ ὄποιαι κατὰ τὴν τελευταίαν δεκα-
σάν, διὰ τῆς μελέτης τῶν καθοδικῶν ὀχτίνων καὶ
δύο αἰγαλοβόλων σωμάτων, προσέλαβαν τὴν φαεινοτέ-
ραν αὐτῶν μορφήν, τείνουσαι εἰς τὴν ἔξηγησιν τῶν
εγαλειτέρων φυσικῶν προβλημάτων. Καὶ δύως, ὡς
αρατηρεῖ δ συγγραφεύς, περιστάν τὴν σύντομον καὶ
εστὶν αὐτὴν ἀνάσκοπήσιν τῶν περὶ τῆς Υλῆς θεωριῶν,
τελευταία λέξις τῆς ἐπιστήμης δὲν είνει ἡ μία ἐπι-
νδρωσις τῆς ἀτομικῆς θεωρίας του Δημοκρίτου καὶ
ία ἀκόμη δόξα τοῦ Ἑλληνικοῦ δαιμονίου, ὃν ακηρου-
μένη ἀπὸ τὰ στόματα τῶν ἐργατῶν μιᾶς ἐπιστήμης,
ὅποια ἐγεννήθη αἰώνας διλοκήρους μετά τὸν Ἐλ-
λαγα φιλόσοφον. Ἡ ἐργασία τοῦ κ. Ματθαϊστούλου
ναδεικνύει ἔνα νέον ἐπιστήμονα, μὲ γενικὸν πνεύμα
αἱ φιλοσοφικῆν ίδιωσιγκρασίαν, ἀρετὰς ποὺ συναντῶ-
αὶ δυστυχῶς πολὺ σπανίως εἰς τὴν ἐποχὴν αὐτὴν
δὲν στενῶν εἰδίκοτήτων.

ἢν ἐλπίδα, διὰ ἀπὸ τὴν κλινικὴν του «Αἰγαίνειον»
ικαπούνωμεθα νάναμένωμεν ἐπιστημονικὰς ἐργασίας
ξειας λόγον.

Aq. A.

ΜΕΤΑ τήν «Στενογραφίαν τοῦ Ἐγκεφάλου» δ. κ.
Μιλιάδης Οἰκονομάκης, νευρολόγος καὶ ἐπικε-
τῆς τῆς Νευρολογικῆς καὶ Ψυχιατρικῆς Κλινικῆς
οὐ Ἀγίνειτείου», ἔγκαινίσας τὸ ἐπιστημονικόν του
τάδιον μὲ ἐργασίας τοῦ κλάδου του, ἀξιας ἰδιαιτέρας
δοσοχῆς, δημοσιεύειν αὖθιστην συμβολὴν εἰς τὴν
λινικήν σπουδὴν τῆς Πρωτογόνου Ἀνοίας («Ἡ Πρω-
τογόνος Ἀνοία - Κλινικὴ περιγραφὴ ἐν συνοδείᾳ ἴδιων
αρατηρήσεων»).

Ἡ στοῦνδὴ τῶν νευρικῶν καὶ φρενητίδων νό-
ων, δυνάμεθα νὰ εἰπώμεν, ὅτι μόλις κατὰ τὰ τε-
τευταῖα ἔτη ἥρχισε νὰ καλλιεργῆται εἰς τὴν Ἑλλάδα,
δὲ πανεπιστημακή καθέδρα τοῦ σχετικοῦ κλάδου,
ἡν ἀριθμεῖ πολλάν τὸν βίον. Ἐκτοτε κάποια κίνη-
ταις, ἀξίᾳ προσοχῆς, ἀρχίζει πέριξ τοῦ νεοτάτου καὶ εὐ-
ντάτου ἀντοῦ κλάδου τῶν λατρικῶν ἐπιστημῶν. Εἰς
τούτην κίνησιν αὐτῆν ἀμάρτιται ἐμφανίζονται κλινικαὶ
τουδιά, ἔξια προσοχῆς, ὅπως νὰ τοῦ κ. Οἰκονομάκη.
ἄλις ὁμοιαὶ ἄπο τὴν φρενολογικὴν κλινικὴν τοῦ Δρομο-
τείου, ἀπὸ τὴν νεοσύντατον κλινικὴν τοῦ Αἴγιν-
ίου καὶ ἀπὸ τὴν ἰδιωτικὴν κλινικὴν τοῦ κ. Βλαβια-
νοῦ δικαιοῦται νάναμενή κανεὶς κλινικᾶς ἐργασίας
εἰς κάπτως εὑδρτεόν καλύμακα, χωρὶς νὰ παριδῇ δι, τι
παρουσιάσθη μέχρι τούδε ἀπὸ τοὺς κ. κ. Κατσα-
ΐαν, Γιαννίδην, Βλαβιανόν, Μιταυτῆν καὶ Οἰκονο-
μάκην.

Ἡ «Πρωτόγονος Ἀνοίας» τοῦ π. Οἰκονομάκη, πα-
χουσα πλήρη περιγραφὴν τῆς φρενήτιδος, ἡτις
διλὶς κατὰ τὰ τελευταῖα ἔτη, διὰ τῶν ἐργασιῶν τοῦ
τροερεπίν συνεκπειθήτη εἰς αὐτόνομον κλινικὴν ὄντό-
τα, ἐκ σωφρίας νοσηρῶν καταστάσεων, αἵτινες σῆ-
ρεν καρακτηρίζονται ὡς ἀπλοὶ μορφαὶ τῆς Πρω-
τογόνου Ἀνοίας, εἰσάγει μεθοδικῶς τὸν ἀναγνώστην
εἰς τὴν σπουδὴν τῶν κυριωτέρων μορφῶν τῆς νό-
οῦ: Ἡβηφρενικῆς, Κατατονικῆς καὶ Παραγούσκης καὶ
διαταρτίζει κατόπιν δι' ὀλίγων εἰς τὴν πορείαν καὶ
φόγγωνσιν, τὴν αἰτιολογίαν, τὴν παθολογικὴν ἀνα-
ποκακίην, τὴν διαφορικὴν διάγνωσιν καὶ τὴν θερα-
πείαν.

Οὐδὲ τι δύναται ἀποτελεῖ κυρίως τὸ ἐνδιαφέρον τῆς εἰλέτης τοῦ κ. Οἰκονομάκη είναι δὲ πλουτισμός τῆς αἰγαίης σπουδῆς τὸ διοφόρων μορφῶν τῆς Πρωτογόνους Ἀνοίας, δι' ιδίων κλινικῶν παρατηρήσεων, οἷς δόπιας συνέλεξεν δὲ συγγραφέων ἐκ τῆς κλινικῆς Ἀγίντιτειου. Τάς παρατηρήσεις τοῦ κ. Οἰκονομάκη ακρίνει ἀκριβεία, μεθοδικότης καὶ ενστοχος καὶ φωτισμένη διάκρισις τῶν ψυχοπαθολογικῶν στοιχείων, ηντα ἐμφανίζουσιν αἱ ὑπὲρ δψει αὐτοῦ κλινικαὶ εἰδήσεις.

Υπὸ τὴν ἔποψιν αὐτὴν ἡ κλινικὴ συμβολὴ τοῦ Οἰκονομάκη είνε λίαν ἐνδιαφέρουσα καὶ παρέχει

ΠΛΗΝ τῶν κατὰ τὸ παρελθόν ἔτος εἰσαχθέντων ἐκ τοῦ ἔξιτερικοῦ χρυσῶν ἀρχαίων, περὶ ὧν ἐγένετο φάσια περιγραφὴ ἐν τοῖς «Παναθηναίοις» εἰσήχθησαν αἱ πρὸ μηνὸς ἐκ Μακεδονίας καὶ ἴδια ἐκ τῆς Χαλ-λαδικῆς Χερσονήσου διάφορα χρυσᾶ ἀρχαία. Τὰ σπου-
αστέρα τούτων ἡσαν 1) Χρυσοῦν διάδημα μήκους 0,34
εόντων δέκα καὶ ἔξι ὁδοκαιοειδή κοσμήματα τελείως δια-
ηρούμενα καὶ τέχνης ἀριστῆς 2) δακτύλιος χρυσοῦς
φέροντος ἐπὶ τῆς διαδημάτου τοῦ διάδηματος. Επειδὴ τούτων
ταῖς γυμνής γυναικός ἐν ζωηρῷ στάσει δοχούμενης.
Εχει ὅπιστος ἐρρημένην ἐπὶ τοῦ δύο παλαιών τὴν
εφαλήν αὐτῆς. Παρὰ σκύπτοδα εὐρισκόμενον παρὰ
δεξιὸν πόδα ἔχει ἀπορρίψει τὰ ἵματα αὐτῆς
ἐχνην ἀριστῆ καὶ διατήρησις τελειωτάτη. 3) Δακτύ-
λιος χρυσοῦς φέροντος ἐπὶ τῆς διαδημάτου σφεν-
όντος ἐν ἵματι καθημένην τὴν Ἀφροδίτην καὶ πρὸ^τ
τῆς τὸν ἔρωτα ὑπὲρ τὸν ὄποιον ἓπαται πτηνὸν. 4)
Δακτύλιος χρυσοῦς φέροντος ἐπὶ τῆς κυκλικῆς σφενδόνης
υναικείαν μορφὴν ἐν χιτῶνι καὶ ἵματι ἢ μεγάντι καὶ
πένδουσαν ὑπὲρ βιβλών τριποδικόν. Διατήρησις
τεχνητοῦ μετρίᾳ. 5) Ζεῦγος χρυσῶν ἀτίων συγκει-
ένων ἐκ διοδαιοειδῶν κοσμήματος κάτωθεν τοῦ ὅποιού
εἴνει ἀνηρτημένοι ἐρωτιδεῖς γυμνοί. Ἰμάτιον βραχι-
γονού μόνον ὅπισθεν ἐρριμμένον οὖθα τὰ ἄκρα διὰ τῶν
ραχιώνων διέρχονται.

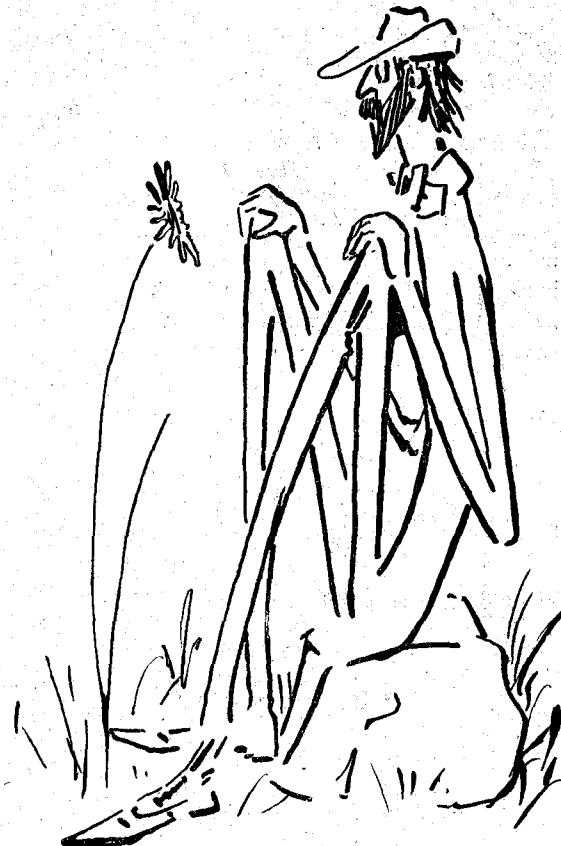
Η Ἀρχαιολόγικὴ Εταιρία συνεχίζουσα τὰς ὑπὲρ τῶν Θεσσαλικῶν ἀρχαιοτήτων φροντίδας αὐτῆς ποστέλλει κατ' αὐτάς εἰς Θεσσαλίαν τὸν διακεκρι-ένον ἀρχαιολόγον κ. Ἀρβανιτόπουλον, μὲ τὴν εἰδικὴν τοιλὴν ὃντως περιουσιαγάγη τὰς διεσκορπισμένας τῇδε ἀκείσεις ἀρχαιότητας καὶ ίδρυσην μονίμους ἐν ταῖς πό-σταις ἀρχαιολογικάς συλλογάς, συντάξῃ ἐπιστημονι-ῶνς καταλόγους τῶν συλλογῶν τούτων καὶ τῶν λοι-ῶν ἀρχαίων Θεσσαλικῶν μνημείων καὶ ἐπὶ τούτοις φελτήσῃ καὶ ἔξερεννυθ ὑπὸ τοπογραφικὴν καὶ ἀρ-αιολογικὴν ἐποψιν τὴν χώραν. Τὸ ὑπονομεύειν ἔτεμ-εν ἦδη τὰς ἀναγκαίας δισταγάς εἰς τὰς Θεσσαλικάς όρχας ὅπως εὑκολύνωσι τὸ ἔργον τοῦ κ. Ἀρβανιτο-όπουλον.

ΚΑΙ πάλιν μετ' ὀλίγον ἀρχίζουν ἐργασίαι πρὸς ἐν-
τελή ἔρευναν τοῦ βυθοῦ τῶν Ἀντικυθήρων. Ἡ
Γενούη ἔδρευνοσα μεγάλη ἔταιρία ἡ "Ἀγκυρα συμ-
πληγέσια μετὰ τοῦ δημοσίου ἀναλαμβάνει τὴν ἔρευναν
οὐ βυθοῦ τῶν Ἀντικυθήρων, ἀποστέλλουσα τὰ τε-
ιστέρα τῶν μηχανημάτων αὐτῆς καὶ δύο εἰδικά ἀ-
πόλιοι.

Αἱ ἔργασίαι ἀρχίζουν ἐντὸς τοῦ πρώτου δεκαημένου τοῦ Τουνίου καὶ θὰ ἔξακολουθήσουν καθ' ὅλον τὸ θέατρον.

ΠΕΡΑΤΩΘΕΙΣΗΣ τῆς νέας αἰδούσης τοῦ Ἐθνικοῦ Ἀρχαιολογικοῦ Μουσείου συνεστήθη ἐπιστροφὴ ὅπως παραδαύῃ αὐτήν. Ἡ αἰδούσα αὐτῇ, μία ἡνὸς ὀραιοτέρων καὶ πολυτελεστέρων τοῦ Μουσείου, ἔλει χρησιμεύσει εἰδικῶς εἰς χαλκοθήκην. Καὶ εἰς μὲν ἕστεροικὸν διαμέρισμα ἑτοποθετήθη ἥδη ὁ "Ἐφηβός τῶν Ἀντικυθήρων καὶ τὰ λοιπά ἀντικυθηρικά ὄρηματα, τὸ δὲ ἔξω θά χρησιμεύσῃ ὡς χαλκοθήκη Μουσείου.

B.

Νὰ σὲ μαδήσω ήθελα, ώραια Μαργαρίτα,
Μὰ ἔλα δύον σκιάζουμα τὸ τελευταῖο φύλλο.
Γιαὶ ἄν μοῦ εἰπῆ «δὲν μὲν ἀγαπᾶς» ἐπάτησα 'c ιὴν πήγα
Κι' ἀπὸ ψηλόλιγνο κορυφὴν θὲ ν' ἀπομείνω ξύλο.

Ο ΛΙΓΟΣΤΙΧΑ

*Κατὰ τὸν θερινὸν μῆνας Ιούνιον Ιούλιον καὶ
Αὔγουστον θὰ ἐκδοθοῦν τὰ «Πλαναθήναια» δύος κατ'
ἔτος εἰς τεύχη μηνιαῖα διπλᾶ.*

Η 29 Μαΐου ἐπέτειος τῆς ἀλώσεως τῆς Κωνσταντινούπολεως ἐορτάσθη ἐν Ἀθήναις μὲν τὸ μεγαλεῖον ποὺ ἐπιβάλλει ἡ μεγάλη αὐτὴ εἰς τὴν ιστοριάν ήμέρᾳ.

Ο κ. Α. Σ. Ἀρβανιτόπουλος διωρίσθη ὑπὸ τῆς Ἀρχαιολογικῆς Ἐταιρίας ἔφορος τῶν ἐν Θεσσαλίᾳ ἀρ-

χαιοτήτων. Τὸν ἀγαπητὸν συνεργάτην μᾶς συγχαίρομεν θερμότατα.

Τὴν 18 Μαΐου ἡ πριγκήπισσα Ἀλίκη ἔγινε μητέρα.
Η μικρὰ πριγκήπισσα ὠνομάσθη Θεοδώρα.

Ο κ. Χαροκόπος ἐν Ἀθήναις προσέφερεν 1,000,000 δραχμὰς εἰς τὴν πριγκήπισσαν Σοφίαν ὅπως διατεθῇ ὑπὲρ φιλανθρωπικὸν σκοπόν. Η πριγκήπισσα ἀπεφάσισε τὴν Ἰδρυσιν ἐπαγγελματικῆς Σχολῆς γυναικῶν κατὰ τὸ ὑπόδειγμα τῆς ἐν Βερολίνῳ.

Ο κερδίσας τὸν πρῶτον ἀριθμὸν τοῦ λοχείου τοῦ Ἐθνικοῦ Στόλου κ. Ν. Χρόνης ἐν Γιοχάννεσβούρο τῆς Ἀφρικῆς ἐδώρησε 10 χιλιάδας εἰς τάμειον τοῦ Στόλου καὶ 30 χιλιάδας εἰς τὸν «Ἐλληνισμόν».

Η Γαλλία ἐορτάζει τὴν τρίτην ἑκατονταετηρίδα ἀπὸ τῆς γεννήσεως τοῦ Κορνηλίου. Εἰς μίαν τῶν πλατεῶν τῆς γαλλικῆς πρωτευούσης, πρὸ τοῦ Πανθέου ἐστίθη μνημεῖον τοῦ μεγάλου τραγικοῦ. Τὰ θέατρα τῆς Γαλλίας παίζουν τὰ ἔργα του εἰς ἐνδεξιν τιμῆς.

Μετὰ δύο περίπου μῆνας ἡ Ὀλλανδία ἐορτάζει ἐπίσης τὴν τριακοσιοτήν· ἐπετηρίδα τῆς γεννήσεως τοῦ Ρέμπραντ. Μία ἔκδοσις γαλλικὴ μὲν θαυμασίας ἀναπαραστάσεις τῶν ἔργων τῶν μεγάλων ζωγράφων γίνεται εἰς τὴν Γαλλίαν.

Τελευταῖς εἰς τὸ Παρίσιο ἔγινε συνεδρίασις τῆς διεθνοῦς ἐπιτροπῆς τῶν Ὀλυμπιακῶν. Ἀγώνων ὑπὸ τὴν προσδείαν τοῦ βαρώνου Κουμπερτέν, δὲ διοῖος εἴπει ὅτι εἰς τὸ μέλλον οἱ Ὀλυμπιακοί Ἀγῶνες πρέπει νὰ περιλαβούν καὶ καλλιτεχνικὰ καὶ φιλογοργικὰ ἀγωνίσματα. Τὸ ξῆτημα θὰ μελετηθῇ ὑπὸ τῶν διαφόρων ἐπιτροπῶν.

ΝΕΑ ΒΙΒΛΙΑ

Μακεδονικὴ Κείσις Γ'. «Ἐλληνες ἐξυπνήσατε Δ'. Ο Μακεδονικὸς κίνδυνος καὶ ἡ πολιτικὴ τοῦ Ἐλληνισμοῦ». — Ε'. «Ἡ Ἔδωρός καὶ οἱ Μακεδονικαὶ μεταδρόνθυσεις». — Επιμετρὸν 1903—1904 ὑπὸ Γνασίου Μακεδόνου. — Ἐν Ἀθήναις ἐκ τοῦ τυπογραφείου Π.Δ. Σακελλαρίου 1906.

Τὰ Προνόμια τῆς Ἐκκλησίας ἐν Τούρκηι ἦ ἐισαγωγὴ εἰς τὸ παρὰ τῷ οἰκουμενικῷ πατριαρχεῖῳ ἰσχὺον ηληγονομικὸν δίκαιον. Ἐξ ἀνεκδότου πραγματίεις περὶ τοῦ ἐν Τουρκίᾳ κληρονομικοῦ δικαιου ὑπὸ Μ. Γ. Τσελεπίδου δικηγόρου. ἐν Αθήναις τύποις Π. Δ. Σακελλαρίου 1906.

Δεκτίον τῆς Ιστορικῆς καὶ Ἐθνολογικῆς ἑταιρίας τῆς Ἐλλάδος. Τόμος ἔκτος τεῦχος εἰκοστὸν τέταρτον — Μάϊος 1906. — Ἐν Ἀθήναις ἐκ τοῦ τυπογραφείου Π. Δ. Σακελλαρίου 1906.